

Curso de linguaxe administrativa

claridade ·
sinxeleza ·
cohesión ·
adecuación ·
coherencia ·

NIVEL MEDIO

Curso de linguaxe administrativa

nivel medio

CRÉDITOS

Edita: Xunta de Galicia

Valentín García Gómez

Secretario xeral de Política Lingüística

Dirección de proxecto

Xoán Rivas Cid

Subdirector xeral de Política Lingüística

Coordinación

Martín Ramos Insua

Autoría

Domínguez Conde, Nancy

García Ares, Maricarme

García Sánchez, Daniela

Martínez Mayo, Concha

Marzabal Expósito, Felisa

Mayo Redondo, Susana

Ramos Insua, Martín

Asesoramento

García Cancela, Xermán (filólogo)

González de la Cámara, Elena (pedagoga)

Monteagudo Romero, Henrique (filólogo)

Rey Rey, Nelly (pedagoga)

Villares Naveira, Luís (maxistrado)

ISBN: 978-84-453-5106-2

Dep. leg.: C 1578-2013

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Secretaría Xeral de Política Lingüística

Índice

Módulo 1	13	Módulo 8	59
<i>Contorno.</i> Historia: O galego emerge, tamén na Administración. Lexislación: Constitución española. <i>Lingua oral.</i> Análise da comunicación oral. A elaboración do discurso oral. A relación coa cidadanía. <i>Léxico.</i> Caracterización da linguaxe administrativa.		<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Actitudes cidadás e comportamento lingüístico da Administración. Lexislación: Lei orgánica reguladora do dereito de petición. <i>Gramática.</i> A colocación do adxectivo: a construción «previo/a + substantivo». <i>Redacción e estilo.</i> Indicacións de tempo. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.	
Módulo 2	19	Módulo 9	65
<i>Contorno.</i> Historia: O recoñecemento da xustiza. Lexislación: Estatuto de autonomía de Galicia. <i>Gramática.</i> A estrutura «substantivo + a + infinitivo» <i>Redacción e estilo.</i> Os signos de puntuación. <i>Léxico.</i> Elaboración do léxico administrativo.		<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Comunicacións externas da Xunta de Galicia. Lexislación: Lei de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos. <i>Gramática.</i> A omisión de elementos necesarios: a conxunción «que». O artigo. <i>Redacción e estilo.</i> As indicacións de cantidade. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.	
Módulo 3	29	Módulo 10	71
<i>Contorno.</i> Historia: O galego entra na Corte de Castela. Lexislación: Lei de normalización lingüística (I). <i>Gramática.</i> O pronome pleonástico de CI. <i>Redacción e estilo.</i> Os recursos tipográficos. <i>Léxico.</i> Interferencias e calcos doutras linguas.		<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Comunicacións internas da Xunta de Galicia. Lexislación: Lei de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega. <i>Gramática.</i> O indefinido na dobre negación. <i>Redacción e estilo.</i> As construcións absolutas: o participio e o xerundio. As abreviacións. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.	
Módulo 4	35	Módulo 11	79
<i>Contorno.</i> Historia: A consideración de lingua de prestixio. Lexislación: Lei de normalización lingüística (II). <i>Gramática.</i> O adxectivo identificador «mesmo/a». <i>Redacción e estilo.</i> As maiúsculas e as minúsculas. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.		<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Opinións e actitudes lingüísticas do persoal da Xunta de Galicia. Lexislación: Carta xeral de servizos da Xunta de Galicia. <i>Gramática.</i> O uso dos pronomes de acusativo e de dativo cos verbos da Administración. <i>Redacción e estilo.</i> O circunloquio. A nominalización. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.	
Módulo 5	41	Módulo 12	85
<i>Contorno.</i> Historia: A consciencia dun idioma de seu. Lexislación: Decreto polo que se regulan as competencias da Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia. <i>Gramática.</i> O adxectivo determinado «dito/a». <i>Redacción e estilo.</i> O tratamento persoal. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.		<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Os desequilibrios territoriais. Lexislación: Estatuto de autonomía de Castilla y León. <i>Gramática.</i> Construcións verbais. <i>Redacción e estilo.</i> Os adverbios rematados en «-mente». Denominacións procedentes doutras linguas. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.	
Módulo 6	47		
<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Lingua habitual en Galicia. Lexislación: Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común. <i>Gramática.</i> O adxectivo identificador «presente». <i>Redacción e estilo.</i> A concordancia. A ordenación sintáctica. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.			
Módulo 7	53		
<i>Contorno.</i> Sociolingüística: Usos lingüísticos da cidadanía coa Administración. Lexislación: Decreto polo que se regulan as funcións e a composición da Comisión de Toponimia. <i>Gramática.</i> A colocación do adxectivo: normas xerais. <i>Redacción e estilo.</i> Indicacións de lugar. <i>Léxico.</i> Vacilacións frecuentes.			
		Máis información	91
		Exercicios	95
		Guía de recursos	122
		Glosario	127

Á memoria de Xoán Rivas Cid,
quen impulsou e dirixiu a elaboración destes materiais didácticos.

Medio

Limiar

As empregadas e empregados públicos de Galicia teñen demostrado nos últimos anos a súa vontade decidida de mellorar continuamente o servizo que lle ofrecen á cidadanía. Formou parte destacada desta singular angueira a eliminación gradual de calquera atranco no exercicio do dereito da cidadanía a expresarse e a ser atendida en galego. Da súa man, a Administración cumpriu a súa obriga de promover o galego, de garantir os dereitos lingüísticos dos cidadáns e de facerse máis igualitaria, próxima e eficaz na súa comunicación con eles.

O obxectivo dos novos cursos en liña, promovidos pola Secretaría Xeral de Política Lingüística, en colaboración coa Escola Galega de Administración Pública, é favorecer ese proceso e facilitarlle ao funcionariado a formación necesaria para perfeccionalo e continuo no tempo. As tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas á aprendizaxe e ao coñecemento estannos a axudar a facelo máis doadamente. Así, este é un curso práctico e completo, visualmente atractivo e máis fácil de manexar, que, titorizado por bos profesionais, hanos permitir superar as limitacións de espazo e de tempo que ofrece a formación tradicional. Na súa ideación, deseño e redacción participou un nutrido número de especialistas baixo a coordinación atenta, rigorosa e amable do recentemente desaparecido Xoán Rivas Cid, subdirector xeral de Política Lingüística, que sempre será lembrado polo seu exemplo de enerxía inesgotable, a paixón polo traballo e o amor sincero cara ao idioma galego.

Dámoslle, pois, a benvida a este curso, convencidos de que a súa existencia redundará nunha mellor atención á cidadanía e na comunicación eficaz e accesible con ela que debe caracterizar as sociedades democráticas.

Valentín García Gómez
Secretario xeral
de Política Lingüística

Sonia Rodríguez Campos
Directora da EGAP

Módulo I

Contorno

Historia: O galego emerxe, tamén na Administración

Lexislación: A Constitución española

Lingua oral

Análise da comunicación oral

A elaboración do discurso oral

A relación coa cidadanía

Léxico

Caracterización da linguaxe administrativa

I.I Contorno

Historia: O galego emerxe, tamén na Administración

Os foros, como estrutura característica da Idade Media, comezan a proliferar, aínda que é a finais do século XIII cando a súa presenza se tornará significativa. Son tempos de mudanza e a lingua tamén forma parte da dinámica modernizadora. Aparecen no noso territorio os primeiros textos administrativos que amosan autonomía fronte ao latín e singularidade fronte a outros idiomas veciños, como o leonés e o castelán.

Todo los juyzos que aqui non son scriptos, stent porlo foro de Allariz, et aqeste meu feyto seya senpre firme.

Se ll algũu cavaleyro ou vilão á vila do Burgo intrar, dé suas devedas a seus devedores ou pignora por elas. Et se as non deren et sobre cavallo andar, legue los péés do cavallo ll et fumo ás narices do cavallo, ata que dé a deveda o pignor por ela.

Cegos et mançebos solteiros non façan foro. Omes do bon Burgo todo los seus juyzos et directos seyan por enquisiciom de ll bóós omēs, que quer que feçerem, porlo foro de Allariz.

Se algũu omē este meu feyto quiser tentar ou romper, seya maldito et excomungado et cum Judas traedor no inferno danado, et ll super esto dez mill peyte de mrs. de ouro.

O FORO DO BURGO DE CASTRO CALDELAS

É o documento máis antigo escrito en idioma galego en Galicia que se coñece ata o momento, dado polo rei Afonso IX en Allariz en abril de 1228. Trátase dun privilexio rodado, o tipo de documento máis solemne dos producidos polas chancelarías reais da península no tempo: constitúe o único exemplo de privilexio real en galego en toda a nosa historia. Ten o valor de ser ata a actualidade o único diploma coñecido en romance saído da chancelaría de Afonso IX.

Lexislación: A Constitución española

Artigo 3

1. O castelán é a lingua española oficial do Estado. Todos os españois teñen o deber de coñecela e o dereito a usala.
2. As outras linguas españolas serán tamén oficiais nas respectivas comunidades autónomas de acordo cos seus estatutos.
3. A riqueza das distintas modalidades lingüísticas de España é un patrimonio cultural que será obxecto de especial respecto e protección.

Título VIII. Da organización territorial do Estado, cap. III 'Das comunidades autónomas'

Artigo 148

1. As comunidades autónomas poderán asumir competencias nas seguintes materias:

[...]

17. O fomento da cultura, da investigación e, se é o caso, do ensino da lingua da comunidade autónoma.

I.2 **L**ingua oral

Análise da comunicación oral

Trátase dunha relación entre a Administración e a cidadanía que se establece a través do contacto persoal e ten como base a tramitación administrativa propiamente dita.

O desenvolvemento dun expediente administrativo, a nivel externo, asóciase a actos presenciais como son, por exemplo, a solicitude de aclaracións, a entrega de documentación ou a declaración de datos. A efectividade e as consecuencias destes, positivas ou negativas, están condicionadas pola calidade da comunicación entre os profesionais e a cidadanía. Por outra parte, debido ao seu carácter persoal, son as relacións directas as que teñen maior capacidade de influencia sobre a concepción que a sociedade ten da Administración que lle dá servizo. Daquela, a comunicación oral non merece menos atención nin coidado ca a comunicación escrita.

Características principais:

- **É inmediata:** os/as interlocutores/as están presentes sexa en persoa ou a través do teléfono, videoconferencia etc.
- **Emprega códigos non verbais:** apóiase en recursos paralingüísticos (olladas, silencios, ritmo, ton da voz, xesticulación...).
- **O contexto tamén conta:** tanto as referencias á situación do acto comunicativo (horarios de atención, espazo, medios...) como do acto administrativo (prazos, nivel de responsabilidade do interlocutor...) condicionan o contido da comunicación e a actitude dos participantes.

- **Resulta flexible á interacción:** o diálogo vaise construíndo e modificando segundo a reacción das persoas interlocutoras.
- **Non está regulamentada:** non responde a esixencias legais, nin a formatos estándar de cada organismo, como si acontece cos modelos documentais.
- **Introduce variedades lingüísticas:** teñen cabida as variedades dialectais (xeográficas), ben sexa na fonética ou nalguna estrutura, e outros trazos característicos da diversidade xeracional, social e mesmo profesional.
- **Forma parte do tecnolecto administrativo:** malia todas as características enunciadas, trátase dunha comunicación formal entre persoas que non manteñen ningún grao de confianza, xa que logo rexeráse necesariamente por un trato respectuoso e unha linguaxe coidada.

📺 Ver os vídeos correspondentes ao módulo 1 do Curso medio de linguaxe administrativa en liña no web da Secretaría Xeral de Política Lingüística.

A elaboración do discurso oral

Ao igual ca no caso da escrita, os profesionais da Administración non se expresan segundo escollas individuais, senón que procuran a eficacia nas súas comunicacións, seguindo parámetros técnicos propios dun servizo público.

Os criterios expresados para a redacción son tamén os que deben empregarse na linguaxe verbal. O diálogo coa cidadanía é produto dunha situación non programada, pero o contido, no caso da Administración, si vén precedido de certa previsión. As características propias da comunicación oral non a eximen, xa que logo, dun grao de planificación apropiado ao contexto, no que ten cabida a espontaneidade sen renunciar a estas premisas elementais: corrección, adecuación, precisión e concisión.

Corrección

Escolla dun modelo de lingua coidado: o estándar culto. Gramaticalmente, observando as normas de formación de palabras (xénero, número e conxugación). Sintacticamente, atendendo en especial á colocación axeitada dos elementos das frases e á concordancia precisa entre estes. Canto ao léxico, aproveitando a riqueza do galego, dentro sempre do marco da linguaxe técnica administrativa.

Adecuación

Adaptación ás distintas situacións orais, observando a linguaxe da persoa interlocutora, sen abandonar o rexistro culto, é dicir, unha lingua formal. O abuso dos coloquialismos provoca unha diminución da consideración cara á persoa á que nos diriximos, algo inxustificable cando se produce por iniciativa dun ente público. Tampouco o uso de castelanismos e outros estranxeirismos lle engade calidades á comunicación; son deturpacións que só contribúen á perda de calidade lingüística.

Precisión

As palabras idóneas non son sempre as máis técnicas, senón as que a outra persoa entende mellor. Desde o rigor profesional, cómpre evitar termos e expresións escuras ou grandilocuentes, que dificultan a comunicación e afianzan a concepción da Administración como un ente distante dos problemas e necesidades da cidadanía.

Concisión

A información que se ofrece debe resultar útil e relevante na situación comunicativa. As aclaracións e repeticións son pertinentes sempre e cando resolvan problemas de comprensión; porén, isto non pode confundirse coa divagación e a dispersión dos comentarios. Lonxe de axudar aos nosos obxectivos, distraen a atención da persoa interlocutora do tema principal.

Na comunicación interna, os usos coherentes coa linguaxe empregada nas comunicacións externas contribúen a mellorar a calidade de ambas as dúas.

■ Ver os vídeos correspondentes ao módulo 1 do Curso medio de linguaxe administrativa en liña no web da Secretaría Xeral de Política Lingüística.

A relación coa cidadanía

Unha boa atención baséase en dous aspectos principais, o trato ofrecido e a eficacia na resolución do asunto que se presenta.

Nun servizo de calidade percíbese:

Actitude

- Un trato amable, paciente e comprensivo.
- A predisposición do/a funcionario/a para informar e xestionar.
- Seguridade do persoal nos procedementos, para procurar sempre unha solución.

Xestión

- Rapidez na resposta.
- Organización do espazo de traballo.
- Apoio documental.

Expresión verbal

- Pronuncia clara e correcta.
- Selección de léxico preciso e adecuado.
- Variación no uso de conectores, evitando os comodíns.
- Manexo das rectificacións e redundancias en función da reacción do interlocutor e das súas necesidades.
- Preguntas breves que manteñen a atención.

Expresión non verbal

- Atención visual centrada no usuario.
- Entoación clara, en que se distinguen nitidamente as afirma-

cións das preguntas.

- Volume de voz e ritmo axustados ao ambiente físico e á canle.
- Expresividade natural e xesticulación para confirmar a mensaxe e facer máis económica a comunicación.

Contido

- Adecuación ao contexto e á persoa interlocutora.
- Selección de ideas centrais.
- Claridade e ordenación dos conceptos.
- Estruturación coherente da mensaxe.

■ Ver os vídeos correspondentes ao módulo 1 do Curso medio de linguaxe administrativa en liña no web da Secretaría Xeral de Política Lingüística.

1.3 Léxico

① e 2

Caracterización da linguaxe administrativa

Como expresións culturais vivas, as linguas reflicten a diversidade da comunidade que as emprega, en función de factores xeográficos, históricos, contextuais, culturais, sociais e profesionais. A linguaxe administrativa pode considerarse o resultado dalgunhas destas variables.

A nivel léxico, as súas características son as propias dunha lingua especializada para un uso profesional:

- Nivel culto, moi próximo ao estándar, sen elementos de identificación con ningunha variedade social ou contextual.
- Selección de termos precisos e adecuados ás situacións comunicativas propias da Administración.
- Convivencia de terminoloxía de tipo técnico con usos especializados da lingua común e expresións xerais, de cara a conseguir unha comunicación clara e próxima.
- Pouco dinamismo, pois está suxeita a menos variacións dia-

crónicas ca a lingua común.

A compoñente específica

A linguaxe administrativa é, xa que logo, unha especialización funcional da lingua, a partir da cal se elabora desde a Idade Media.

Por unha banda, creando o léxico específico que a dota da precisión necesaria: *requirimento, comisar, tramitar...* no que, sen dúbida, a linguaxe do dereito adquire moito protagonismo debido ao seu peso nas propias actuacións da Administración pública.

Pola outra, servíndose de áreas terminolóxicas coas que ten un contacto directo (o ensino, a sanidade, o urbanismo etc.): *saneamento, gabia, poxa, subministración...*

Sen dúbida, esta é a compoñente que con máis facilidade lle permite á persoa interlocutora recoñecer que estamos ante unha comunicación administrativa, a terminoloxía.

Sempre que se faga un uso racional dela, cumprirá coas súas funcións expresivas. Porén, ao igual que acontece no caso dos trazos gramaticais ou estilísticos, un emprego abusivo escurece a xestión da Administración. Cando a palabra non pode ser substituída por unha sinónima, estamos utilizando terminoloxía necesaria; cando existen alternativas, cómpre valorar os beneficios das escollas, de cara a unha comunicación fluída co destinatario do documento.

O termo máis común ten maiores posibilidades de ser ben interpretado por quen recibe a información.

A base lingüística esencial

Se a linguaxe administrativa manifesta a súa especificidade a través da terminoloxía propia, moi vinculada á área legal, o esqueleto sobre o que asenta a súa personalidade é a lingua, o ga-

lego. De feito, moitas das características que recoñecemos como particulares da «forma de expresarse da Administración» son en realidade recursos activos na lingua común dos que se fai un uso maior (é o caso do xerundio ou do participio); ou ben, como acontece co léxico, se monopolizan determinadas acepcións: *resolver* ('decidir / solucionar'), *praza* ('posto de traballo / espazo descuberto'), *cubrir* ('encher un formulario / tapar')...

Existe pois unha relación básica entre o idioma galego e a súa lingua de especialidade, que por un errado diferencialismo o persoal da Administración tende a distanciar.

O texto administrativo non perde calidade cando se asemella a outro que non o é, senón cando non é capaz de cumprir a función para a que foi redactado.

De contarmos con varias posibilidades, cómpre optar polas expresións que nos permitan formular as comunicacións máis eficaces coa persoa interlocutora. Estas sempre serán as máis próximas á súa lingua.

O estilo propio

A linguaxe administrativa galega é, como parte dunha lingua, un elemento cambiante. Evolucionou a través do tempo e viuse moi condicionada no seu decurso histórico polo contacto co castelán. Ao perderen poder as institucións galegas, no século XV iniciouse un proceso de substitución do aparello administrativo galego que levou parello o cambio do seu idioma instrumental. O proceso creou dependencias do modelo castelán que aínda perviven hoxe; non só das súas características, senón tamén das súas debilidades.

No século XX producíronse dous feitos moi relevantes para remontar estes condicionantes: a recuperación das estruturas administrativas galegas, coa aparición do aparello institucional democrático, e o xurdimento dun movemento internacional de

modernización da linguaxe administrativa. A súa concorrencia permítenos afrontar un necesario proceso de renovación de cara a restablecer a personalidade do noso modelo de lingua profesional.

Para acadar este fin, partimos de **tres principios fundamentais** que se aplican a todos os aspectos, non só ao léxico:

1) Recuperar o fondo léxico da documentación medieval

Posuímos unha rica tradición administrativa que, malia ser abruptamente interrompida, xerou documentación (sentenzas, contratos privados, documentos gremiais...) que tomamos como primeira fonte á hora de reconstruír a lexicografía afectada por deturpacións. Con todo, se a lingua moderna conta cun termo válido, recorrer á variante medieval sería arcaizante e pouco operativo na comunicación.

2) Valorar a riqueza dialectal do galego

Cando a herdanza histórica non nos permite solucionar eivas léxicas, debemos lembrar que o galego se caracteriza por unha variedade dialectal riquísima. Mentres non abusemos dela, mentres non nos distancie do estándar que caracteriza as linguas profesionais, pode achegarlle viveza e diversidade á comunicación administrativa.

3) Harmonizar as escollas coas doutras linguas romances

Cando unha lingua non atopa recursos propios que lle permitan medrar e fortalecerse, cómpre observar o comportamento de idiomas próximos, no noso caso as demais linguas románticas, para buscar nelas solucións comúns.

Módulo 2

Contorno

Historia: O recoñecemento da xustiza

Lexislación: Estatuto de autonomía de Galicia

Gramática

A estrutura *substantivo + a + infinitivo*

Redacción e estilo

Os signos de puntuación

Léxico

Elaboración do léxico administrativo

2.1 Contorno

Historia: o recoñecemento da lingua na xustiza

Na segunda metade do século XIII o galego consolida o seu status como lingua apta para as comunicacións escritas. Funciona como lingua instrumental das xestións administrativas, por causa das necesidades da nobreza e dos poderosos mosteiros de regular as súas relacións económicas e do protagonismo do campesiñado na explotación agrícola das propiedades.

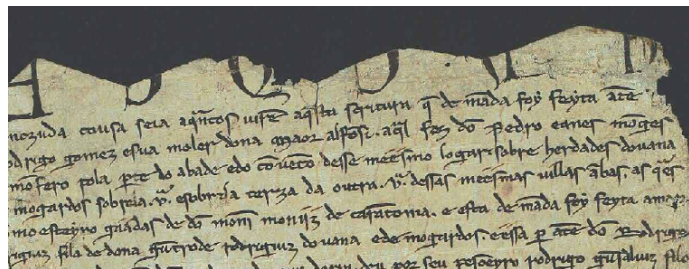
En 1250 Afonso X decreta a introdución do vulgar nas escrituras públicas, algo que xa se producía de feito.

O recoñecemento explícito promove tamén o seu desenvolvemento terminolóxico dentro do ámbito da linguaxe xurídica.

por ante ojuiz quitouse de pesoaria edisso que nõ quiria defender jur aleo. Entõ o juiz deu sa carta aos alcaides de Mogardos, nomiaados Rodrigo Rodriguiz e Rodrigo Pedriz pera... a que a constringessẽ essa Maor Rodriguiz que uéesses responder suta forma. De mj dõ Pedro Rodriguiz juiz de Sloure: auos alcaides de Mogardos: saude. Roy Gunsaluiz de Seloure fi... persoaria de Maor Rodriguiz dOuana contra os frades de Monfero das herdades que le demandarõn por ante dõn Rodrigo. e agora por mĩ quitouse do pleito eda pesoaria que nunca les y tornasse nõ amparasse rẽ en aquelas herdades. éeles quitarõ le aafiadoria eas custas quantas y... ean aquitar. unde uos digo uáades aessa Maor Rodriguiz ia dita ele fazades si sabe que esas herdades erã de Monfero quise quite delas. esi nõ si ar sabe sã suas: uena amparar a dereyto por antae mj. esi nõ quiser esto fazer: digo uso que mitades estas frades nas herdades en logo de penor. Enos alcaides ia ditos esta carta recebuda fomas aessa Maor Rodriguiz assi como nos mandou o juiz e dissemos le si se quiria quitar aos frades de Monfero esas herdades se as quiria amparar adereyto. e essa Maor Rodriguiz respondeu edisso que enten[dia] e sabia que o moesteyro auia gáadas aquelas herdades assi como deua.

RENUNCIA DE MAIOR RODRÍGUEZ DUNS TERREOS SITUADOS EN MUGARDOS A FAVOR DO MOSTEIRO DE MONFERO

É un documento de 1257 que recolle o proceso de reclamación dos monxes de Monfero contra varios nobres co obxecto de definir a propiedade e usos duns terreos situados en Mugardos.

Lexislación: Estatuto de autonomía de Galicia

Artigo 5

1. A lingua propia de Galicia é o galego.
2. Os idiomas galego e castelán son oficiais en Galicia e todos teñen o dereito de os coñecer e de os usar.
3. Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal e oficial dos dous idiomas e potenciarán o emprego do galego en todos os planos da vida pública, cultural e informativa, e dispoñerán os medios necesarios para facilitar o seu coñecemento.
4. Ninguén poderá ser discriminado por causa da lingua.

Artigo 27

No marco do presente estatuto correspóndelle á Comunidade Autónoma galega a competencia exclusiva das seguintes materias:

20. A promoción e o ensino da lingua galega.

2.2 Gramática

3 ⓘ

2.2.2 A estrutura *substantivo* + *a* + *infinitivo*

Esta é unha estrutura calcada do francés que convén evitar. En troques, existen na nosa linguaxe administrativa moitas formas adecuadas para expresar o mesmo:

- × *Cantidades a deducir*
- ✓ *Cantidades deducibles // para deducir // que se deben deducir*
- × *Documentación a presentar*
- ✓ *Documentación que hai que presentar // que cómpre presentar*
- × *Días a contar a partir de*
- ✓ *Días contados a partir de*
- × *Documentación a entregar*
- ✓ *Documentación necesaria // esixida*

2.3 Redacción e estilo 4 ⓘ

Os signos de puntuación

Os signos de puntuación son marcas gráficas de valor convencional que nos permiten interpretar un texto adecuadamente. Sinalan pausas e entoacións que teñen como función xerarquizar a información, de xeito que se distingan os elementos principais dos secundarios, segundo a intencionalidade de quen redacta o documento.

A coma

Indica unha pausa breve, dividindo así oracións en segmentos máis pequenos que manteñen a relación temática e gramatical. Debe escribirse pegada á palabra que a antecede.

Resulta útil para:

- Separar un inciso ou explicación que se intercala na oración.

A narración dos feitos, a cal se recolle na súa declaración, indica todo o contrario.

Tamén teñen esta función as parénteses e a raia. A lixeireza gráfica dun texto que precise moitas aclaracións depende, en boa medida, de distribuír equilibradamente os tres recursos. Con todo, podemos intercalar textos entre comas dentro de parénteses ou de raiais; pero non podemos poñelos á inversa.

- Illar os vocativos que van no medio das oracións.

Podemos afirmar, señoras e señores, que este proceso é consecuencia dun erro de identificación.

- Marcar a alteración da orde habitual da frase, para enfatizar un dato.

Tras ser aceptada a súa petición, modi icou as bases da súa defensa.

- Introducir conectores textuais ao inicio da oración: *é dicir, ou sexa, isto é, xa que logo, non obstante, en fin, por último, por conseguinte, en xeral, ademais...*

En consecuencia, teranse en conta as indicacións do informe pericial.

- Expresións adverbiais intercaladas

Os informes penais, consecuentemente, xuntaranse á documentación do caso.

- Separar as palabras nas enumeracións, agás o último elemento, que se une coa conxunción *e*.

Deberá presentar a fotocopia do DNI, o certificado e o xustificante de pagamento.

- Separar o lugar do día na expresión da data.

A Coruña, 30 de xullo de 2010

- Separar os distintos elementos dunha indicación de lugar.

Termo municipal de Culleredo, A Coruña

- Introducir o saúdo e a despedida nos documentos que poden levalos, como é o oficio externo, a carta etc.

Prezado/a señor/a,

[...]

Cordialmente,

Erros habituais no uso da coma

- Separar o suxeito do verbo e este dos seus complementos.

× ... para que todas as persoas que se consideren afectadas, poidan iniciar as accións pertinentes.

✓ ... para que todas as persoas que se consideren afectadas poidan iniciar as accións pertinentes.

× Mediante esta notificación comunícaselle a sentenza, a dona Guiomar...

✓ Mediante esta notificación comunícaselle a sentenza a dona Guiomar...

- Antepoñelas ou pospoñelas, sen necesidade, a algunhas conxuncións: as coordinadas (*e, nin, ou*), as finais (*para que*), as causais (*porque, pois*), as concesivas (*aínda que*), a condicional (*se*).

× O cal se fai público por medio deste anuncio, para que, no prazo dun mes, presente as alegacións oportunas.

✓ O cal se fai público por medio deste anuncio para que, no prazo dun mes, presente as alegacións oportunas.

O punto

Como elemento que organiza a redacción:

O punto e seguido: utilízase para separar oracións dentro dun mesmo parágrafo que non teñen relación sintáctica, pero si temática.

O punto e á parte: separa, dentro dun mesmo texto, un parágrafo do seguinte. Emprégase cando se produce un cambio de tema ou cando se cambia de orientación dentro dun mesmo tema. Nos documentos, ademais, pecha o texto de despedida se este consiste nunha oración.

O punto e final: marca o final dun texto.

Como **recurso ortográfico**:

- Remata as abreviaturas.
- Separa o día, o mes e o ano nas datacións.
- Combínase con números e/ou letras para xerarquizar un documento extenso: art. 8.3

Ademais, é importante lembrar **cando non debemos usalo**:

- no final dos títulos dos documentos, dos rótulos e dos sinais informativos;
- nas siglas, nos acrónimos e nos símbolos;
- nos números de anos, teléfonos e documentación.

O punto e coma

Indica unha pausa no discurso maior ca a coma e menor ca o punto.

Usos convenientes:

- Separar oracións dentro das cales xa hai coma.

Ás 9:30 h chegaron as persoas emprazadas, os seus representantes e os da Consellería de Traballo e Benestar; sentaron na zona asignada e comezou a sesión.

- Unir oracións autónomas pero relacionadas polo seu sentido; e tamén enumeracións de oracións xustapostas.

Valide os títulos; compulse as copias; cubra o formulario e presente a solicitude xunto con toda a documentación.

- Antes das conxuncións adversativas (*mais, pero, aínda que, no entanto, non obstante, emporiso...*), se a oración é longa. Se é curta, úsase a coma.

As consideracións que os peritos destacan son pertinentes; mais é preciso apoialas con documentación gráfica que ata a actualidade non foi achegada pola acusación.

- Diante dunha oración que resume o exposto anteriormente.

O abandono do monte que o rodea, o elevado tránsito de persoas e vehículos, a falta de indicadores de advertencia; todo indica que é precisa unha intervención para protexer este patrimonio arqueolóxico.

Os dous puntos

Como en calquera outro texto escrito, nos documentos administrativos os dous puntos empréganse para introducir información. O máis común é:

- Reproducir palabras ou citas textuais.

O afectado manifestou: «Os muros de contención foran levantados dous meses antes do temporal».

- Iniciar unha enumeración.

Os cursos ofertados son os seguintes: contabilidade, atención ao público e linguaxe xurídica.

- Comezar un discurso.

Señores e señoras:

Prégolles que se manteñan en silencio ou vereime na obriga de desaloxar a sala.

- Tamén existe a posibilidade de empregalos no saúdo daqueles documentos que o conteñan. Mais para isto aconséllase empregar a coma e asignarlles aos dous puntos a función de introducir o contido principal da comunicación administrativa, aquel que aparece tras verbos como:

SOLICITO: DIGO: FAGO CONSTAR:

DECIDO: INFORMO: CERTIFICO:

A relevancia desta parte do documento é tal que se escribe tamén en maiúsculas.

Os puntos suspensivos

Son un recurso para:

- Deixar aberto calquera tipo de enunciado.

Na xuntanza tratáronse estes temas: as carencias en formación, a automatización de procesos...

- Marcar a supresión de palabras nunha cita textual, sempre entre corchetes.

Segundo a Carta europea das linguas rexionais ou minoritarias, ratificada polo Goberno de España, é un compromiso dos estados asinantes «[...] a facilitación e/ou o fomento do emprego oral e escrito das linguas rexionais ou minoritarias na vida pública e na vida privada».

O guión

Nun texto administrativo, podemos empregalo para:

- Cortar palabras en final de liña.

- Separar prefixos: *ex-conselleira, non-intervención*.
- Unir palabras: *político-administrativa*.
- Marcar intervalos numéricos ou temporais: *Castelao (1886-1950) é un dos escritores máis prolíficos en lingua galega*.
- Tamén pode empregarse para introducir a segunda forma do artigo, pero aconséllase empregar a primeira.

As raia

Como o guión, a raia é un trazo horizontal pero de maior tamaño.

- Nun documento administrativo, serve para introducir incisos no interior do texto:

Galicia —cunha demografía de poboación avellentada nos núcleos rurais— segue a incrementar a poboación nas cidades.

- Tamén para organizar enumeracións en parágrafos independentes:

Documentación requirida:

—copia da denuncia

—DNI

—relación detallada dos bens substraídos

—opcionalmente, fotografías dos obxectos enumerados na listaxe

As comiñas

- Podemos empregalas, principalmente, para encadrar frases ou citas textuais:

A avogada concluíu: «A súa actuación estivo condicionada pola dependencia de substancias estupefacientes que lle impediron manter o control».

Se a cita está incluída dentro doutra, utilizaremos para o segundo nivel as comiñas simples ('...'). Se aparece en liña á parte, non son precisas.

Tamén se empregan para citar títulos de capítulos, apartados, relatorios, discursos, lemas, artigos de publicacións periódicas e documentos non publicados.

Antes da aparición dos procesadores de texto, usábanse tamén para enmarcar títulos de obras literarias e artísticas, estranxeirismos, sobrenomes... pero na actualidade isto destácase coa cursiva.

Outros nomes que non se escriben entre comiñas son os de congresos, programas, campañas, edificios e entidades. Destácanse grafándoos en maiúscula.

As parénteses

As parénteses, facendo un uso restritivo delas, sérvennos para:

- Illar aclaracións e incisos dentro dun enunciado.

Anexo I: Consonte co disposto no art. 94.2 da Lei 30/2007, de contratos do sector público (LCSP)...

- Separar da oración datos como páxinas, provincia, país, datas...

O vertido non autorizado de áridos tivo lugar nas proximidades do dolmen de Axeitos (Ribeira).

- Engadir a tradución de palabras estranxeiras e latinismos.

O tribunal decidiu outorgarlles o galardón ex aequo (por igual) aos dous finalistas.

- Ordenar unha enumeración ou un documento extenso.

Esa información pode atopala detallada no apartado b) do capítulo I.

Corchetes

A función dos corchetes é a mesma ca a das parénteses, pero úsanse moito menos. En xeral:

- Para facer aclaracións ou engadidos nun parágrafo que xa aparece entre parénteses.
- Para introducir datos ou fragmentos de texto que se presupoñen e poden axudar a entender o documento.
- Para indicar que se transcribe un texto literalmente, aínda que incorra en erros. Isto acontece, por exemplo, cando se reproducen datos de documentos en mal estado de conservación ou con deficiencias de transmisión (é o caso dos fax). Nestas ocasións, indícase a incidencia co latinismo [*sic*] a continuación da expresión dubidosa.
- Para indicar a supresión dunha parte dun texto, enmarcando os puntos suspensivos.

Barra diagonal

Nun texto xurídico, a barra diagonal úsase habitualmente para as indicacións temporais e para nomear textos legais:

Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común (BOE núm. 285 do 27.11.1992)

Tamén separa as terminacións de masculino e feminino cando é preciso indicar as dúas posibilidades.

Os/As alumnos/as do curso admitidos/as

Contacto entre signos

A confluencia de determinados signos ortográficos resólvese deste xeito:

Non	Si
....	...
....	...,
?	?
?	?
Asdo..	Asdo.
-texto-	-texto.
avda./	avda. ou avda/
«Texto.».	«Texto».
,»	,»
,;»	,;»
,;<	,;<

Lembra tamén que o punto final aparecerá dentro ou fóra dun texto entre comiñas segundo corresponda ao fragmento citado ou ao enunciado maior no que este aparece. Acontece o mesmo entre o punto e as parénteses (ou os corchetes).

2.4 Léxico

5①

A elaboración do léxico administrativo

As orixes latinas do galego percíbense con maior ou menor intensidade segundo a distinta evolución que seguiu o repertorio léxico que recibimos do latín.

Os elementos que antes se implantaron na nosa lingua foron, loxicamente, os máis transformados polo propio uso; os serodios seguen un lento camiño no que aínda se perciben claras semellanzas cos termos de procedencia.

En función da proximidade ou da distancia coas formas orixinais distinguimos entre cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais.

Ademais desta achega esencial, o contacto con outras linguas permitiulle ao noso idioma medrar con préstamos como *carne* e *burocracia* (do francés) ou *marketing* e *software* (do inglés).

Pero a súa maior riqueza está na capacidade de evolucionar por si mesmo, creando novas palabras que o enriquecen e lle dan vitalidade.

Os sistemas mediante os cales o galego forma novas palabras son a derivación e a composición.

Cultismos

Son vocábulos, especialmente frecuentes nos tecnolectos, que continúan manténdose moi pegados ás formacións orixinarias latinas: *plano, experiencia, articular, secretario, íntegro...*

A súa adaptación superficial, que normalmente se reduce á terminación, provoca que sexan moi semellantes en todas as linguas romances, polo que facilitan a intercomprensión lingüística nos rexistros cultos e técnicos.

Semicultismos

Termos de base latina que mostran unha adaptación maior, sobre todo á fonética, de cada lingua románica: *regra, doutora, outorgar, artigo...*

Termos patrimoniais

Palabras que evolucionaron fonética e morfoloxicamente por completo, debido a estar máis estendidas e, polo tanto, empregadas, na lingua común: *camiño, enteiro, orde, allear, desafiuzar...*

Como consecuencia da súa elevada transformación, son as que máis difiren nas distintas linguas procedentes do latín.

A formación de palabras

Por medio da derivación, as linguas modifican termos preexistentes engadíndolles prefixos e sufixos. Este procedemento é moi rendible especialmente na linguaxe administrativa.

Algúns exemplos con prefixos son:

- De orixe latina: *axuntar, abstención, adaptar, antedito, benestar, bilateral, concidadán, contraproposta, dimitir, desbotar, diminuir, disfunción, endebedamento, estender, expropiación, extraoficial, ilegal, imparcial, infraestrutura, interadministrativa, sobreprezo, subrogar, supervivente, supralitoral, vicepresidenta.*
- De orixe grega: *apolítico, antixurídico, arquidiocese, autofinanciamento, hemicycle, hiperinflación, hipoteca, macroestructura, monoparental, neonatal, paraadministrativo, periferia, posdata, preconcepto, reconverter, semisoto...*

Os sufixos máis comúns tamén teñen procedencia latina ou grega; son numerosos e en moitas ocasións continúan activos. En función do significado que achegan, organízanse en distintos grupos:

- Abstractos: *observancia, veciñanza, esixencia, validez, diferenza, clareza, capacidade, avinza...*
- Acción: *atestado, representante, arbitrase, exención, licitador, adiamento, encubrimiento, auditor, conxectura...*
- Caracterizadores: *revisable, sancionador, beneficiario, xustificativo, absolutorio, vantaxoso, conxuntural...*
- Colectivos: *funcionariado, formulario...*
- Locativos: *concellaría, tesourería...*
- Profesionais: *notario, conselleira, presidente, especialista, contribuínte, rexistradora...*
- Xentilicios: *catalá, compostelán, alaricana, arnoiao, hebrea, galego, brasileiro, abañense, chinés, paquistaní, laurentina...*
- Verbais: *nomear, autorizar, ofertar, dilixenciar...*

Por outra parte, na composición interveñen dúas ou máis palabras que combinadas entre si denominan un novo concepto. Segundo o nivel de implantación da lingua, poden escribirse unidas (*socioeconómico*) ou manter un guión que deixa ver con claridade as palabras das que procede (*casa-fogar*).

Módulo 3

Contorno

Historia: O galego na Corte de Castela

Lexislación: Lei de normalización lingüística (I)

Gramática

O pronome pleonástico de CI

Redacción e estilo

Os recursos tipográficos

Léxico

Interferencias e calcos doutras linguas

3.1 Contorno

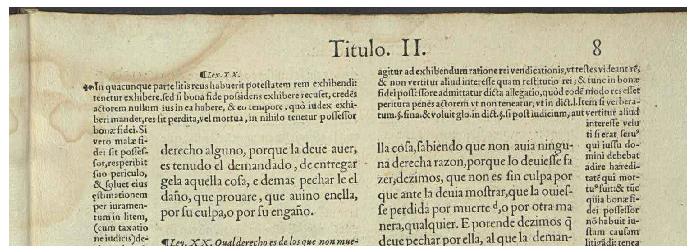
Historia da lingua: O galego entra na Corte de Castela

O galego é unha lingua apta para os textos legais, como así se rexistra en numerosas fontes documentais. Acrecéntase o desexo de ter un corpo xurídico na lingua propia e a pretensión de darlle prestixio, o que leva á aparición, durante o século XIII, de traducións dos principais documentos xerados na administración do rei: *As sete partidas*, o *Forum iudicum* e o *Foro real*.

Ligeyramente acaesceria que o demandado nō averia poder de mostrarlá cousa en juizo aa sazón quella demādassē. pero se o demandador porfiar yndo adeante por lo preito, poderlo ya depouys fazer no tempo que quisesse dar o juizo sobre ella. Et porque de tal rrazō como [e]sta poderia naçer algũa dulta, dizemos que en qualquer tēque o demandado aja poder de mostrar a cousa que lle de[m]andā en juizo, que o deve fazer. Mays se por ventura [e]n la sazō que sse começasse o preito ouvesse poderio dela [m]ostrar a seu contendor ante o juiz e nō lo fizesse, dizē[do] aquel que lla demādasse que nō lo deve fazer, por que ten que [n]ō avia dereyto en ella. E quando el julgador quisesse [da]r o juizo e lle fizesse mandamento que lla mostrasse ou [l]la entregasse ou outro, e acaescesse que o nō podesse [fa]zer, por que la cousa fosse perdida ou seendo cousa viva [f]osse fugida ou morta, entōçe, se o demandado [ten] aquella cousa a buenaffe e depouys perdeo a tenenza [de] lla por algũa dellas razóns sobreditas, nō e teu[do] de a mostrar nē peytar nēuna cousa sobre esta rra[zō]

AS SETE PARTIDAS

Trátase dun corpo normativo redactado en Castela durante o reinado de Afonso X (1255), co obxecto de uniformar xuridicamente o reino. Pola súa extensión e vixencia, considérase o legado máis importante en castelán ao ordenamento xurídico.

Lexislación: Lei de normalización lingüística (I)

Título I: Dos dereitos lingüísticos en Galicia

Artigo 1

O galego é a lingua propia de Galicia. Todos os galegos teñen o dereito de usalo.

Artigo 2

Os poderes públicos de Galicia garantirán o uso normal do galego e do castelán, linguas oficiais da comunidade autónoma.

Artigo 3

Os poderes públicos de Galicia adoptarán as medidas oportunas para que ninguén sexa discriminado por razón de lingua.

Os cidadáns poderán dirixirse aos xuíces e tribunais para obter a protección xudicial do dereito a empregar a súa lingua.

Título II: Do uso oficial do galego

Artigo 4

1. O galego, como lingua propia de Galicia, é lingua oficial das institucións da comunidade autónoma, da súa Administración, da Administración local

e das entidades públicas dependentes da comunidade autónoma.

2. Tamén o é o castelán como lingua oficial do Estado.

Artigo 5

As leis de Galicia, os decretos lexislativos, as disposicións normativas e as resolucións oficiais da Administración pública galega publicaranse en galego e castelán no *Diario Oficial de Galicia*.

Artigo 6

1. Os cidadáns teñen dereito ao uso do galego, oralmente e por escrito, nas súas relacións coa Administración pública no ámbito territorial da comunidade autónoma.

2. As actuacións administrativas en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que sexa a lingua oficial empregada.

3. Os poderes públicos de Galicia promoverán o uso normal da lingua galega, oralmente e por escrito, nas súas relacións cos cidadáns.

4. A Xunta ditará as disposicións necesarias para a normalización progresiva do uso do galego. As corporacións locais deberán facelo de acordo coas normas recollidas nesta lei.

Artigo 7

1. No ámbito territorial de Galicia, os cidadáns poderán utilizar calquera das dúas linguas oficiais nas relacións coa Administración de xustiza.

2. As actuacións xudiciais en Galicia serán válidas e producirán os seus efectos calquera que sexa a lingua oficial empregada. En todo caso, a parte ou o interesado terá dereito a que se lle notifique na lingua oficial que elixa.

3. A Xunta de Galicia promoverá, de acordo cos órganos correspondentes, a progresiva normalización do uso do galego na Administración de xustiza.

Artigo 8

Os documentos públicos outorgados en Galicia poderanse redactar en galego ou castelán. De non haber acordo entre as partes, empregaranse ambas as dúas linguas.

Artigo 9

1. Nos rexistros públicos dependentes da Administración autonómica, os

asentamentos faranse na lingua oficial en que estea redactado o documento ou se faga a manifestación. Se o documento é bilingüe, inscribírase na lingua que indique quen o presenta no rexistro. Nos rexistros públicos non dependentes da comunidade autónoma, a Xunta de Galicia promoverá, de acordo cos órganos competentes, o uso normal do galego.

2. As certificacións literais expediranse na lingua na que se efectuase a inscrición reproducida. Cando non sexa transcripción literal do asentamento, empregarase a lingua oficial interesada polo solicitante.

3. No caso de documentos inscritos en dobre versión lingüística pódense obter certificacións en calquera das versións, á vontade do solicitante.

Artigo 10

1. Os topónimos de Galicia terán como única forma oficial a galega.

2. Corresponde á Xunta de Galicia a determinación dos nomes oficiais dos municipios, dos territorios, dos núcleos de poboación, das vías de comunicación interurbanas e dos topónimos de Galicia. O nome das vías urbanas será determinado polo concello correspondente.

3. Estas denominacións son as legais para todos os efectos e a rotulación terá que concordar con elas.

A Xunta de Galicia regulamentará a normalización da rotulación pública respectando en todos os casos as normas internacionais que subscriba o Estado.

Artigo 11

1. Co fin de facer efectivos os dereitos recoñecidos no presente título, os poderes autonómicos promoverán a progresiva capacitación no uso do galego do persoal afecto á Administración pública e ás empresas de carácter público en Galicia.

2. Nas probas selectivas que se realicen para o acceso ás prazas da Administración autónoma e local considerárase, entre outros méritos, o grao de coñecemento das linguas oficiais, que se ponderará para cada nivel profesional.

3. Na resolución dos concursos e oposicións para prover os postos de maxistrados, xuíces, secretarios xudiciais, fiscais e todos os funcionarios ao servizo da Administración de xustiza, así coma notarios, rexistradores da propiedade e mercantís, será mérito preferente o coñecemento do idioma galego.

3.2 Gramática

O pronome pleonástico de CI

O pronome dativo (*me, che, lle, nos, vos, lles*) realiza a función de complemento indirecto. Pode facelo só:

Recolleulle a documentación o primeiro día de inscrición.

Fágolles chegar a convocatoria de reunión do Comité Asesor.

E tamén cando o complemento indirecto se expresa a seguir:

Recolleulles ás empresas concorrentes a documentación requirida polo concurso.

Entregoulles a convocatoria aos membros do Comité Asesor.

Comunicámoslles a resolución aos/ás interesados/as.

Solicítolle a vostede que teña en conta estas consideracións.

Esta é unha regra de estilo característica tanto da lingua oral coma da lingua escrita, que se debe coidar coa mesma atención nas linguas de especialidade.

3.3 Redacción e estilo

Os recursos tipográficos

No deseño dun documento procuramos ter en conta, en primeiro lugar, as pautas establecidas pola entidade que o emite á hora de elaborar os seus modelos: marxes, tipo de caixa dos parágrafos, tipo de fonte etc.

Pero isto só, sen outros parámetros, non abonda para organizar un texto administrativo e tirar del a máxima eficiencia comunicativa. É preciso seguir unhas normas de redacción, seleccionar o léxico... e apoiarse en recursos tipográficos que favorezan a correcta interpretación da estrutura do texto: de que tipo de documento se trata, cantas partes ten, cales son os datos relevantes.

A calidade obtense a partir dun uso equilibrado, coherente e harmonioso das opcións que a continuación se comentan.

A cursiva

Úsase para:

- Indicar os nomes científicos, os pseudónimos, os estranxeirismos, os coloquialismos e os latinismos.
- Nomear os títulos de producións culturais ou artísticas: libros, publicacións periódicas, obras pictóricas, películas...
- Destacar palabras dun texto e reproducir citas noutras linguas.
- Escribir caracteres que forman parte de fórmulas, introducen apartados ou fan referencia a si mesmas.

De non ser posible usar a cursiva, lembremos que as comiñas teñen a mesma función, aínda que estean en desuso.

Por outra parte, se algún dos casos anteriores se dá dentro dun texto que xa está en cursiva, para conseguir que destaque tere-mos que optar por escribilo en letra redonda.

A negra

A letra negra serve para destacar a información que quen redacta considera máis relevante.

Isto pode afectar ao contido do texto ou á súa organización. Como para o primeiro podemos empregar tamén a cursiva, é aconsellable utilizar a negra como elemento estruturador do documento:

Para os títulos dos apartados:

*A memoria xustificativa deberá conter o apartado **Dotación**, no que se farán constar os medios cos que se contou para levar a cabo o proxecto.*

Para as distintas partes necesarias en cada tipo de documento:

Núm. da sesión: 2/2010

Carácter: ordinaria

Lugar: edfs. admtivos. de San Caetano

Data: 13.01.2010

Asistentes:...

Deste xeito, distribuímos cun criterio moi funcional os recursos que antano se superpoñían, recargando a aparencia visual da comunicación e restándolles efectividade a todos eles.

Con todo, o fundamental é atoparmos un criterio xerárquico que sexa coherente en todo o documento.

O subliñado

Trátase dunha raia que se coloca por baixo dun texto coa finalidade de salientalo. Aínda que apenas se use, pode asumir as mesmas funcións ca a negra se esta non está dispoñible.

3.4 Léxico

6①

Interferencias e calcos doutras linguas

Certos aspectos da linguaxe administrativa galega están fortemente contaminados pola presión do castelán. Por iso, é fundamental tomar consciencia da necesidade de reconstruír unha variedade de noso, depurada e sen ningunha caste de engadidos estraños, por moito que a tradición pareza autorizalos.

Todas as linguas, nun momento ou noutro da súa historia, reciben achegas daquelas outras coas que entran en contacto.

Cando estas incorporacións enriquecen a expresión dun idioma, falamos de préstamos.

Partindo da base latina do galego, o noso idioma recibiu en distintos momentos:

- **Galicismos:** introducidos no medievo e, principalmente, no XVIII. Exs.: *xefe, gabinete, carné, burocracia, departamento, finanza, rango...*
- **Anglicismos:** desde o s. XIX o inglés substitúe o francés como fornecedor de léxico, especialmente para as linguaxes técnicas e científicas. Exs.: *software, líder, stock, mailing, test...*

Pero noutras ocasións, na que o contacto é maior, unha lingua inflúe noutra substituíndo os seus termos propios por outros innecesarios; ou ben proporcionándolles novas acepcións ás palabras do idioma receptor. Daquela falamos de *interferencias* (termos) e *calcos* (significados).

En Galicia prodúcense numerosas interferencias do castelán para o galego no ámbito terminolóxico, na disposición da información, na estrutura dos documentos e nos elementos morfosintácticos e léxicos. Neste aspecto, prodúcense varios tipos de castellanismos:

Ortográficos

*abogado · avogado
*acreedor · acredor
*tasar · taxar
*adscrición · adscripción

Morfosintácticos

*súa quenda · a súa quenda
*lle entregou unha citación ·
entregoulle unha citación
*por elo · por iso

Léxicos

*devengar · devindicar
*apremio · constrinximento
*acompañar · achegar
*cumprimentar · cubrir
*cesar · destituír
*contemplar · considerar

Módulo 4

Contorno

Historia: A consideración de lingua de prestixio

Lexislación: Lei de normalización lingüística (II)

Gramática

O adxectivo identificador *mesmo, -a*

Redacción e estilo

As maiúsculas e as minúsculas

Léxico

Vacilacións frecuentes

4.I Contorno

Historia: A consideración de lingua de prestixio

O galego chegou a cubrir durante os séculos XIV e XV case todas as funcións propias dunha lingua nacional normalizada. Nesta etapa, o seu uso abrangue todos os ámbitos: a Administración civil, a vida económica, a Administración de xustiza, a vida eclesiástica e relixiosa, a ciencia e a técnica, a historiografía, a literatura... As corporacións civís (concellos, gremios, confrarías) e eclesiásticas (igrexas, catedrais, mosteiros) valéronse del constantemente.

damos poder a os ditos nosos procuradores et a cada ũu deles insolidum, porque por nos et en noso nome posan paresçer et parescan ante noso señor el rey et ante a señora reyna doña Catalina, madre do dito señor rey et sua tutora et regidora de seus regnos et ante os señores do Consello do dito señor rey et oydores da sua Audiencia et notarios et alcalles da sua corte et chancelleria et ante qualquer deles en seguimiento de hũa apelçon que por nosa parte foy interposta d'ante Juan Sanches de Cuhaçu, doutor en leys et oydor enna audiencia do dito señor rey et seu corregidor enno regno de Galisa sobre rason de hũu pleito que ante o dito corregidor nos foy movido por los procuradores dos conçeellos das vilas de Pontedeume et Ferrol et Vilalva

O LIBRO DO CONCELLO DE SANTIAGO

Esta compilación (1416-1422) documenta a etapa histórica na que Santiago de Compostela acadou o seu esplendor económico, institucional e cultural. Desde xuramentos de alcaldes ou xuíces ata un pregón con medidas e prezos dos produtos dos mercados ditados polas ordenanzas do concello. De 326 documentos, 308 están en galego e só 18, en castelán.

Lei de normalización lingüística (II)

Título VI: Da Administración autonómica e a función normalizadora

Artigo 22

O Goberno galego asumirá a dirección técnica e o seguimento do proceso de normalización da lingua galega; asesorará a Administración e os particulares, e coordinará os servizos encamiñados a conseguir os obxectivos da presente lei.

Artigo 23

O Goberno galego establecerá un plan destinado a resaltar a importancia da lingua como patrimonio histórico da comunidade e a poñer de manifesto a responsabilidade e os deberes que esta ten respecto da súa conservación, protección e transmisión.

Artigo 24

1. A Escola Galega de Administración Pública encargarse da formación dos funcionarios co fin de que poidan usar o galego nos termos establecidos pola presente lei.

2. O dominio das linguas galega e castelá será condición necesaria para obter o diploma da Escola Galega da Administración Pública.

Artigo 25

O Goberno galego e as corporacións locais dentro do seu ámbito fomentarán a normalización do uso do galego nas actividades mercantís, publicitarias, culturais, asociativas, deportivas e outras. Con esta finalidade e por actos singulares, poderanse outorgar reducións ou exencións das obrigas fiscais.

4.2 Gramática

①7

O adxectivo identificador *mesmo*, *-a*

Mesmo é un identificador de igualdade que pode variar en xénero e número. Os seus valores son idénticos na lingua común e na administrativa: ‘igual’, ‘exacto’ (*A delegación da Coruña acordou ampliar o prazo en quince días. A de Lugo tomou a mesma decisión > decidiu o mesmo*); ‘xusto’, ‘exactamente’ (*Hoxe mesmo envíolle a copia do expediente que me demanda*); ‘incluso’ (*A convocatoria era tan confusa que mesmo a presidenta do tribunal dubidaba na súa interpretación*). Daquela, non pode empregarse por vez de demostrativos, nin de posesivos, nin de pronomes persoais.

- × *Presentou o novo plan de viabilidade e despois destacou os puntos fortes do mesmo.*
- ✓ *Presentou o novo plan de viabilidade e despois destacou os seus puntos fortes.*
- × *Analicemos os conflitos e a presumible deriva dos mesmos.*
- ✓ *Analicemos os conflitos e a deriva presumible deles.*
- × *O día seguinte ao da publicación do mesmo.*
- ✓ *O día seguinte ao da publicación deste.*
- × *Durante o mesmo*
- ✓ *Durante este período*

4.3 Redacción e estilo

①8

As maiúsculas e as minúsculas

En función da súa posición no documento, algunhas palabras deben escribir a primeira letra en maiúscula:

- ao comezo dun texto;
- despois de punto, de interrogación ou admiración final;
- despois de puntos suspensivos se estes remataban unha oración;
- despois de dous puntos se se trata dunha cita que comeza por maiúscula.

Existe outro principio para empregar a maiúscula: diferenciar, destacar un elemento. Ao igual que acontece coa negra e a cursiva, un uso abusivo ou reiterado deste recurso provoca que perda a súa efectividade, ademais de facer máis complexas a lectura e a interpretación da mensaxe.

En consecuencia, tomaremos como norma xeral escribir con minúsculas calquera palabra común así como os nomes propios cando se utilizan de forma xenérica: *cada sala, estes autos...*

Tamén cando se trata de:

- Nomes de centros, establecementos e entidades educativas, sanitarias e culturais: *escola, instituto, residencia*.
- Nomes de divisións territoriais e de accidentes xeográficos: *o río Ulla, a vila de Negreira, a provincia da Coruña*.
- Os días da semana, os meses e as estacións.
- Os documentos acreditativos: *o número de identificación fiscal, o carné de manipulador/a de alimentos*.

- Os nomes dos impostos: *imposto sobre o valor engadido (IVE)*.

Levan maiúscula inicial

- Os nomes propios e alcumes de persoas, así como os de familias e dinastías, sexan mortais ou divindades: *os Windsor*; *santa Minia*; *Moncho Fernández*, *o Alquimista*.
- As abreviaturas dos tratamentos de cortesía e de protocolo: *Ilmo/a*. *Sr./a*. De iren as palabras enteiras, van en minúscula: *ilustrísimo/a señor/a*, *excelentísimo/a señor/a*.
- Os topónimos e outros nomes de lugar, sempre que sexan imprescindibles para a denominación: *Foz*, *a Cidade Olívica*, *o Monte Louro*.
- Os nomes de edificios singulares ou que se fixaron na lingua como se fosen nomes propios debido ao éxito do seu asentamento: *o Palau da Música*, *a Biblioteca do Congreso*.
- Os substantivos e adxectivos que forman parte do nome dunha entidade formalmente constituída. Tamén pode manter a maiúscula no caso de nomeala de maneira incompleta pero acompañada dun artigo determinado. Calquera outra expresión que non se corresponda co nome propio da entidade porase con minúscula: *O Concello de Carballo apoia...*; *O Rexistro Civil de Santiago de Compostela informa //* *O Concello apoia...*; *O Rexistro Civil informa... //* *Este concello apoia...*; *Este rexistro informa...* Non obstante, lembremos que os cargos que representan estas entidades se escriben en minúscula: *a conselleira de Cultura*, *o alcalde de Carballo...*
- Os nomes de entidades xurídico-públicas e relixiosas. Non así os adxectivos que os acompañan: *Administración autonómica*, *Goberno central*, *Igrexa católica*, *Estado español*.

- As siglas e algúns dos símbolos internacionais: *DNI*, *DOG*, *N*, *L*.
- A inicial de cada palabra dos títulos das publicacións periódicas: *Diario Oficial da Unión Europea*.
- A primeira palabra dos títulos de producións culturais ou artísticas: libros, obras pictóricas, películas...
- A primeira palabra dos títulos de textos legais e normativos: *Lei 3/1983, do 15 de xuño, de normalización lingüística*.
- Todas as palabras no caso dos datos da persoa destinataria, cando se fai referencia a esta no pé do documento. Esta circunstancia só se pode dar se o documento vai dirixido a outra entidade ou unidade administrativa.

Tamén pode escribirse un texto íntegro en maiúscula con esta mesma función connotativa: para destacar un título ou as partes en que se organiza o documento, de igual xeito que se fai coa letra negra. O importante nestes casos é empregar os recursos de forma xerarquizada e coherente.

4.4 **L**éxico

***aforo**

cabida s.f.
capacidade s.f.

Trátase dun castelanismos léxico.

Para referirse ao significado 'número de persoas que pode acoller un recinto' o galego debe usar *capacidade* ou *cabida*.

- ✗ *O aforo do salón de actos é de 200 persoas.*
- ✓ *A capacidade do salón de actos é de 200 persoas.*

+aboar

aboado, -a *s. e adx.*
 aboador, -a *s. e adx.*
 aboamento *s. m.*
 abonado, -a *s. e adx.*
 abonamento *s. m.*
 abonar *v. t. e v. p.*
 aboar *v. t.*
 abono *s. m.*

Un dos significados de *abonar* é ‘subscribirse a unha publicación, servizo etc.’.

Habitualmente emprégase como pronominal *-abonarse-* co significado emparentado ‘facerse abonado de algo’.

Á súa familia léxica pertencen *abono*, *abonamento* ou *abonado*, -a.

No entanto, a forma *aboar* en galego ten os significados de ‘pagar unha cantidade’ ou ‘dar por bo ou certo’.

Na súa familia léxica concorren asemade formas como *aboamento*, *aboador*, -a ou *aboado*, -a.

Xaime abonarase a ese xornal para recibilo na casa todos os días.

Deberá aboar as taxas correspondentes nun prazo de 20 días.

*adxuntar

*adxuntar *v. t.*
 achegar *v. t.*
 adxunción *s. f.*
 adxunto *adx. e s. m.*
 axuntar *v. t.*
 xuntar *v. t.*

O verbo *adxuntar* non se deu en galego co valor ‘enviar algo engadido canda unha mensaxe’; trátase dun castelanismo léxico.

Son formas válidas con este significado *axuntar*, *xuntar* ou *achegar*; con todo, *achegar* é a voz de uso máis estendida nas linguaxes xurídica e administrativa.

Porén, a lexicoloxía normativa considera correctas as formas *adxunto*, -a (*adx.* e *subs.*) e *adxunción*.

× *Debía adxuntar os anexos na memoria que presentou.*

✓ *Deberá achegarlle ao informe unha copia do expediente.*

✓ *Non lle foi posible descargar o documento adxunto.*

*adebedar

*adeudar *v. t.*
 aboamento
 en/na conta
loc. s. m.
 aboar na conta *loc. v. t.*
 cargar na conta *loc. v. t.*
 cargo na conta *loc. s. m.*
 débeda *s. f.*
 deber *v. t.*
 endebedar(se) *v. t. e p.*

As dúas formas, *adeudar* e *adebedar*, son incorrectas. A formación castelá *adeudar* (prep. a + subst. *deuda*) non é admisible en galego.

Do mesmo xeito, a creación hipergalega **adebedar* é considerada un calco da antedita forma castelá.

A forma tradicional e de uso normativo en galego é *deber*.

Outras formas léxicas relacionadas son *débeda* ou *endebedar(se)*.

As frases castelás *adeudar en cuenta* e *adeudo en cuenta* véñense traducindo por *cargar na conta* e *cargo na conta*, en oposición a *aboar na conta* e *aboamento na conta*.

× *No momento de cancelar a conta adebedaba 200 €.*

✓ *No momento de cancelar a conta debía 200 €.*

*alevosía

aleivoso, -a *adx.*
 aleivosía *s. f.*

Co significado ‘precaución de quen comete un delito para non correr risco’ o galego usa *aleivosía*, forma tradicional e documentada dende a Idade Media.

Como adxectivo a forma usada é *aleivoso*, -a.

× *A avogada probou que o delito fora cometido coa agravante de aleivosía.*

✓ *A avogada probou que o delito fora cometido coa agravante de aleivosía.*

Módulo 5

Contorno

Historia: A consciencia dun idioma de seu

Lexislación: Decreto que regula as competencias da Secretaría Xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia

Gramática

O adxectivo determinado *dito*, *-a*

Redacción e estilo

O tratamento persoal

Léxico

Vacilacións frecuentes

5.1 Contorno

Historia: A consciencia dun idioma de seu

A segunda metade do século XV é na historia de Galicia unha das etapas máis decadentes, xa que a súa posición de vencida nas disputas dinásticas da época faille padecer o control e sometemento por parte da liñaxe vencedora. No momento en que o fustrigamento á burguesía e clero galegos é sistemático aparecen os primeiros indicios da consciencia de pertencer a un grupo lingüístico definido e diferente do castelán. En 1480 tamén aparecen as primeiras normas que supeditan o galego á lingua de Castela.

que njnguun confrade da dita confradía quando se uer a canbear non posa falar njnguna lenguaje estranjera aynda que a sabea, saluo nosa lyngoage galega, ou Castellana

ORDENAMENTO DO GREMIO DOS CAMBEADORES DE SANTIAGO

Regulamento redactado en 1490 no que atopamos, entre moitas disposicións, a primeira regulamentación do uso institucional do galego e do castelán.

Lexislación: Competencias da Secretaría Xeral de Política Lingüística

DECRETO NO QUE SE ESTABLECE A ESTRUCTURA ORGÁNICA DA CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

Artigo 13. Secretaría Xeral de Política Lingüística

A Secretaría Xeral de Política Lingüística é o órgano da Administración xeral da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de promoción e ensino da lingua galega e de dirección, planificación, coordinación e execución da política lingüística da Xunta de Galicia, e ten como obxectivos impulsar o desenvolvemento e a aplicación da lexislación derivada do artigo 5 do Estatuto de autonomía de Galicia.

En particular, correspóndelle exercer as competencias e funcións seguintes:

- Promover, impulsar e elaborar propostas lexislativas e regulamentarias que potencien a normalización lingüística e o fomento do uso da lingua galega.
- Cooperar coa Comisión Interdepartamental da Xunta de Galicia para a Normalización Lingüística e impulsar e coordinar as medidas de política lingüística dos departamentos da Xunta de Galicia mediante a achega do soporte técnico necesario.
- Programar e desenvolver medidas para o fomento do uso do idioma galego nos diferentes eidos sociais e económicos de Galicia co fin de incrementar a dispoñibilidade de produtos e servizos en galego.
- Planificar e desenvolver campañas e medidas de fomento do uso, coñecemento e difusión do galego dentro e fóra do territorio lingüístico galego.
- Promover, coordinar e desenvolver a política de investigación que favoreza a normalización lingüística nas súas diferentes manifestacións, especialmente no eido do léxico e a terminoloxía.

- Emitir informes dos proxectos de disposicións normativas de carácter xeral que promovan os departamentos da Xunta de Galicia sobre a normalización do uso do galego ou sobre a política lingüística en xeral.
- Establecer o marco metodolóxico de referencia e os plans e programas para o ensino do galego ás persoas adultas, de acordo coas directrices do Consello de Europa en materia de ensino de linguas.
- Colaborar co Consello de Europa e con outros organismos nacionais e internacionais en relación cos procesos para a defensa, a aprendizaxe, o ensino e a avaliación das linguas.
- Convocar e administrar as probas e expedir os certificados de coñecemento de galego.
- Convocar e administrar as probas e certificados de tradutoras e tradutores e de intérpretes xurados/as doutras linguas para o galego e viceversa, así como autorizar as habilitacións directas destes, cando procedan, e a súa inscrición no Rexistro Oficial de Profesionais da Tradución e Interpretación Xuradas doutras linguas para o galego e viceversa.
- Promover o diálogo, a cooperación e a colaboración con outras institucións competentes en materia de política lingüística.

5.2 Gramática

⑩9

O adxectivo determinado *dito* -a

Dito, -a, -os, -as e os seus sinónimos (*antedito*, *devandito*, *so-bredito*) son un recurso que podemos empregar con valor anafórico (referidos a algo ou a alguén que se citou antes). Deste xeito, danlle unidade ao texto evitando repeticións. Para facer un uso correcto deles, teñen que ir precedidos obrigatoriamente dun artigo determinado e seguidos dun nome.

- × *A súa asistencia a dito acto causou abraio.*
- ✓ *A súa asistencia ao dito acto causou abraio.*
- × *Tomo esta decisión baseándome en devandita memoria.*
- ✓ *Tomo esta decisión baseándome na devandita memoria.*

5.3 Redacción e estilo ⑩10 - 13

O tratamento persoal

Dúas das premisas da Administración moderna son a transparencia das actuacións e a proximidade coa cidadanía. Para conseguir estes obxectivos hai que cambiar a perspectiva desde a que se sitúan as comunicacións, comezando por:

- Identificar sempre a autoría do documento: cada comunicación ten un responsable, ademais da entidade, órgano ou unidade á que representa. Esta persoa consignará o seu nome, apelidos e cargo ou responsabilidade segundo o cal emite a comunicación.
- Empregar preferentemente a 1ª persoa do singular: é unha manifestación de responsabilidade sobre o acto que se executa (*informo*, *certifico*...).
- Tratar con respecto, pero sen veneración, a persoa destinataria. A manifestación de respecto da Administración e dos seus representantes ao dirixírense ás persoas exprésase co pronome *vostede*.
- Adaptar a comunicación ao xénero da persoa interlocutora.

Os cargos e as fórmulas arcaizantes

O uso de tratamentos é só unha cortesía que pode empregarse coa persoa destinataria do documento, con fórmulas como *señor/a* ou *don/a*, segundo acompañen o apelido ou o nome. A combinación das dúas é obsoleta.

✗ *Sr. D. Xosé Luis Silva Fernández*

✓ *Sr. Silva Fernández | D. Xosé Luís Silva Fernández*

Calquera outra debe evitarse; máis adxectivos non van aumentar nin mellorar as consideracións cara á persoa interlocutora a quen nos diriximos. Se ocupa un cargo ao que se lle vincula un tratamento, facelo constar pode considerarse unha mostra de submisión desacorde cos valores democráticos e de igualdade que a Administración moderna defende.

O mesmo acontece con determinados verbos e expresións que proxectan unha imaxe clasista e de humillación do cidadán diante dos órganos administrativos ou ben entre profesionais de distintos niveis de responsabilidade dentro da Administración, impropia da sociedade en que vivimos:

✗ *Prégolle a V.I. que atenda a miña solicitude de...*

✓ *Solicito que...*

Só no caso de documentos protocolarios, como os saúdos ou as invitacións, podemos engadirlle o tratamento ao cargo, non ao nome, antes de *Sr./a.*:

✗ *...convida á Excm. Sra. dona Elvira da Ponte, presidenta da Xunta de Galicia...*

✓ *...convida a Excm. Sra. Presidenta da Xunta de Galicia, dona Elvira da Ponte.*

Na redacción dos documentos de xestión non se mantén, xa que recarga a escrita. Este criterio emprégase tamén nas referencias a persoas ou cargos distintos da persoa destinataria da comunicación.

Na elaboración de formularios destinados a uso externo non se emprega ningún tratamento, xa que non poden aplicárselles aos cidadáns as normas de estilo que determina para si a Administración.

Canto á grafía, debemos lembrar que as formas desenvolvidas dos tratamentos se escriben en minúscula; as abreviadas, incluído *vostede*, levan maiúscula inicial.

5.4 Léxico

*apremio

*apremio *s. m.*

*vía de apremio *loc. s. f.*
constrinximento *s. m.*
prema *s. f.*

vía de constrinximento
loc. s. f.

Trátase dun castelanismos léxico.

O galego xurídico e administrativo usa as formas *prema*, para o significado ‘orde xudicial que obriga a cumprir algunha disposición’ ou ‘recarga por demora no pagamento dun imposto’, ou *constrinximento*, co significado ‘procedemento ou conxunto de normas que determinan a execución dunha sentenza’.

O uso xurídico galego asumiu tamén como frase *vía de constrinximento* fronte á castelá **vía de apremio*.

✗ *O xulgado dispuxo o apremio para executar a sentenza.*

✓ *O xulgado dispuxo a prema para executar a sentenza.*

✗ *O apremio das dúas partes executadas tramitarase nun único xuízo.*

✓ *O constrinximento das dúas partes executadas tramitarase nun único xuízo.*

*asamblea

asamblea *s. f.*

A forma correcta en galego é *asamblea*, que constitúe unha adaptación máis axeitada da forma francesa de que procede, *assemblée*, e que asemade harmoniza coa solución da maioría das linguas románicas: *assembleia* (portugués), *asamblea* (catalán), *assemblea* (italiano), *assembly* (inglés).

- × *Na vindeira asamblea os membros da comisión aprobarán o orzamento.*
- ✓ *Na vindeira asamblea os membros da comisión aprobarán o orzamento.*

+celebrar

celebrar *v. t.*

celebrar unha vista

loc. v. t.

celebración dun xuízo

loc. s. f.

*celebrar un contrato

loc. v. t.

O dicionario académico e a maioría das fontes lexicográficas galegas non acollen este verbo empregado coa acepción de ‘realizar ou ter lugar un acontecemento ou unha reunión’ cando esta non se reviste de ‘solemnidade’ ou non pode considerarse sinónima de ‘festexo’; neste caso é preferible recorrer a outros verbos acaídos para ese significado, como *realizar*, *ter lugar* ou *levar a cabo*.

- × *Os dous vogais asistiron á reunión que se celebrou o mércores pasado.*
- ✓ *Os dous vogais asistiron á reunión que tivo lugar o mércores pasado.*

Non é recomendable o uso deste verbo para suplantar o significado común das formas *asinar*, *subscribir* ou *concluir*: **celebrar un contrato* > *asinar un contrato*.

- × *No 2007 celebraron un novo contrato de arrendamento.*
- ✓ *No 2007 asinaron un novo contrato de arrendamento.*

No entanto, nos usos espontáneos da linguaxe xurídica galega a forma *celebrar* consolidou en certas frases, asociada sempre ás palabras *xuízo* ou *vista*: *celebrar unha vista*, *celebración (s. f.) dun xuízo*.

*cesar

*cesar *v. i.*

*cese *s. m.*

cesamento *s. m.*

Na linguaxe administrativa espallouse o uso incorrecto deste verbo intransitivo ao se empregar erroneamente como transitivo en oracións como **O Goberno cesou o director xeral*.

No seu lugar cómpre usar outros verbos transitivos como *destituír*, *separar*, *relevar*, *depoñer* ou *despedir*: *O Goberno destituíu o director xeral*.

- × *O xefe de servizo será cesado a semana que vén.*
- ✓ *O xefe de servizo será destituído a semana que vén.*

Como intransitivo, este verbo debe ser usado co valor ‘deixar de desempeñar un cargo’ en oracións como *O decano cesou ao pouco tempo de tomar posesión*.

Con todo, nalgúns contextos como **Orde pola que se cesa a [...] como [...] pode optarse por un xiro do tipo Orde pola que se dispón que cese [...] como [...]*.

A forma estandarizada e recomendable do substantivo é *cesamento*.

O delegado provincial cesará por causas persoais.

Ao igual ca o seu verbo, só pode ser usado cando unha persoa dimite por vontade propia; cando a persoa é apartada dun cargo deberá empregarse *destitución*, *separación*, *relevo* ou *despedimento*.

Outras formas deverbais que tamén se forman co sufixo *-mento* son: *aboamento* (*aboo, *abono) *apuntamento* (*apunte), *cobramento* (cobro), *cruzamento* (*cruce), *derrubamento* (*derrube, *derrumbe), *despedimento* (despido), *despregamento* (*despregue) ou *pagamento* (pago).

O pleno do concello aprobou o cesamento da técnica de saúde.

O pleno do concello aprobou o despedimento da técnica de saúde.

O inspector presentou o seu cesamento ao ser nomeado conselleiro.

*aluguer

*alquilar v. t.

*alquiler s. m.

*aluguer s. m.

alugador, -a s.

alugamento s. m.

alugueiro, -a s.

alugar v. t.

arrendador, -a s. e adx.

arrendamento s. m.

arrendatario, -a s. e adx.

arrendo s. m.

Alquilar e *alquiler* son castelanismos léxicos. A forma galega correcta do verbo é *alugar*.

× *A consellería decidiu alquilar novas instalacións.*

✓ *A consellería decidiu alugar novas instalacións.*

Segundo o dicionario da RAG, a forma correcta do substantivo debe ser *alugamento* ou *alugueiro*, ambas co significado de ‘acción de alugar’. Amais a forma *alugueiro* tamén se aplica a ‘persoa que toma algo en alugamento’ e ‘cantidade que se paga polo arrendamento’.

Esta mesma fonte non considera admisible a forma *aluguer*.

× *No último ano incrementouse o alquiler de vivendas.*

✓ *No último ano incrementouse o alugamento de vivendas.*

Outras formas que gardan relacións léxicas e semánticas son *alugador*, -a ou *arrendador*, -a (‘persoa que cede unha propiedade en alugamento’), *alugueiro*, -a ou *arrendatario*, -a (‘persoa que toma unha propiedade en alugamento’) e *arrendo* ou *arrendamento* (‘acción de arrendar ou alugar’).

Módulo 6

Contorno

Sociolingüística: Lingua habitual en Galicia

Lexislación: Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común

Gramática

O adxectivo identificador *presente*

Redacción e estilo

A concordancia

A ordenación sintáctica

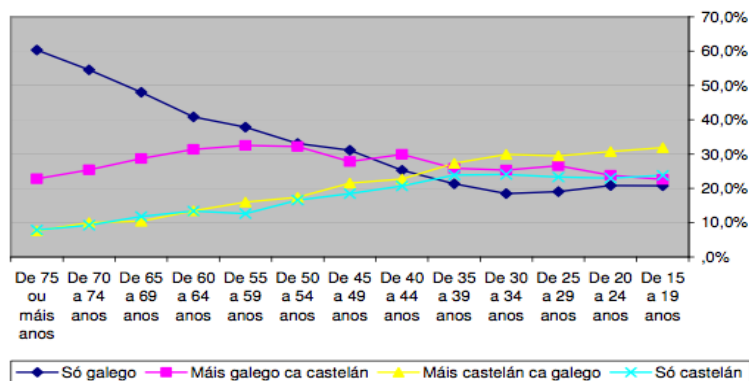
Léxico

Vacilacións frecuentes

6.1 Contorno

Lingua habitual en Galicia

Dinos o Observatorio da Cultura Galega que, aproximadamente, entre os 25 e 35 anos se atopa a xeración máis castelanizada da nosa historia, e que entre os 30 e 40 anos a que en maior medida é monolingüe en castelán. Porén, os datos indican que os menores de 25 anos nos devolven as expectativas de recuperar o uso do galego e de reducir o nivel de monolingüismo en castelán.

ENQUISTA DE CONDICIÓNS E VIDA DAS FAMILIAS 2008. FONTE: IGE.
OBSERVATORIO DA LINGUA GALEGA

Lei de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común

Título IV: Da actividade das administracións públicas

Cap. I 'Normas xerais'

Artigo 35. Dereitos dos cidadáns

[...]

d) A empregaren as linguas oficiais no territorio da súa comunidade autónoma, de acordo co previsto nesta lei e no resto do ordenamento xurídico.

Artigo 36. Lingua dos procedementos

1. A lingua dos procedementos tramitados pola Administración xeral do Estado será o castelán. Non obstante o anterior, os interesados que se dirixan aos órganos da Administración xeral do Estado con sede no territorio dunha comunidade autónoma poderán utilizar tamén a lingua que sexa cooficial nela.

Neste caso, o procedemento tramitarase na lingua elixida polo interesado. De concorreren varios interesados no procedemento e existir discrepancia en canto á lingua, o procedemento tramitarase en castelán, aínda que os documentos ou testemuños que requiran os interesados expediranse na lingua elixida por eles.

2. Nos procedementos tramitados polas administracións das comunidades autónomas e das entidades locais, o uso da lingua axustarase ao previsto na lexislación autonómica correspondente.

3. A Administración pública instrutora deberá traducir para o castelán os documentos, expedientes ou partes deles que deban producir efecto fóra do territorio da comunidade autónoma e os documentos dirixidos aos interesados que así o soliciten expresamente. Se deben producir efectos no territorio dunha comunidade autónoma onde sexa cooficial esa mesma lingua distinta do castelán, non será precisa a súa tradución.

6.2 Gramática

O adxectivo identificador *presente*

Na linguaxe administrativa galega úsase este adxectivo moi habitualmente, mais con atribucións que non lle son propias. Para que *presente* poida funcionar como un nome, debe ter o significado de ‘agasallo’, ‘que se atopa nun lugar á vista doutro’ ou ‘momento actual’:

Non é adecuado aceptar presentes nestas circunstancias.

Todos os presentes eloxiaron o labor da xefa de zona.

No presente calquera intervención debe contar co visto e prace das dúas xefaturas.

Xa que logo, por si mesma a palabra *presente* non ten a capacidade de remitir a algo xa mencionado nin pode usarse como un substantivo «comodín», é dicir, substituto de calquera outro. Debe acompañar un nome:

× *Recibe a presente en presenza das seguintes testemuñas.*

✓ *Recibe a presente citación en presenza das seguintes testemuñas.*

Con todo, hai formas máis aconsellables de introducir referencias nun texto, como son empregar demostrativos, adxectivos ou léxico preciso:

× *Por medio da presente...*

✓ *A través deste requirimento...*

× *Envíolle a presente para...*

✓ *Envíolle a seguinte notificación para...*

× *Sírvase asinar a presente para constancia...*

✓ *Por favor, asine o documento achegado...// Solicítolle que asine...*

6.3 Redacción e estilo

A concordancia

Coidar a relación entre os elementos da oración resulta necesario para unha axeitada aplicación do estándar culto da nosa lingua. Velaí a importancia da redacción meditada e da revisión dos textos.

As confusións ás que lles debemos prestar máis atención son as seguintes:

- De xénero ou de número, entre o nome e os seus modificadores:
 - × *O formulario e a folla de pagamento entregada.*
 - ✓ *O formulario e a folla de pagamento entregados.*
- De número, entre o complemento indirecto e o pronomes pleonástico:
 - × *Requiríuselle a presentación de novos xusti icantes aos representantes dos afectados.*
 - ✓ *Requiríuselles a presentación de novos xusti icantes aos representantes dos afectados.*
- De número, entre o suxeito e o verbo:
 - × *A maioría emitiron un informe negativo da proposta de convenio.*
 - ✓ *A maioría emitiu un informe negativo da proposta de convenio.*

- De preposición, entre dous elementos dunha frase que necesitan empregar preposicións diferentes:

✗ *Confío e acepto as medidas.*

✓ *Confío nas medidas e acéptoas.*

A ordenación sintáctica

Como norma xeral, a redacción administrativa debe procurar a orde máis lóxica dos elementos da oración: suxeito + verbo + complementos.

Se ademais empregamos frases curtas, en voz activa, e evitamos as subordinacións, estaremos aproximando a Administración á cidadanía a través dunha linguaxe máis clara, sinxela e precisa.

Por outra parte, mantendo acotío un estilo simple, poderemos transgredilo con efectos moi eficaces: cando alteramos a organización habitual das oracións, centramos a atención sobre o elemento que se move e convertémolo en foco da información.

✗ *Que, mediante resolución do 20.01.2011, adoptouse, entre outros, o seguinte acordo:*

✓ *Que se adoptou o seguinte acordo mediante a resolución do 20.01.2011:*

6.4 Léxico

*cofeito

*cohecho *s. m.*

*cofeito *s. m.*

suborno *s. m.*

Tanto a forma castelá coma a forma hipergaleguizada non son formas válidas en galego.

O galego xurídico usa de seu para referirse ao delito tipificado no Código penal o cultismo *suborno*.

✗ *Foi condenado por un delito de cofeito a unha funcionaria.*

✓ *Foi condenado por un delito de suborno a unha funcionaria.*

+contemplar

contemplar *v. t.*

Só debe ser usado en galego co significado tradicional 'mirar atentamente'.

Débese evitar o calco semántico do castelán 'prever unha circunstancia', que penetrou nas linguaxes xurídica e administrativa galegas.

Con este significado podemos valernos de formas coma *prever*, *recolle* ou *dispor*.

✗ *O artigo 412.1 da Lei de axuízamento civil non contempla a posibilidade de mudar a demanda.*

✓ *O artigo 412.1 da Lei de axuízamento civil non prevé a posibilidade de mudar a demanda.*

+custo

*coste *s. m.*

*custe *s. m.*

custar *v. t.*

custas *s. f. pl*

custo *s. m.*

A forma normativa é *custo*, formada a partir do verbo *custar*.

Na linguaxe xurídica, co significado de 'gasto orixinado nun procedemento', emprégase a forma *custas* (procesuais).

✗ *As obras supuxeron un coste máis elevado do que se agardaba.*

✓ *As obras supuxeron un custo máis elevado do que se agardaba.*

+contía

cuantía *s. f.*
contía *s. f.*

A forma estandarizada en galego é *contía*, amplamente documentada en textos antigos, malia admitirse o cultismo *cuantía*.

- ✓ *A cuantía final superou o orzamento proposto.*
- ✓ *A contía final superou o orzamento proposto.*

+cumprimentar

*cumplimentar *v. t.*
consignar *v. t.*
cubrir *v. t.*
cumprimentar *v. t.*
encher *v. t.*
tramitar *v. t.*

Estas formas constitúen un calco semántico do castelán administrativo e non son admisibles no idioma galego co valor 'encher os datos nun formulario'.

Con este significado, o galego emprega habitualmente formas como *cubrir* ou *encher*.

- × *Deberá cumprimentar o formulario de inscrición cos seus datos.*
- ✓ *Deberá cubrir o formulario de inscrición cos seus datos.*

Noutros contextos específicos son máis acaídas outras formas verbais como *tramitar* ou *consignar*.

A Academia só acolle a forma *cumprimentar* co significado de 'tratar con cumprimentos'.

- × *A solitude cumprimentarase de forma electrónica.*
- ✓ *Habrá de consignar os datos indicados.*
- ✓ *Ao saudalo cumprimentouno polo bo traballo que fixera.*

Módulo 7

Contorno

Sociolingüística: Usos lingüísticos da cidadanía coa Administración

Lexislación: Decreto polo que se regulan as funcións e a composición da Comisión de Toponimia

Gramática

A colocación do adxectivo: normas xerais

Redacción e estilo

Indicacións de lugar

Léxico

Vacilacións frecuentes

7.1 Contorno

Sociolingüística: Usos lingüísticos da cidadanía coa Administración

Os últimos datos recollidos polo Instituto Galego de Estatística reflicten que o 56,4 % da poboación fala maioritariamente en galego. Cando se dirixen ás distintas administracións, tamén se expresan na nosa lingua, sempre ou case sempre, máis da metade (51,8 %) das galegas e dos galegos.

Persoas segundo a lingua que falan no ámbito social. Galicia. Ano 2008. Porcentaxes				
	En galego sempre	Máis galego ca castelán	Máis castelán ca galego	En castelán sempre
Amigos	40.4	15.8	16.2	27.6
Comerciantes	35.0	17.3	17.9	29.8
Médicos	33.6	15.7	17.1	33.6
Profesores dos seus fillos	28.6	15.9	17.9	37.6
Persoal da administración	34.7	17.1	17.0	31.2
Persoal da banca	35.3	15.0	16.4	33.3

ENQUISA DE CONDICIÓN DE VIDA DAS FAMILIAS 2008. FONTE: ICE

Lexislación: Decreto polo que se regulan as funcións da Comisión de Toponimia

Artigo 1º

A Comisión de Toponimia é o órgano de estudo, asesoramento e consulta da Xunta de Galicia para a determinación dos nomes oficiais da toponimia galega e para resolver as consultas que sexan necesarias para tal fin.

A Comisión de Toponimia, que presidirá o conselleiro da Presidencia e Administración Pública, queda adscrita á Secretaría Xeral da Consellería da Presidencia e Administración Pública, que lle prestará o apoio preciso para o desenvolvemento das súas funcións.

7.2 Gramática

A colocación do adxectivo: normas xerais

O adxectivo adoita acompañar o substantivo para delimitalo, achegándolle calidades que este non posúe. Esta función especificativa realízase pospoñéndose ao nome:

- ✗ *A resultante liquidación xa se lle notificou á interesada.*
- ✓ *A liquidación resultante xa se lle notificou á interesada.*

Cando se antepón, a función non é a mesma; o adxectivo pasa a ter un emprego explicativo, indica calidades intrínsecas, xa coñecidas:

Cidadán afectado // Afectado cidadán
Acordo vinculante // Vinculante acordo

Antes do nome, tamén pode empregarse para destacar a característica que o adxectivo expresa. Non obstante, este é un recurso literario, pouco adecuado na linguaxe administrativa porque o que a Administración pretende, ao definir un concepto con adxectivos, é precisión e obxectividade.

- ✗ *A adecuada solución // ✓ A solución adecuada*
- ✗ *O pertinente prazo // ✓ O prazo pertinente*
- ✗ *O considerable aumento // ✓ O aumento considerable*
- ✗ *As correspondentes indicacións // ✓ As indicacións correspondentes*

7.3 Redacción e estilo

Indicacións de lugar

Os enderezos

As indicacións de enderezos deben seguir unha orde xerárquica, xa estandarizada, que facilita a interpretación por parte de quen xestione a recepción do documento (o servizo de correos, o rexistro da outra entidade...).

- No ámbito rural, a orde é: lugar, parroquia, código postal e concello, provincia.
- No ámbito urbano: rúa, número, andar e letra, código postal e concello, provincia.

Estes datos poden corresponder á identificación do emisor, do destinatario ou outras persoas ou entidades expresadas dentro do corpo do documento. En función disto, aparecerán distribuídos en liñas ou ben separados mediante comas.

- Na cabeceira:

<i>Nantón</i>	<i>Rúa dos Mártires de Carral, 13, 5º A</i>
<i>San Mamede de Monte</i>	<i>27400 Monforte de Lemos</i>
<i>15862 A Baña</i>	<i>Lugo</i>
<i>A Coruña</i>	

- No corpo do texto:

Notifíqueno en Nantón, San Mamede de Monte, 15862 A Baña, A Coruña.

Para os efectos de notificacións, o domicilio é rúa dos Mártires de Carral, 13, 5º A, 27400 Monforte de Lemos, Lugo.

- No peche:

RÚA DOS MÁRTIRES DE CARRAL, NÚM. 13, 5º A, 27400
MONFORTE DE LEMOS, LUGO

A última opción só é posible cando a comunicación se dirixe a outra administración.

No caso dos formularios, debe terse a precaución de non empregar termos pechados, de xeito que os modelos sirvan tanto para o ámbito urbano (*rúa, praza, avenida...*) como para o rural (*lugar, parroquia...*). O máis aconsellable é unha fórmula xenérica como:

Con domicilio en: _____ Concello: _____

Provincia: _____

Os topónimos

Os topónimos son nomes propios que distinguen entidades de poboación. Á hora de empregalos é importante non esquecer o seguinte:

- Escríbense sempre coa denominación completa, sen abreviacións de ningún tipo.

✗ *V. de Arousa*

✓ *Vilagarcía de Arousa*

- O artigo forma parte do nome de lugar, daquela, escríbese tamén con maiúscula.

As Neves

- Os que levan artigo poden contraelo con varias preposicións:

Ás Pontes de García Rodríguez

Das Pontes de García Rodríguez

Nas Pontes de García Rodríguez

Polas Pontes de García Rodríguez

- Os topónimos galegos teñen como única forma oficial a galega, tamén cando escribimos noutro idioma. Para vermos a denominación oficial dos lugares de Galicia, dispoñemos do Nomenclátor de Galicia.
- Existen moitos topónimos estranxeiros que, por uso e vinculación coa nosa cultura, ou ben porque nos chegaron a través doutras linguas, adoptaron formas galeguizadas. Nese caso, empregamos a forma galega e acentuámola como tal: *Bos Aires, Milán...*
- Os nomes de lugar de nova incorporación escríbense respectando as formas de procedencia. De precisalo, podemos facer algunha adaptación, que non é o mesmo ca unha tradución, posto que consiste na acomodación doutras linguas á nosa pronuncia, grafía ou gramática: *Moscova, Bruxelas...*
- Os topónimos menores que acompañan nomes propios de lugar habitualmente tradúcense:

praza da Ribeira

illas Sisargas

7.4 Léxico

*decomisar

*decomisar v. t.
*decomiso s. m.
comisar v. t.
comiso s. m.

Trátase dun castelanismo léxico.

O galego normativo acolle a voz culta *comisar*, que procede directamente do latín *commisum*.

Do mesmo xeito, a norma estandarizou o substantivo *comiso* en lugar da forma castelá **decomiso*.

- × *As autoridades decomisaron un cargamento de produtos químicos.*
- ✓ *As autoridades comisaron un cargamento de produtos químicos.*

+desenrolar

desenrolar v. t. e v. p.
desenrolo s. m.
desenvolvemento s. m.
desenvolver v. t. e p.

O verbo *desenrolar* só pode ser usado en galego co significado ‘desfacer un rolo’.

Na linguaxe administrativa constátase a miúdo o uso errado desta forma cos valores ‘realizar, ter lugar, producirse’ ou ‘medrar, expandirse’, que deben ser asumidos pola voz *desenvolver*.

- × *Non deron desenrolado un plan de actuacións asumible.*
- ✓ *Non deron desenvolto un plan de actuacións asumible.*

Coa mesma relación semántica e léxica, estas formas deron lugar en galego aos substantivos *desenvolvemento* (‘acción de desenvolver’) e *desenrolo* (‘acción de desenrolar’).

- × *O desenrolo económico viuse afectado o pasado ano.*
- ✓ *O desenvolvemento económico viuse afectado o pasado ano.*

+derrogar

*derogar v. t.
derrogar v. t.
derrogación s. f.
derrogatorio, -a adx.

A forma de uso na linguaxe xurídica galega é *derrogar*. Outras formas léxicas relacionadas son *derrogación* ou *derrogatorio*, -a.

- × *A nova reforma lexislativa derrogará algúns artigos desa lei.*
- ✓ *A nova reforma lexislativa derrogará algúns artigos desa lei.*

+desafiuzar

*desahuciar v. t.
desafiuzamento s. m.

A forma tradicional galega é *desafiuzar*, amplamente documentada dende o galego medieval. O seu substantivo deverbativo é *desafiuzamento* (cast. *deshaucio*).

- × *A sentenza mandou desahuciar os inquilinos que non pagaran.*
- ✓ *A sentenza mandou desafiuzar os inquilinos que non pagaran.*

+cota

*cuota s. f.
*cupo s. m. cabida
s. f. capacidade s. f.
cota s. f.

A forma tradicional galega é *cota*, solución patrimonial que procede do latín *quota*.

A forma *cupo* só enraizou no castelán.

En galego debemos usar calquera outra equivalente: *cota*, *capacidade*, *cabida* etc.

- × *Este ano subíronlles a cuota a todos os socios.*
- ✓ *Este ano subíronlles a cota a todos os socios.*

Módulo 8

Contorno

Sociolingüística: Actitudes cidadás e comportamento lingüístico da Administración

Lexislación: Lei orgánica reguladora do dereito de petición

Gramática

A colocación do adxectivo: a construción
previo -a + substantivo

Redacción e estilo

Indicacións de tempo

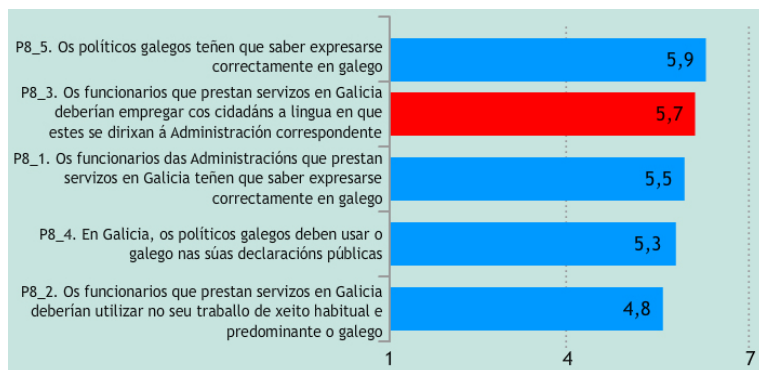
Léxico

Vacilacións frecuentes

8.1 Contorno

Sociolingüística: Actitudes cidadás e comportamento lingüístico da Administración

O persoal que forma parte das distintas administracións con sede en Galicia debe expresarse correctamente en galego, así como usar o noso idioma de forma predominante no seu traballo. Esta é a resposta dun 86,1 % da poboación galega cando se lles consulta a súa visión do sector público.

AS ACTITUDES LINGÜÍSTICAS EN GALICIA. AVANCE DE RESULTADOS. OBSERVATORIO DA CULTURA GALEGA, SETEMBRO DE 2010

Lexislación: Lei orgánica reguladora do dereito de petición

Artigo 5. Utilización de linguas cooficiais

1. No ámbito territorial das comunidades autónomas con estatutos que establezan a cooficialidade lingüística, os peticionarios terán dereito a lles formular as súas peticións á Administración xeral do Estado ou aos organismos públicos vinculados ou dependentes dela en calquera das linguas oficiais e a obter resposta na lingua da súa elección.

2. Naquelas peticións que se dirixan ás institucións autonómicas e entidades locais, o uso da lingua axustarase ao previsto na lexislación autonómica correspondente.

3. A institución, administración ou órgano instrutor deberá traducir para o castelán os documentos, expedientes ou partes destes que deban producir efectos fóra do territorio da comunidade autónoma e os documentos dirixidos aos interesados que así o soliciten expresamente.

Se deben producir efectos no territorio dunha comunidade autónoma onde sexa cooficial esa mesma lingua distinta ao castelán, non será precisa a súa tradución.

8.2 Gramática

A construción *previo* -a + substantivo

Previo debe ser empregado na posición común dos adxectivos, é dicir, despois dun substantivo, coidando sempre respectar o seu significado: ‘anterior’.

Só se atende con cita previa.

Pode interpoñer un recurso de alzada previo ao contencioso administrativo.

Existen expresións moi usuais no tecnolecto administrativo que incumpren pois as regras gramaticais, tanto na colocación do termo coma no seu significado.

× *O acordo tomarase previo informe da Intervención.*

✓ *O acordo tomarase tras o informe / logo do informe da Intervención.*

✓ *O acordo require un informe previo da Intervención. Non se tomará unha decisión ata despois de recibilo.*

8.3 Redacción e estilo 14①

Indicacións de tempo

As datacións

Esta é a forma en que se expresa a data dun documento: lugar, día, mes e ano. Canto a cuestións ortográficas, sinalamos:

- O lugar e o mes escríbense en letra, o día e o ano en números. Fixémonos tamén en dous erros moi habituais: o mes non vai

en maiúscula e o ano non separa os números con puntos.

× *O Rosal, once de Agosto de 2.012*

✓ *O Rosal, 11 de agosto de 2012*

- Non comeza coa preposición *de* nin ningún outro elemento. Tampouco o día leva artigo nin a preposición *a*.

× *Dado en Viveiro, o 18 de novembro de 2012.*

✓ *Viveiro, 18 de novembro de 2012*

Canto á colocación, a data do documento administrativo vai habitualmente pechando a comunicación, é dicir, xusto despois do corpo e antes da sinatura. Pode alterar esta colocación en dúas situacións:

- No caso de que o documento conteña saúdo e despedida (por exemplo, o oficio), pasa a situarse tras a sinatura.
- En certos documentos oficiais (actas, decretos, leis, escrituras públicas...) aínda convive a forma moderna coa máis arcaica, que se insire no corpo do documento. Neste caso, mantense a expresión escrita toda en letra e o nome do lugar vai precedido da fórmula *Dado en* ou *En* e o día con artigo.

De xeito distinto temos que tratar as indicacións de datas diferentes da do documento. Poden ir dentro do texto ou ben nalgún recadro, gráfico, formulario... pero sempre se expresan con números.

- A orde habitual é día, mes e ano, separados por puntos, barras ou guións, segundo esta orde de preferencia:

20.03.2010 20/03/2010 20-03-2010

Existe a posibilidade de escribir o mes con números romanos, pero non é frecuente. O que temos que coidar, en calquera caso, é que o ano se exprese coas catro cifras.

- Tamén podemos aplicarlle a orde que recomendan as normas ISO, especialmente se o documento se vai empregar no ámbito internacional:

2010.20.03 2010/20/03 2010-20-03

As horas

Na representación horaria, sexa con ou sen fraccións, temos que indicar as horas e os minutos. Para separalos podemos empregar un punto, o recomendable, ou dous:

Emprázoo para que compareza o 13.01.2012 ás 9.15 h / 9:15 h.

Unha opción máis formal é:

Emprázoo para que compareza o 13.01.2012 ás 9 h 15 min.

Pódese dividir o día en dúas metades de doce horas ou nunha de vinte e catro, que é o máis usual:

A reunión comezou ás 5 da tarde. // A reunión comezou ás 17 horas.

Nas indicacións dos horarios, as horas deben escribirse con cifras:

Horario de atención ao público: de 9.00 a 14.00 h

A acreditación efectuarase entre as 10.30 e as 11.30 h.

Cando se indica unha cantidade de tempo transcorrido ou por transcorrer, póñense en letras:

Permaneceu declarando máis de dúas horas.

Calculamos que para realizar este percorrido son necesarias cinco horas.

Para sinalar momentos concretos temos dúas posibilidades:

- Se a hora non ten fraccións podemos representala con letras ou cifras.

Deberá presentarse nestas oficinas o día 11 deste mes ás 11.00 h.

Deberá presentarse nestas oficinas o día 11 deste mes ás once horas.

- Se a hora é fraccionada só pode expresarse con cifras.

Deberá presentarse nestas oficinas o día 11 deste mes ás 11.30 h.

Deberá presentarse nestas oficinas o día 11 deste mes ás 11 h 30 min.

Os días

Debemos ter en conta que se escriben en minúscula e que non se aconsella abrevialos. Nos textos administrativos preferimos as denominacións *luns, martes, mércores, xoves, venres, sábado e domingo*; antes ca as tradicionais *feiras*.

Existe tamén unha locución que inicialmente servía para referir-se ao día de redacción ou rexistro dun documento: *con data de...* Por calco do castelán faise un uso abusivo desta expresión que é recomendable substituír por outra máis simple: *o día...*

Os meses

Nos documentos oficiais só se deben empregar as denominacións de orixe romana, por máis que o galego conte con outros nomes populares. Agás no comezo de oración, hai que escribilos en minúscula sempre que vaian en letra:

× *Prevese a adxudicación para o mes de Santiago.*

✓ *Prevese a adxudicación para o mes de xullo.*

Nas datacións numéricas, poden escribirse con números arábigos ou romanos; separados do resto dos elementos por un punto, barra ou guión:

25.02.2012

25.II.2012

Para falar de períodos de varios meses temos as palabras: *bimestre, trimestre, cuatrimestre e semestre.*

Os anos

Escríbense case sempre con números, sen empregar puntos ou espazos entre as cifras e sen reducir. A excepción constitúea a escrita de períodos dentro dun mesmo século:

Cómpre revisar os certificados expedidos no período 2000-10.

Para falar de períodos de varios anos podemos empregar: *bienio, trienio, cuatrienio, quinquenio...*

8.4 Léxico

+dieta

axuda de custo *loc. s.f.*

A lexicografía normativa só considera esta forma co valor de uso convencional 'régime alimenticio'.

Debemos evitar este castelanismos cando suplanta a voz patrimonial *axuda de custo*, documentada xa en textos administrativos medievais e que asume o significado de uso moderno 'retribución extraordinaria por causa de traballo'.

× *As dietas acumuladas por desprazamentos suman 120 €.*

✓ *As axudas de custo acumuladas por desprazamentos suman 120 €.*

*desglosar

*desglosar *v. t.*

*desglose *s. m.*

desagregación *s. f.*

desagregar *v. t.*

Trátase dun castelanismos léxico que penetrou na linguaxe administrativa galega.

A forma verbal proposta en galego é *desagregar*, aínda que tamén poden funcionar outras como *detallar, especificar, analizar, esmiazar* etc.

× *Deberán chegar unha memoria na que se desglosen todos os gastos orixinados.*

✓ *Deberán chegar unha memoria na que se desagreguen todos os gastos orixinados.*

Do mesmo xeito, a forma substantivada castelá debe ser mudada por *desagregación* ou calquera outra sinónima: *detalle, especificación, análise* etc.

× *O desglose das cantidades evidenciou os erros no seu cálculo.*

✓ *A desagregación das cantidades evidenciou os erros no seu cálculo.*

*devengar

*devengar *v. t.*

*devengo *s. m.*

devindicar *v. t.*

devindicación *s. f.*

As propostas galegas para estas formas do castelán son as solucións cultas *devindicar* e *devindicación*.

× *A débeda devengará un xuro do 10 %.*

✓ *A débeda devindicará un xuro do 10 %.*

*enaxenar

*enaxenar *v. t. e v. p.*

*enaxenación *s. f.*

*enaxenado, -a *adx.*

alienación *s. f.*

alienar *v. t. e p.*

alleado, -a *adx.*

alienado, -a *adx.*

allear *v. t.*

alleamento *s. m.*

Errada creación galega a partir da forma castelá *enaxenar*.

A forma válida en galego é *allear*. Tamén se admite o cultismo *alienar*.

En consecuencia, deben desbotarse, así mesmo, as formas derivadas *enaxenación* e *enaxenado*, -a, que deben ser mudadas polas formas propias: *alleamento* ou *alienación* e *alleado*, -a, ou *alienado*, -a.

× *A Administración enaxenou o inmoble para ser dedicado a fins benéficos.*

✓ *A Administración alleou o inmoble para ser dedicado a fins benéficos.*

Na fraseoloxía de relación semántica as formas máis divulgadas son: *alleamento de bens* (cast. *enajenación de bienes*) e *alienación mental* (cast. *enajenación mental*).

× *O xulgado ordenou a enaxenación dos bens embargados.*

✓ *O xulgado ordenou o alleamento dos bens embargados.*

+emprazar

emprazar v. t.
localizar v. t. e p.
situar v. t. e p.

Só é correcto o seu uso co significado 'citar a alguén nun tempo e lugar'. Non debe usarse como calco semántico do castelán para suplantar formas coma *situar* ou *localizar*.

- × *O novo edificio será emprazado nas aforas.*
- ✓ *O novo edificio será situado nas aforas.*

Módulo 9

Contorno

Sociolingüística: Comunicacións externas da Xunta de Galicia

Lexislación: Lei de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos

Gramática

A omisión de elementos necesarios:

A conxunción *que*

O artigo

Redacción e estilo

As indicacións de cantidade

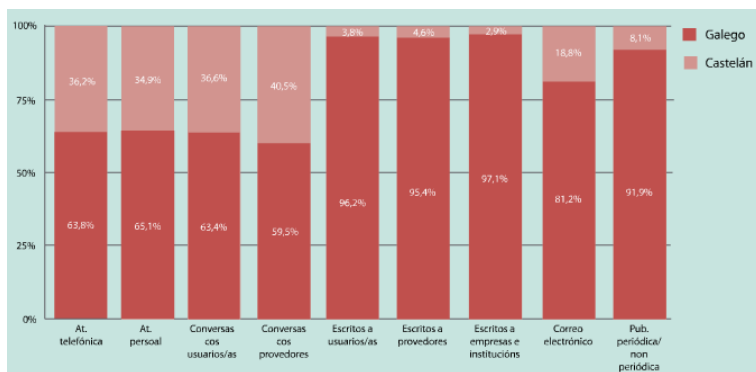
Léxico

Vacilacións frecuentes

9.1 Contorno

Sociolingüística: Comunicacions externas da Xunta de Galicia

As unidades administrativas da Xunta de Galicia empregan de forma maioritaria o galego nas súas comunicacións escritas con empresas, institucións, provedores e usuarios. Segundo o Observatorio da Lingua Galega, a porcentaxe é superior ao 95 %. Pola contra, os datos amósannos que nos usos orais se produce un menor emprego do noso idioma, tanto na atención persoal e telefónica como nas conversas con usuarios e provedores.

USOS LINGÜÍSTICOS NAS COMUNICACIÓNS ORAIS E ESCRITAS CO EXTERIOR. OBSERVATORIO DA LINGUA GALEGA, 2007

Lexislación: Lei de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos

Disposición adicional sexta. Uso de linguas oficiais

1. Garantírase o uso das linguas oficiais do Estado nas relacións por medios electrónicos dos cidadáns coas administracións públicas, nos termos previstos na Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, e na normativa que en cada caso resulte de aplicación.
2. Para estes efectos, as sedes electrónicas cuxo titular teña competencia sobre territorios con réxime de cooficialidade lingüística posibilitarán o acceso aos seus contidos e servizos nas linguas correspondentes.
3. Os sistemas e aplicacións utilizados na xestión electrónica dos procedementos adaptaranse ao disposto canto ao uso de linguas cooficiais no artigo 36 da Lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.

9.2 Gramática

A omisión de elementos necesarios

A conxunción *que*

A conxunción *que* é invariable e emprégase para introducir información necesaria na comunicación. Os verbos de fala, sentido e coñecemento rexen a conxunción *que*; é dicir, precisan introducir a como nexo con outra oración para completar o seu sentido.

Solicítolle que me devolva o documento asinado no prazo de quince días.

O xefe territorial considerou que a reclamación era pertinente.

Nos textos administrativos é habitual a supresión de *que*, asociada a unha inadecuada economía lingüística. Prescindir deste elemento de forma inxustificada non axiliza o texto, senón que o converte en inintelixible para o destinatario:

- × *Ordeno proceda á xestión dos pagamentos.*
- ✓ *Ordénolle que xestione os pagamentos.*
- × *Este organismo considera debe cumprir o trámite.*
- ✓ *Este organismo considera que debe cumprir o trámite.*

O artigo

Coa supresión do artigo ocorre o mesmo ca no caso da conxunción *que*. Unha manifestación, verbal ou escrita, ao perder os seus elementos de cohesión limita a súa capacidade para comunicar.

- × *Foi presentada solicitude.*
- ✓ *Presentou unha solicitude. // Presentou a solicitude.*

No caso das locucións e das frases feitas privamos a linguaxe administrativa galega das súas características propias para adoptar préstamos innecesarios.

- × *En tempo e forma*
- ✓ *No tempo e na forma*

Lembremos tamén que cada elemento dunha enumeración vai acompañado por un artigo, o seu uso non é reiterativo:

- × *Estarán expostos a instancia, proxecto e anexos presentados.*
- ✓ *Estarán expostos a instancia, o proxecto e os anexos presentados.*

E precede sempre os adxectivos *dito, mencionado, expresado, amentado, citado...*:

A mencionada solicitude

A dita resolución

O citado artigo

9.3 Redacción e estilo

As indicacións de cantidade

O recurso máis común para expresar cantidades nun documento administrativo son os numerais. Cómpre non esquecer as seguintes normas.

Os cardinais

Pódense expresar con cifras ou con letras. Nos documentos de carácter económico, aconséllase escribilos dos dous xeitos co fin de que a letra explique o número.

Adxudícase pola cantidade de 12 335 € (doce mil trescentos trinta e cinco euros).

No caso de empregar letras hai que lembrar que a partir de vinte e un se escriben separados:

*vinte e nove
corenta e dous
oitenta e sete...*

Escríbense con cifras cando:

- Son cantidades superiores a 9 ou posúen decimais.
- Indican operacións, fórmulas científicas ou datos contables. Dentro de táboas, os enteiros poden escribirse de dous xeitos: 317 € / 317,00 €. Nunha redacción non é posible o segundo porque entorpece a lectura.
- Expresan unidades dun sistema seguidas do seu símbolo: 30 m, 200 km, 8 l.
- Indican operacións ou fórmulas científicas.
- Son datas e van no corpo do documento.
- Corresponden a prezos, habitantes, apartados, páxinas, domicilios, artigos de textos legais...
- Van despois dun substantivo modificándoo: *andar 3*.

Escríbense con letras cando:

- Son cantidades inferiores ou iguais a 9. A excepción de listas, datas, unidades dun sistema se van acompañadas do

símbolo e cando fan referencia a si mesmos:

3 copias do proxecto, 1 certificado de estar ao corrente de pagamentos coa Seguridade Social e 1 fotocopia do DNI.

A técnica localizou restos da estrutura danada a 1 km de distancia.

Ábreselle a plica correspondente ao solicitante número 6.

- Son cantidades aproximadas:

Irromperon na sala uns corenta veciños desconformes.

- Expresan duración temporal:

Hai tres días que se publicou a circular informativa.

- Encabezan un título, un parágrafo ou unha oración.

Os ordinais

Escríbense con cifras cando:

- Serven para organizar un texto legal: artigos, apartados...

Escríbense con letras cando:

- Expresan conceptos abstractos:

Presentou a iniciativa por terceira vez neste ano.

- Indican números de congresos, reunións:

Tivo lugar o Quinto Encontro Galego de Técnicos/as de Xestión Ambiental.

9.4 Léxico

*encauzar

*encauzar v. t.
encamiñar v. t. e p.
encarreirar v. t., i. e p.
dirixir v. t. e p.

Trátase dunha forma castelá formada sobre o substantivo *cauce*, que non se deu no galego.

Co significado de ‘dirixir por bo camiño un asunto ou unha discusión’ pódense usar voces galegas como *canalizar*, *encamiñar*, *encarreirar* ou *dirixir*.

- ✗ *Interveu para encauzar o debate cara ao seu punto de interese.*
- ✓ *Interveu para canalizar o debate cara ao seu punto de interese.*

*entorno

*entorno s. m.
contorno s. m.

Esta forma castelá debe ser mudada pola galega *contorno*.

Nalgúns contextos poden ser máis acaídas outras solucións galegas como *ambiente*, *medio*, *contexto* ou *ámbito*.

- ✗ *O proxecto da obra incluía un informe do entorno do inmoble.*
- ✓ *O proxecto da obra incluía un informe do contorno do inmoble.*

+emendar

*emendar v.t.
*emenda s.f.
emendar v.t.
sanear v.t.

Do latín *emendare* o galego conserva a forma etimolóxica *emendar*, que é a solución máis harmónica coas demais linguas: *emenda* (portugués), *esmena* (catalán), *amendement* (francés), *emendamento* (italiano), *amendment* (inglés).

Só a forma castelán creou un *-n-* antietimolóxico na sílaba inicial por falsa analogía co prefixo *en-* noutros vocábulos.

O substantivo correspondente é *emenda*.

- ✗ *Ofrecémolle un prazo de 15 días para emendar os erros indicados.*
- ✓ *Ofrecémolle un prazo de 15 días para emendar os erros.*
- ✗ *Non tiveron en conta a emenda á nova lei de saúde.*
- ✓ *Non tiveron en conta a emenda á nova lei de saúde.*

*entablar

*entablar v. t.
entaboar v. t.
promover un recurso
loc. v. t.

A forma galega equivalente deste verbo castelán é *entaboar*, que unicamente se pode empregar co valor ‘cubrir con táboas’.

Porén, debemos prescindir do calco semántico castelán que asume o valor de ‘iniciar un asunto’.

Con este valor podemos usar calquera verbo de uso común na nosa lingua: *iniciar*, *comezar*, *principiar*, *promover* etc.

No caso da frase castelá *entablar un recurso*, o galego acostuma usar *promover un recurso*.

- ✗ *Os sindicatos entabaron negociacións para solucionar os problemas laborais.*
- ✓ *Os sindicatos iniciaron negociacións para solucionar os problemas laborais.*

+axuizar

*enxuiar v. t.
*enxuizar v. t.
*enxuizamento s. m.
axuizamento s. m.
axuizar v. t.
xulgar v. t.

En galego o verbo que se forma a partir do substantivo xuízo é *axuizar*, que asume o significado propio da linguaxe xurídica ‘someter á decisión dun tribunal’.

Da mesma familia léxica é o substantivo *axuizamento* (**enxuizamento*).

Cómpre indicar que esta forma verbal tamén comparte significado coa común *xulgar*.

- ✗ *A fiscalía decidiu enxuizalo por un delito de corrupción.*
- ✓ *A fiscalía decidiu axuizalo por un delito de corrupción.*

*financiación

*financiación s.f.
*finanzamento s. m.
*financieiro, -a adx.
financeiro, -a adx.
financiamiento s. m.
financiar v. t.
finanza s.f.

Son formas incorrectas no estándar galego.

En galego o verbo *financiar* produciu por derivación a forma substantiva *financiamiento*.

Sobre o substantivo *finanza* formouse o adxectivo *financieiro*, -a.

- ✗ *A execución do plan estratéxico require unha maior financiación.*
- ✓ *A execución do plan estratéxico require un maior financiamiento.*

Módulo 10

Contorno

Sociolingüística: Comunicacións internas na Xunta de Galicia

Lexislación: Lei de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega

Gramática

O indefinido na dobre negación

Redacción e estilo

As construcións absolutas: o participio e o xerundio

As abreviacións

Léxico

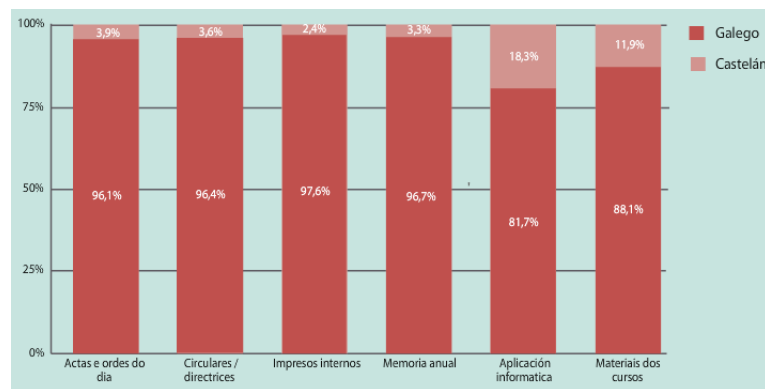
Vacilacións frecuentes

10.1 Contorno

Sociolingüística: Comunicacions internas da Xunta de Galicia

O galego é a lingua de uso maioritario na documentación interna das unidades administrativas da Xunta de Galicia. As porcentaxes máis elevadas son as dos impresos, circulares/directrices, actas e ordes do día. Os usos máis baixos aparecen nas aplicacións informáticas.

Nas comunicacións orais, o galego mantense como lingua de uso maioritario, aínda que en porcentaxes menores ca nos escritos. É nas conversas entre o persoal da Administración nas que a utilización do galego é menor.

SITUACIÓN DA LINGUA NA SOCIEDADE. OBSERVATORIO DA LINGUA GALEGA, 2007.

Lexislación: Lei de transparencia e boas prácticas na Administración pública galega

Capítulo I: Ámbito e principios xerais

Artigo 2. Principios xerais

As entidades comprendidas no ámbito de aplicación desta lei e o persoal ao seu servizo, ademais de cumpriren o disposto na Constitución, no Estatuto de autonomía e no resto do ordenamento xurídico, adecuarán as súas actividades aos seguintes principios xerais:

[...]

j) Promover o uso normal do galego, oralmente ou por escrito, nas relacións coa cidadanía, sen prexuízo do dereito de non discriminación por razóns da lingua.

Capítulo II: Transparencia na actividade administrativa

Artigo 12. Concesións de servizos públicos

2. Os pregos de cláusulas administrativas conterán as previsións necesarias para garantir, como mínimo, os seguintes dereitos das persoas usuarias:

[...]

3. A utilizar, á súa elección, o galego ou o castelán nas súas relacións coa entidade concesionaria e cos seus representantes e traballadores.

Capítulo III: Membros do Goberno e altos cargos da Administración

Artigo 15. Principios de actuación

2. Así mesmo, adecuarán a súa actividade aos seguintes principios éticos e de actuación:

[...]

7. Usarán normalmente o galego, oralmente e por escrito, nas relacións coa cidadanía.

10.2 Gramática

O indefinido na dobre negación

Nas frases negativas en que precisemos dos indefinidos, debemos recorrer a *ninguén*, *ningún*, *ningunha* ou *ningures*, diante ou detrás do nome. É o que se denomina dobre negación, característica da lingua galega.

- × *Non existe apoio legal algún.*
- ✓ *Non existe apoio legal ningún.*
- × *Remata o prazo de alegacións sen modificación algunha.*
- ✓ *Remata o prazo de alegacións sen modificación ningunha.*

10.3 Redacción e estilo 15①

As construcións absolutas

O participio

A diferenza da maioría das formas verbais, o participio non se conxuga, varía en xénero e número e acompaña os nomes, igual que acontece cos adxectivos.

A maiores, mantén no seu significado un matiz temporal que nos permite empregalo para expresar unha «acción rematada». Non é o uso máis xeral, pero os textos administrativos abusan del en detrimento das formas conxugadas.

Unha recomendación para modernizar a linguaxe administrativa e aproximala á lingua común consiste en racionalizar o uso dos participios, substituíndoos por oracións co verbo conxugado:

- × *Transcorrido o prazo, aboaranse as axudas concedidas.*
- ✓ *Unha vez que transcorra o prazo, aboaranse as axudas concedidas.*
- × *Cumpridos os trámites.*
- ✓ *Así que se cumpriron os trámites.*

O xerundio

Co xerundio acontece algo similar ao participio. É unha forma que non se conxuga pero que conserva aínda así certos valores temporais.

Cómpre evitarmos o abuso desta forma non persoal no comezo do parágrafo xa que a miúdo provoca unha subordinación excesiva e aletarga a aparición do verbo principal.

- × *Abríndose un prazo de reclamacións á listaxe provisional e non producíndose ningunha no prazo estipulado acordouse confirmar a listaxe provisional como definitiva.*
- ✓ *Acordouse confirmar a listaxe provisional como definitiva, xa que non se presentou ningunha reclamación no prazo estipulado.*

Ben utilizado:

- O xerundio presenta unha acción en progreso e simultánea á do verbo principal:

Expoñendo as súas conclusións, deixaba en evidencia as dificultades do proceso.

- E tamén expresa unha acción anterior a outra:

Entregando a documentación acreditativa que se lle demanda, quedará corrixida a anomalía.

Con todo, o xerundio é unha forma arcaizante, que complica a redacción e provoca moita ambigüidade. É preferible empregar formas verbais conxugadas, na procura de claridade e sinxeleza.

As abreviacións

Na escrita empregamos as abreviacións como un procedemento de economía lingüística e para evitar repeticións. Consisten na representación de sintagmas longos con formas máis breves, que son facilmente recoñecibles ou deducibles polo lector. Existen catro tipos: abreviaturas, siglas, símbolos e acrónimos.

Abreviaturas

Podemos abreviar palabras ou frases, nomes comúns ou propios, verbos, preposicións... O que non se abrevia son os topónimos.

✗ *Stgo. de Compostela* ✓ *Santiago de Compostela*

✗ *V. do Bolo* ✓ *Viana do Bolo*

Outra das súas características é que son de libre creación, pero o máis operativo é empregar, sempre que se poida, as que están máis estendidas e fixadas polo uso:

teléfono > *tfno.* / *tel.*

Estas dúas abreviaturas cumpren coas normas de formación e posiblemente non sexan as únicas opcións. Non obstante, escollemos a primeira por operatividade: é máis coñecida, daquela é máis fácil de interpretar.

Por outra parte, a creación discrecional non significa que podamos abusar delas. Se precisamos crear unha nova, debemos valorar que a redución compense, en tempo e en espazo:

rúa > *r/*, *r.*

Neste caso, abreviar supón pasar de catro a dúas pulsacións. Cuantitativamente, a mudanza é moi pequena pero, cualitativamente, pasamos de ler a interpretar. O esforzo non é proporcional ao aforro e, en consecuencia, optamos por non abreviar esta palabra.

A propósito de como se crean, debemos lembrar algunhas indicacións:

- Fórmanse cunha letra ou con varias da(s) palabra(s) que se quere(n) reducir. Adoita(n) ser a(s) primeira(s), aínda que tamén poden recoller as letras finais da palabra:

páx. > *páxina* *núm.* > *número* *v. e pr.* > *visto e prace*
art. > *artigo* *exp.* > *expediente* *p. o.* > *por orde*

Salvo excepcións fixadas polo uso (*1°*), evítanse as letras en superíndice.

- Rematan sempre nun punto, agás as grafadas con barra ou letra voada: *s/n*, *c/c*, *D^a* etc.
- A inicial da abreviatura gráfase con maiúscula ou minúscula segundo a leve ou non a palabra que abrevia.

Escola Galega de Administración Pública
Avda/ de Madrid, núm. 3
15705 Santiago de Compostela

Envíeno á avda/ de Madrid, núm. 3.

- Non obstante, as abreviaturas dos tratamentos escríbense con maiúscula e obrigan o nome ao que acompañan a fácelo.

llma. Sra. Decana do Colexio de Arquitectos

- Admiten o morfema de plural, se a palabra que representan tamén o permite. Cando a abreviatura a forman varias letras, abonda con engadir *s*. Se se abrevia cada palabra nunha soa

letra, o plural fórmase duplicando as iniciais ou é invariable.

dtos. > *dereitos* *u.* > *unidade / unidades*

- Conservan a vogal con acento gráfico como parte do acurtamento.

máx. > *máximo* *admón.* > *administración*

- Lense como a forma plena que representan.

As abreviaturas son un bo recurso para evitar a repetición de palabras necesarias, pero esaxerar a súa presenza entorpece a lectura; por este motivo, non se recomendan en textos corridos. Poden aparecer na cabeceira e no peche do documento, mais non deberan intercalarse no corpo.

«Non se deuen escreuir por abreuaduras, mas por palabras cumpridas.»

(Afonso X, *As partidas*)

As siglas

Ao igual ca o resto das abreviacións, as siglas substitúen, por un criterio de economía lingüística, sintagmas con significado completo. Tendo en conta que poden abreviar longas expresións, resultan moi útiles; pero non debemos esquecer que ata as máis usuais para quen redacta poden ser descoñecidas para o seu interlocutor. Por isto, antes de usalas por primeira vez nun texto debemos desenvolver a forma plena e a continuación, entre parénteses, representar a sigla:

Isto está tipificado como infracción leve, segundo a Lei de ordenación de transportes terrestres (LOTT).

A técnica pola que se crean as siglas consiste na xustaposición das iniciais en maiúscula das palabras plenas dun enunciado: *DNI, IVE, EGAP* etc.

Nalgunhas ocasións inclúense tamén as iniciais de elementos accesorios (preposicións, conxuncións e artigos) que favorecen a lectura e que se escriben en minúscula: *PSdG*.

Aínda que non haxa unificación internacional á hora de estableceras, cada idioma ten un corpus establecido por consenso e por tradición que debe ser respectado.

Outras consideracións:

- As siglas teñen o xénero do substantivo principal do sintagma ou o do seu referente.

a RAG (academia) *o AVE (o tren)*

- Nunca levan puntos entre as letras e tampouco teñen morfe-ma de plural. Só flexionan os determinantes que os acompañan: *os DOG, as UTE...*
- A lectura debe facerse soletreando, no caso das consonánticas, ou silabando, se se trata de silábicas que inclúen vogal.

Consonánticas

IPC
TVG
TSXG

Silábicas

BOP
ESO
IBI

- Non se grafan en cursiva aínda que a forma plena si o fixese:

Figura no Diario Oficial de Galicia > Figura no DOG

- O uso fixo que en ocasións as siglas se lexicalizasen dando lugar a novos substantivos comúns: *peme, ovni, ong...*

Os acrónimos

Son formacións creadas polo acurtamento doutras palabras que deben permitir sempre unha lectura silabada. É dicir, toman máis

letras ca as iniciais das palabras das que proceden: *motel* < *motor* *hotel*.

Características:

- Na formación do plural compórtanse coma un substantivo: *os moteis*.
- O xénero condiciónao a palabra inicial do sintagma ou o referente: *a Fegamp*.
- Represéntanse con inicial en maiúscula, se son nomes propios, e en minúscula se son nomes comúns: *Igape*, *Unesco*, *Inem*, *radar*.

Os símbolos

Estas abreviacións están fixadas no ámbito internacional e acurtan unidades relacionadas cos ámbitos da ciencia e da tecnoloxía.

Canto á súa formación, escapan ás normas de creación do resto das abreviaturas:

- Non levan puntos entre as letras nin ao final.
- Non admiten forma plural nin cambio de xénero.
- Poden mesturar maiúsculas e minúsculas.
- Escríbense sempre con letra redonda, separados por un espazo da unidade coa que van. Non poden separarse desta no final de liña.

En conclusión, son convencións aceptadas tal como se propoñen e non permiten modificacións: *m*, *€*, *h*, *pH* etc.

10.4 Léxico

*interesar

En galego este verbo debe usarse soamente co valor orixinario 'suscitar interese'. Ha de evitarse o seu uso cando suplanta o significado propio da forma *solicitar* por tratarse dun calco semántico do castelán xurídico.

- × *A parte demandante interesou que se adoptasen medidas cautelares.*
- ✓ *A parte demandante solicitou que se adoptasen medidas cautelares.*

*finca

*finca *s. f.*
leira *s. f.*
predio *s. m.*
soar *s. m.*
terreo *s. m.*
terreo edificable
loc. s. m.

Trátase dun castelanismo léxico.

Co valor de 'terreo para cultivar', son formas propias do galego *leira* ou *terreo*; co valor de 'terreo para construír' débense usar *soar* (cast. *solar*) ou *terreo edificable*.

Na linguaxe xurídica o campo semántico destas formas conflúe por veces co emprego da forma *predio*; debe terse en conta que este cultismo ten o valor 'terra ou posesión inmoble'.

- × *A finca linda polo leste cun camiño.*
- ✓ *A leira linda polo leste cun camiño.*
- ✓ *Posúe numerosos predios: 3 casas, 34 leiras, 15 soares e 8 pisos.*

*interés

*interés *s. m.*
interese *s. m.*
xuro *s. m.*

O castelanismo **interés* debe ser mudado en galego pola forma *interese* (que conserva o *-e* final etimolóxico da procedencia latina *interesse*) cando esa voz asume os valores 'actitude de ánimo cara a algo' ou 'beneficio ou ganancia'.

- × *As axudas anunciadas suscitaron grande interés.*
- ✓ *As axudas anunciadas suscitaron grande interese.*

Non obstante, co valor de 'rédito dun capital' o galego usa a forma propia *xuro*, voz dialectal recuperada para o uso formal.

- × *Deberá aboar a cantidade principal e mais os intereses correspondentes.*
- ✓ *Deberá aboar a cantidade principal e mais os xuros correspondentes.*

+ostentar

ostentar v. t.
exercer v. t.
desempeñar v. t.
posuír v. t.

Este verbo só debe ser usado co valor 'amosar con claridade ou xactancia'.

Cómpre evitar o calco semántico castelán co valor 'desempeñar ou ter', hoxe frecuente nas linguaxes administrativa e xurídica.

Con ese significado podemos utilizar formas propias como *exercer*, *desempeñar* ou *posuír*.

✗ *Durante uns anos ostentou o cargo de presidente na sala social.*

✓ *Durante uns anos **exerceu** o cargo de presidente da sala social.*

*invertir

*inversionista s.
e *adx.*
*invertir v. t.
inversión s. f.
inversor, -a s. e
adx.
invertir v. t.
investidor, -a s.
e *adx.*
investimento s. m.
invertir v. t.

A forma correcta é *invertir*, coa terminación etimolóxica (lat. *invertere*), sempre usada co significado 'darlle a volta a algo'.

Non se debe confundir coa outra forma galega *investir* (lat. *investire*) que asumiu o valor de 'empregar capital ou esforzos en algo'.

✗ *O departamento económico **invertirá** o dobre en novas tecnoloxías.*

✓ *O departamento económico **investirá** o dobre en novas tecnoloxías.*

A esta última familia semántica pertencen as formas léxicas derivadas *investimento* (cast. *inversión*) e *investidor*, -a (cast. *inversor*; -a ou *inversionista*).

✗ *A inversión nese proxecto non resultou beneficiosa.*

✓ *O **investimento** nese proxecto non resultou benéfico.*

*personarse

*persoarse v. p.
*personarse v. p.
comparecer v. i.
constituírse en parte
loc. v. p.
presentarse v. p.

Trátase dunha base léxica castelá que non ten correspondencia análoga noutros idiomas.

Co valor común de 'presentarse nun lugar' podemos usar as formas *presentarse* ou *comparecer*.

✗ *Deberá **persoarse** nesta consellería para recoller a copia do expediente.*

✓ *Deberá **presentarse** nesta consellería para recoller a copia do expediente.*

Como termo do eido do dereito, a linguaxe xurídica galega adoptou a unidade fraseolóxica *constituírse en parte*.

✗ *A empresa construtora **personouse** no proceso xudicial.*

✓ *A empresa construtora **constituíuse en parte** no proceso xudicial.*

Módulo II

Contorno

Sociolingüística: Opinións e actitudes lingüísticas do persoal da Xunta de Galicia

Lexislación: Carta xeral de servizos da Xunta de Galicia

Gramática

O uso de pronomes de acusativo e de dativo cos verbos da Administración

Redacción e estilo

O circunloquio

A nominalización

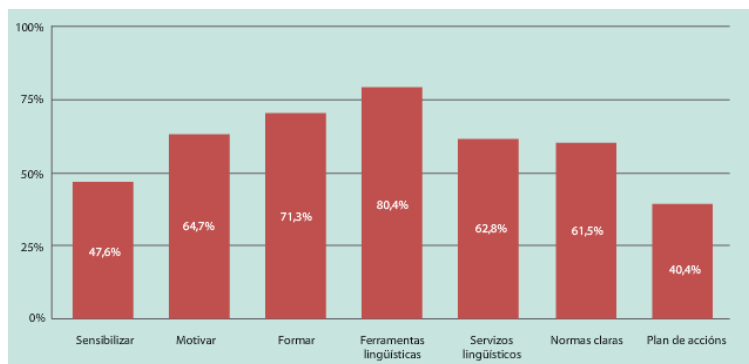
Léxico

Vacilacións frecuentes

II.1 Contorno

Sociolingüística: Opinións e actitudes lingüísticas do persoal da Xunta de Galicia

Respondendo ao estudo de actitudes do Observatorio da Lingua Galega, oito de cada dez unidades administrativas escolleron o emprego de ferramentas lingüísticas como a medida máis necesaria para a promoción do galego na súa área de traballo. En segundo lugar, as persoas consultadas valoraron a formación, seguida da motivación.

SITUACIÓN DA LINGUA GALEGA NA SOCIEDADE. OBSERVATORIO DA LINGUA GALEGA 2007.
BASE: UNIDADES ADMINISTRATIVAS DA XUNTA DE GALICIA.

Lexislación: Carta xeral de servizos da Xunta de Galicia

A Xunta de Galicia, na procura da mellora continua dos servizos que lles ofrece aos cidadáns, reitera o seu compromiso de conseguir unha Administración autonómica máis moderna, máis eficaz, máis eficiente e de maior calidade.

A Carta xeral de servizos da Xunta de Galicia establece os compromisos que, con carácter xeral, asume a Xunta de Galicia nas súas relacións cos cidadáns.

Os compromisos contidos nesta carta emanan directamente dos dereitos que a Constitución e o ordenamento xurídico lles reconece aos cidadáns nas súas relacións coas administracións públicas, así como dos principios e criterios aos que está sometida a actuación das administracións públicas.

A Carta xeral de servizos da Xunta de Galicia compromete os distintos órganos da Administración autonómica e os empregados públicos na mellora continua da calidade dos servizos que lle prestan ao cidadán.

Administración transparente, participativa e ao servizo do cidadán

Promover o uso normal do galego, oralmente e por escrito, nas relacións da Administración autonómica cos cidadáns, sen prexuízo do dereito que asiste aos cidadáns a non seren discriminados por razón da súa lingua.

II.2 Gramática

O uso dos pronomes de acusativo e de dativo cos verbos da Administración

O pronome de complemento directo, na súa terceira persoa e na segunda de respecto, que son as apropiadas nas comunicacións administrativas, ten tres formas posibles, segundo se sitúe antes ou detrás do verbo:

O/LO/NO A/LA/NA OS/LOS/NOS AS/LAS/NAS

Poñelos de acordo non resultou doado.

Citouno para as 12:30 h.

Non a van convocar ata esta tarde.

O de complemento indirecto é: *LLE / LLES*

Por favor, entrégalle esta copia á persoa que o solicitou.

Como afectados neste proceso, remítolles unha copia das alegacións.

As confusións á hora de empregalos correctamente teñen que ver en moitas ocasións co traslado dos usos do castelán ao galego. Para evitalo, é bo ter en conta:

- A maioría dos verbos galegos son transitivos, é dicir, acompañaos un complemento directo:

Recolleuno na porta da entrada e acompañouno ao rexistro.

- Se estes verbos levan un complemento indirecto de persoa, é que levan tamén un complemento directo:

Recolleulle a solicitude cinco minutos antes de pechar o rexistro.

Facer estas comprobacións permitiranos resolver a maioría das dúbidas sobre cal é a forma adecuada. *Citar, advertir, requirir, informar, empraazar, convocar, invitar, notificar...* son algúns dos verbos frecuentes cos que se cometen erros de gravidade á hora de sumarlles os pronomes.

× *Cítolle para que compareza o día 20 ás 13.00 h.*

✓ *Cítoo para que compareza o día 20 ás 13.00 h.*

✓ *Como argumento, citoulle un artigo da lei de propiedade intelectual.*

II.3 Redacción e estilo ⑩16-17

O circunloquio

Unha das tendencias da linguaxe administrativa que a converte nunha lingua arreesada e escura para a cidadanía que se enfronta a ela consiste en empregar circunloquios. É dicir, explicar con moitas palabras o que podería dicirse con menos.

A Administración fixo disto un trazo de estilo durante moito tempo, o que probou o convencemento de que estabamos diante de léxico técnico específico. Nada máis lonxe, podemos comprobar que todas estas estruturas teñen correlatos claros na lingua común.

Unha das máis frecuentes é a constituída por un verbo baleiro de significado e un substantivo, que é o que o fornece da carga semántica. Ás veces están unidos por unha preposición:

× *conceder a aprobación · dar aviso · dar comezo · dispoñer a anulación · facer entrega · facer público · facer uso da palabra*

· *facen uso das instalacións* · *poñer de manifesto* · *poñer en coñecemento* · *proceder á apertura do sobre* · *proceder á celebración* · *proceder á clausura do local* · *proceder á elección* · *proceder á identificación do cadáver* · *proceder á publicación* · *proceder á sanción* · *proceder á sinatura do acordo* · *proceder ao establecemento* · *realizar o aboamento* · *tomar parte*

✓ *aprobar* · *avisar* · *comezar* · *anular* · *entregar* · *publicar* · *falar* · *usar as instalacións* · *manifestar* · *comunicar* · *abrir o sobre* · *celebrar* · *clausurar o local* · *elixir* · *identificar o cadáver* · *publicar* · *sancionar* · *asinar o acordo* · *establecer* · *aboar* · *participar*

Outras veces trátase de locucións que poden substituírse por outras máis lexibles:

á atención de · *a título de* · *co fin de, a fin de* · *co obxecto de* · *con excepción de* · *de agora en diante* · *de conformidade con* · *en aplicación de* · *en atención a* · *en calidade de* · *con data do xxx de xxx de xxx* · *en materia de* · *en todo caso* · *en virtude de* · *independentemente de* · *na súa condición de*

✓ *para* · *como* · *para* · *para* · *agás* · *en diante* · *conforme, consonte* · *aplicando, conforme con* · *por* · *como* · *o xxx de xxx de xxx* · *sobre* · *sempre* · *como, consonte* · *alén de* · *como*

A nominalización

É característica da linguaxe administrativa tradicional o uso continuado de frases nominais en contextos nos que poderían empregarse tamén formas verbais. Aínda que as dúas opcións son correctas a nivel gramatical, debe equilibrarse a utilización das dúas fórmulas de cara a alixeirar as expresións e darlle máis fluidez á comunicación escrita.

✗ *A cuestión exposta no expediente é a improcedencia da vía de constrinximento pola existencia dunha solicitude de taxación pericial contraditoria coa suspensión.*

✓ *Exponse no expediente que non procede a vía de constrinximento porque se solicitou unha taxación pericial contraditoria coa suspensión.*

II.4 Léxico

*plantilla

*plantilla s.f.
cadro de persoal
loc. s.m.
modelo s.m.
patrón s.m.
persoal s.m.

Trátase dun castelanismos léxico.

A forma estandarizada é usada acotío na linguaxe administrativa é *cadro de persoal*, solución harmónica co portugués *quadro de pessoal*.

Emporiso, na linguaxe común prefírese usar a forma simple *persoal*.

Co significado 'patrón para reproducir' pode usarse *modelo* ou *patrón*.

✗ *A empresa decidiu incrementar a súa plantilla para elevar a súa produtividade.*

✓ *A empresa decidiu incrementar o seu cadro de persoal para elevar a súa produtividade.*

+ratear

*prorratar v.t.
*prorrata s.f.
ratear v.t.
rateo s.m.

A partir da locución latina (*a*) *pro rata*, a forma estandarizada deste verbo en galego é *ratear*.

Consecuentemente, a forma do substantivo é *rateo* (cast. *prorrata*).

✗ *A partir deste ano a súa paga extraordinaria será prorrataada.*

✓ *A partir deste ano a súa paga extraordinaria será rateada.*

+prexuízo

*perxudicar v. t.
 *perxuízo/-cio s. m.
 *perxucial adx.
 danos e perdas
 loc. s. m.pl.

prexudicado, -a s. e adx.
 prexudicar v. t.
 prexucial adx.
 prexuízo s. m.

A forma estandarizada galega deste verbo é *prexudicar*, que conserva o prefixo latino *pre-* (lat. *praeiudicare*).

En galego asume dous valores: ‘xuízo previo’ e ‘perda dun ben ou dunha vantaxe’.

- × *As modificacións do proxecto poden perxudicar os prazos de execución.*
- ✓ *As modificacións do proxecto poden prexudicar os prazos de execución.*

Nos derivados da súa familia léxica mantense a mesma partícula prefixada: *prexuízo*, *prexucial*, *prexudicado*, -a.

En relación con esta forma, cómpre aclarar que o termo fraseolóxico empregado na linguaxe xurídica galega é *danos e perdas*, amplamente documentado nos textos medievais.

Xa que logo, debemos evitar o uso do calco léxico castelán **danos e prexuízos*.

- × *Na demanda solicitou unha indemnización por danos e prexuízos.*
- ✓ *Na demanda solicitou unha indemnización por danos e perdas.*

*ponencia

*ponencia s. f.
 *poñencia s. f.
 *ponente s.
 *poñente s.
 relator -a s.
 relatorio s. m.

Non se admite o uso desta forma castelá co valor ‘exposición minuciosa que se somete a exame’.

A proposta académica é *relatorio*.

Na mesma familia léxica atopamos a forma *relator*, -a.

Con todo, cabe apuntar a consolidación da forma castelá en certos contextos do uso oficial.

- × *A técnica de normalización presentou unha poñencia sobre o novo programa de actuacións.*
- ✓ *A técnica de normalización presentou un relatorio sobre o novo programa de actuacións.*

*plantexar

*planteamento s. m.
 *plantear v. t., v. i. e v. p.
 *plantexamento s. m.
 *plantexar v. t., i. e p.
 *prantear v. t., i. e p.
 *prantexamento s. m.
 *prantexar v. t., i. e p.

Esta base léxica só existe no castelán e no catalán; o resto das linguas románicas optou por solucións diversas.

O galego conta cun número elevado de formas para cubrir o amplo campo semántico que acolle.

Con todo, algunhas das máis recorridas son *formular*, *planear*, *propor* ou *enfocar*.

- × *Ningún membro da comisión soubo resolver a cuestión que plantexaba o vogal.*
- ✓ *Ningún membro da comisión soubo resolver a cuestión que formulaba o vogal.*

Do mesmo xeito, tamén se produce o calco da forma substantiva (**planteamento*, **plantexamento* ou **prantexamento*), que en galego adoita resolverse con formas como *formulación*, *planeamento*, *proposta* ou *enfoque*, entre outras.

- × *O seu plantexamento provocou serias dúbidas sobre a viabilidade económica do programa.*
- ✓ *A súa formulación provocou serias dúbidas sobre a viabilidade económica do programa.*

*recabar

*recabar. v. t.
 solicitar v. t.
 acadar v. t.

Co valor de ‘pedir ou reclamar’, este castelanismo debe ser substituído por formas galegas como *solicitar* ou *demandar*.

Co valor de ‘lograr algo’, cómpre substituílo por outros verbos de uso común: *acadar*, *recadar*, *conseguir* ou *lograr*.

- × *A empresa adxudicataria presentou os datos que lle recabara a Administración.*
- ✓ *A empresa adxudicataria presentou os datos que lle solicitara a Administración.*

Módulo 12

Contorno

Sociolingüística: Os desequilibrios territoriais

Lexislación: Estatuto de autonomía de Castilla y León

Gramática

Construcións verbais

Redacción e estilo

Os adverbios rematados en *-mente*

Denominacións procedentes doutras linguas

Léxico

Vacilacións frecuentes

12.I Contorno

Sociolingüística: Os desequilibrios territoriais

Grazas ao seu enraizamento, o galego superou as trabas sociopolíticas que lle impediron desenvolverse con normalidade durante varios séculos tanto dentro coma fóra das nosas fronteiras actuais. Son moitos os aspectos nos que iniciou o camiño de recuperación, pero o seu status non é o mesmo en todos os territorios nos que se fala. De aí que o Plan xeral de normalización da lingua galega recolla medidas especiais para protexer os seus falantes nas zonas estremeiras.

Lexislación: Estatuto de autonomía de Castilla y León

Artigo 5. A lingua castelá e o resto do patrimonio lingüístico da comunidade.

3. Gozará de respecto e protección a lingua galega nos lugares en que habitualmente se utilice.

FORTALEZAS	DEBILIDADES
• Notable presenza do galego como lingua oral das relacións de carácter familiar. • Presenza da TVG, que sintoniza unha parte importante da poboación destes territorios.	• Proceso acelerado da perda de transmisión familiar do galego.
• Recoñecemento legal no Estatuto de autonomía de Castilla y León da existencia de territorios galegofalantes (art. 4.2.: «Gozarán de respeto y protección la lengua gallega y las modalidades lingüísticas en los lugares en que habitualmente se utilicen»). • Existencia de grupos organizados que traballan na defensa da lingua galega. • Certa presenza da lingua galega no sistema escolar.	• Falta de recoñecemento da oficialidade do galego neses territorios. • Existencia de trabas burocráticas por parte das comunidades autónomas lindoiras de Asturias e Castilla y León para o ensino do galego.
• Certa admiración dos habitantes destas rexións pola traxectoria recente de Galicia, e polo ascenso de prestixio da lingua galega. • Aspiración dunha parte da poboación a desempeñar a súa actividade profesional en Galicia. • Incremento das relacións dalgunha destas zonas de Galicia, tanto de tipo económico como de tipo cultural (alta porcentaxe de universitarios que cursan os estudos nas universidades de Galicia).	• Imposibilidade práctica para estes habitantes de adquirir unha formación competitiva en lingua galega. • Falta de apoio institucional á promoción do galego. O galego está practicamente ausente do mundo oficial.

I2.2 Gramática

Construcións verbais

A riqueza lingüística do galego permítenos valernos dos tempos verbais e tamén das perífrases para gañar en expresividade e matices comunicativos. De entre as moitas opcións que podemos empregar temos que fixarnos nas seguintes, debido ao uso confuso que facemos delas:

A construción *vir de* + infinitivo

Emprégase para indicar unha acción recente, xa rematada, e sempre implica movemento. É dicir, o verbo *vir* mantén o seu significado:

- × *A consellería vén de inaugurar o vixésimo centro de cooperación con América do Sur.*
- ✓ *A consellería acaba de inaugurar o vixésimo centro de cooperación con América do Sur.*

Polo tanto non é unha perífrase, aínda que nos resulta útil para expresar matices temporais de anterioridade recente.

A construción *ter* + participio

Indica unha acción pasada rematada e reiterada, é dicir, que se repetiu varias veces anteriormente.

Teño organizado eventos similares noutras ocasións e nunca me supuxeron tantos problemas.

Se non se cumpren estes requisitos, podemos estar diante dun «falso tempo composto», un castelanismo totalmente incorrecto en galego.

- × *Cando a conselleira chegou, o alcalde tiña marchado.*
- ✓ *Tiña marchado moitas veces, pero ao final sempre volvía.*

Tampouco estamos ante unha perífrase verbal cando o verbo *ter* conserva o significado de posesión e o participio do outro verbo concorda co obxecto directo.

Teño seleccionadas só cinco aspirantes das trinta que presentaron a solicitude.

Ter por e dar por + participio

Son estruturas que manteñen certa actividade na lingua común, aínda que formando parte de frases feitas: *dar por morto*, *ter por feito*... Na linguaxe administrativa, o seu uso considérase recargante e arcaísta; é dicir, non son recursos eficientes e deben substituírse por verbos simples que achegan de forma clara o concepto que queremos expresar: ‘considerar’, ‘estimar’, ‘valorar’.

As alternativas básicas son a verbalización (un verbo por vez dunha estrutura complexa) e a simplificación da oración, o que nos leva a unha escrita correcta e, ademais, moito máis clara.

- × *Teremos por resolta a convocatoria cando remate o prazo de reclamacións.*
- ✓ *Resolveremos a convocatoria cando remate o prazo de reclamacións.*
- × *Cando teña por tramitada a solicitude de renovación de licenza proporcionarémolle un permiso provisional.*
- ✓ *Cando solicite a renovación de licenza proporcionarémolle un permiso provisional.*
- × *A presidenta deu por concluída a sesión anual ordinaria.*

✓ *A presidenta concluíu a sesión anual ordinaria.*

✗ *Dando por denegada a súa petición de traslado, ten vostede a posibilidade de acollerse a unha nova convocatoria o próximo ano.*

✓ *Unha vez denegada a súa petición de traslado, ten vostede a posibilidade de acollerse a unha nova convocatoria o próximo ano.*

12.3 Redacción e estilo

Os adverbios rematados en *-mente*

Debido á necesidade de engadir moitas matizacións, a linguaxe administrativa apóiase en exceso nos adverbios rematados en *-mente*. Aínda que isto non constitúe ningún erro gramatical, alonga os textos e éncheos dunha lingua marcadamente ampulosa e, en consecuencia, pouco áxil. A solución está na variedade léxica e na optimización dos recursos gramaticais.

✗ *Poderán incorporarse ao expediente unicamente as reclamacións de persoas físicas ou xurídicas que residan habitualmente na área obxecto de expropiación e que demostren documentalmente a vinculación con esta.*

✓ *Poderán incorporarse ao expediente só as reclamacións de persoas físicas ou xurídicas que residan habitualmente na área obxecto de expropiación e que demostren por medio de documentos a vinculación con esta.*

Con todo, no caso de empregalos, é bo lembrar que a súa colocación inflúe sobre a dos pronomes. Se aparecen como un inciso, entre comas, permanecerán tras o verbo, como é habitual. Se o adverbio está integrado na frase, sen pausa que o separe do verbo, provoca a anteposición do pronome átono:

Raramente se presentan recursos contra este tipo de sentenza.

Finalmente, presentáronse só dúas persoas.

Denominacións procedentes doutras linguas

O contacto con outras linguas provoca a incorporación de termos alleos ao galego que teñen máis ou menos éxito na súa implantación pero que nos obrigan a ter un criterio para usalos nas nosas comunicacións.

En xeral, se un estranxeirismo ten correlato galego, non é necesario incorporalo á nosa lingua. Cando non é así, podemos optar por facer as adaptacións mínimas necesarias (acentuación, grafías etc.) ou ben traducilos. Nisto inflúe moito o uso, pero son numerosas as excepcións de nomes que a lingua asumiu a gran velocidade tal como nos chegaron.

Tradúcense, por norma xeral:

- Nomes propios de personaxes históricos, membros de familias reais, papas e outras personalidades de relevo xeral:

o rei Xoán Carlos I

Miguel Anxo

- Nomes de personaxes literarios, mitolóxicos e divindades:

san Tomé

Romeo e Xulieta

- Topónimos frecuentes que se introduciron na nosa lingua tempo atrás:

Bos Aires

Xenebra

Nova York

- Accidentes xeográficos e topónimos menores:

illas Cook

ponte Sant'Angelo

- Institucións públicas, as súas unidades, entidades sociais e

cargos que as representan. Cando non se atopa unha forma segura para a correcta interpretación da tradución, xúntase ao nome galego o de orixe entre parénteses:

Ministerio de Tráballo e Inmigración

Xunta de Andalucía

Delegación do Goberno

Médicos sen Fronteiras

- Actividades académicas, producións culturais, eventos comerciais e competicións:

II Congreso Noruegués de Tecnoloxía Aplicada á Administración

O berro, de Munch

Campionato Mundial de Triatlón

- Premios e galardóns:

Premio Calidade 2012 do Ministerio de Sanidade

- Títulos de textos legais e disposicións normativas:

Lei internacional dos dereitos humanos

Tratado americano de solucións pacíficas

12.4 **L**éxico

+poxa

*subasta s.f.
 *subastar v. t.
 *subhasta s.f.
 *subhastar v. t.
 licitación s.f.
 licitar v. t.
 poxa s.f.
 poxar v. t.

Nas linguaxes administrativa e xurídica a forma de uso preferente é a patrimonial *poxa*, recuperada do léxico dialectal para os usos formais.

Na mesma familia léxica atopamos *poxar*, *licitar* (cultismo), *licitación* (cultismo).

- × *A subasta dos bens embargados terá lugar na sala de vistas do xulgado.*
- ✓ *A poxa dos bens embargados terá lugar na sala de vistas do xulgado.*

*recargo

*recargo s. m.
 recarga s.f.

Co significado de ‘cantidade ou tanto por cento que se engade’, en galego a forma correcta é *recarga* (s.f.), formada a partir da base substantiva *carga* á que se engade o prefixo *re-*.

- × *Se non aboa a cantidade no prazo indicado, aplicaráselle un recargo do 10 %.*
- ✓ *Se non aboa a cantidade no prazo indicado, aplicaráselle unha recarga do 10 %.*

*suministro

*subministro s. m.
 *suministro s. m.
 *suministrar v. t.
 subministración s.f.
 subministrar v. t.

Do latín *subministrationem*, temos en galego a forma *subministración* (s.f.), de uso frecuente na linguaxe administrativa.

O verbo do que deriva mantén así mesmo a base culta: *subministrar*.

- × *O Goberno decidiu recortar o suministro de material informático.*
- ✓ *O Goberno decidiu recortar a subministración de material informático.*

+suxestión

*suxerencia *s. f.*
 *suxerente *adx.*
 suxerir *v. t.*
 suxestión *s. f.*
 suxestivo, -a *adx.*

Do latín *sugestionem*, o galego conserva a forma substantiva *suxestión*, harmónica co resto das linguas románicas: *sugestão* (portugués), *suggestió* (catalán), *suggestion* (francés), *suggestione* (italiano), *suggestion* (inglés).

✕ *Agradecemoslle a achega de calquera suxerencia sobre o novo proxecto.*

✓ *Agradecemoslle a achega de calquera suxestión sobre o novo proxecto.*

Do mesmo xeito, debe usarse a forma adxectiva *suxestivo*, -a, a partir do étimo latino *suggestum*.

De por parte, a base verbal latina *suggerere* produciu de modo regular a forma galega *suxerir*.

*subsanar

*subsanar *v. t.*
 emendar *v. t.*
 reparar *v. t.*
 saneamento *s. m.*
 sanear *v. t.*
 solucionar *v. t.*

Trátase dun castelanismo que encobre tres diferenciados.

A proposta galega, equivalente para todos eles, é *sanear*.

O seu substantivo afín é *saneamento*.

✕ *Dispón dun prazo de 15 días para subsanar os erros detectados na súa documentación.*

✓ *Dispón dun prazo de 15 días para sanear os erros detectados na súa documentación.*

Non obstante, tamén podemos recorrer á sinonimia.

Co valor de ‘desculpar unha falta’ podemos usar as formas *emendar*, *rectificar* ou *corrixir*; co valor de ‘remediar un defecto’, *reparar* ou *solucionar*; e co valor ‘reparar un dano’, *reparar*, *arranxar* ou *amañar*.

+taxa

*tasa *s. f.*
 *tasación *s. f.*
 *tasar *v. t.*
 taxa *s. f.*
 taxación *s. f.*
 taxar *v. t.*

A partir do étimo latino *taxare*, o galego posúe a forma verbal *taxar*, amplamente documentada nos textos medievais.

Son formas derivadas deste verbo os substantivos *taxa* e *taxación*.

✕ *Para participar nas probas deberá pagar as taxas correspondentes.*

✓ *Para participar nas probas deberá pagar as taxas correspondentes.*

A pronuncia máis recomendable debe ser a palatal [ʃ].

Máis información ⓘ

[1] García Cancela, Xermán e Díaz Abraira, Carlos (1994): *Manual de linguaxe administrativa*, Escola Galega de Administración Pública. Xunta de Galicia. Santiago de Compostela.

«É opinión xeneralizada que non se pode falar en termos absolutos dunha terminoloxía estritamente administrativa. Nin en todos os termos que aparecen en documentos da Administración forman parte da linguaxe administrativa nin forman parte dela todas as expresións que a nivel oral son utilizadas polos funcionarios.

[...] A Administración estende a súa actividade reguladora aos campos máis diversos e, en consecuencia, debe servirse constantemente e, cada vez máis, do vocabulario propio das ramas de actividades nas que exerce a súa acción. Neste sentido, é facilmente constatable que nos textos emanados da Administración se poden atopar termos pertencentes a áreas tan diversas como a sanidade (cando se regulan, por exemplo, os servizos hospitalarios ou as campañas de vacinación), o ensino (e aínda dentro deste, o ensino de materiais moi diversas), o urbanismo, a agricultura, etc. Por outra banda, a actividade da Administración ten un soporte xurídico e económico que fai que teña que botar man constantemente dunha terminoloxía máis propiamente xurídica ou económica ca administrativa.»

[2] Castellón Alcalá, Heraclia (1998): «Análisis normativo del lenguaje administrativo», en *Revista de Lengua i Dret*, núm. 30, páxs. 7-46. Barcelona.

«[...] Os males achacables aos textos administrativos dende a perspectiva léxico-semántica débense ao "carácter pretencioso" que se adopta na elección dos vocábulos; a mensaxe envólvese en roupaxes pseudotécnicas, que a fan opaca, críptica ás veces. Destérranse as voces máis chás e transparentes, suplantadas por outras dun subcódigo propiamente "burocrático ou oficialesco". [...] Óptase non polos termos e expresións máis esclarecedoras, senón polos que son, sen dúbida, máis complexos, pero non máis precisos ou específicos.»

[3] García Cancela, Xermán e Díaz Abraira, Carlos: *Manual de linguaxe administrativa*, Escola Galega de Administración Pública. Xunta de Galicia. Santiago de Compostela.

«É esta construción un galicismo que procuraremos desbotar, pois á parte de non ser un xiro tradicional, faise del un emprego excesivo e é doadamente evitable na maioría dos casos. Así, os textos aparecen inzados ás veces de frases do tipo "ese é tamén un problema a solucionar"; "débase facer unha lista dos edificios a conservar" [...].

Nestes casos, pódese botar man de distintas fórmulas, segundo sexa o significado en cada caso, como que, que hai que, que se vai, que se debe...; desta

maneira, nas anteriores frases: "ese é tamén un problema que hai que (que se debe, que se vai, por... solucionar"; "débase facer unha lista dos edificios que se pretende (que se van, que, que hai que...) conservar" [...].»

[4] Vilches Vivancos, Fernando (2009): «Texto y contexto en el lenguaje administrativo. ¿Por qué no nos entienden los ciudadanos?», en *Ciclos de Conferencias Administración y Sociedad*. EAR, Toledo.

Puntuación:

«Un escrito mal puntuado pode ser un desastre comunicativo. Ergo, é máis importante coñecer o bo uso dos signos de puntuación ca, se me apuran, as regras básicas da ortografía.»

[5] VV. AA. (2003): *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*, páx. 12. Real Academia Galega. A Coruña.

«A elaboración das presentes *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego* fíxose atendendo aos seguintes principios:

[...]

4. As escollas normativas deben ser harmónicas coas das outras linguas, especialmente coas romances en xeral e coa portuguesa en particular, evitando que o galego adopte solucións insolidarias e unilaterais naqueles aspectos comúns a todas elas. Para o arriquecemento do léxico culto, nomeadamente no referido aos ámbitos científico e técnico, o portugués será considerado recurso fundamental, sempre que esta adopción non for contraria ás características estruturais do galego. As escollas deben decidirse de acordo cun criterio de coherencia interna, co fin de que o galego común non resulte arbitrario e incongruente.»

[6] VV. AA. (2003): *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego*, páx. 11. Real Academia Galega. A Coruña.

«A elaboración das presentes *Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego* fíxose atendendo aos seguintes principios:

A lingua normativa ten que estar ao servizo da cultura dun pobo real e concreto, e por tanto ha de ser necesariamente continuadora da lingua falada pola comunidade e ha de achegarse canto sexa posible a ela, a fin de enraizar sobre bases seguras e vivas. Agora ben, para que estas bases sexan efectivamente sólidas, a norma debe acoller un galego fiel a si mesmo e limpo de canto alleo

e inneceario hai incrustado na fala viva pola presión do castelán. É dicir, a lingua común debe ser o máis galega posible, establecida sen sometementos nin dependencias, con atención escrupulosa á estrutura e características lingüísticas do galego.»

[7] González Salgado, José Antonio (2009): «El lenguaje jurídico del siglo XXI», en *Diario La Ley*, núm. 7209. Madrid.

«[...] Outro caso de redundancia anafórica moi criticado na actualidade constitúe, como afirma Lázaro Carreter, "o disparatado apoxeo de o mesmo, en substitución do posesivo ou do pronome, como sinala o Esbozo; ou, o que é peor, en substitución de nada".

Unha frase como "asinaron o contrato e os anexos do mesmo" non dota de maior precisión o contido que outra na que se diga "asinaron o contrato e os seus anexos". O significado de ambas as expresións é idéntico e igualmente preciso, pero a segunda fórmula, amais de resultar máis correcta, tamén é moito máis elegante.

Non hai que esquecer, por outra banda, que estes procedementos ás veces ocasionan problemas de concordancia, co que a perseguida precisión termina desembocando en ambigüidade.»

[8] Gómez Font, Alberto (2009): «Abogacía y corrección lingüística», en *Revista de Llingua i Dret*, núm. 51, páxs. 187-200. Barcelona.

«[...] Vaíamos agora a outro asunto, tan problemático coma os anteriores: o uso das maiúsculas. Un dos mellores consellos que me deron foi o seguinte: "Ante a dúbida: minúscula". E o mellor de todo foi a explicación: "Se ao comezar a escribir unha palabra xorde a dúbida entre escribila con maiúscula, o mellor será optar pola minúscula, pois así é moi probable que se acerte, xa que hai un 95% de probabilidades ao teu favor". Tamén recordo con agarimo unha frase que lle oín ao lingüista Fernando Lázaro Carreter: "O minusculismo é máis hixiénico ca o maiusculismo".»

[9] González Salgado, José Antonio (2009): «El lenguaje jurídico del siglo XXI», en *Diario La Ley*, núm. 7209. Madrid.

«[...] A linguaxe xurídica, no seu afán de precisión, recorre con extremado abuso a marcar o discurso actual con referencias exactas ao que xa apareceu no texto. Algunhas destas "redundancias anafóricas", como as chama Jesús Prieto de Pedro, son en realidade palabras herdadas da linguaxe legal da Idade Media (devandito, antedito, sobredito, tal etc.), mentres que outras se formaron con posterioridade, e foi durante o século XX cando adquiriron un éxito notable na prosa xurídica (o mesmo, referido, citado etc.).

[10] Castellón Alcalá, Heraclia (1998): «Análisis normativo del lenguaje administrativo», en *Revista Llingua i Dret*, núm. 30, páxs. 7-46. Barcelona.

«[...] No período posterior rexorde, nos oitenta, o interese pola linguaxe administrativa. [...] Víñase dando unha serie de pasos, de carácter legal, regulamentario, para adaptar o funcionamento administrativo aos novos valores e conceptos políticos que rexen. Unha orde ministerial, do 10 de xaneiro de 1981 (BOE do 14 de xaneiro de 1981; foi coñecida por "Arias Salgado" polo ministro que asinaba), obrigaba a identificar o emisor das resolucións administrativas. Outra orde posterior, a do 7 de xullo de 1986 (BOE do 22 de xullo; festivamente denominada "San Fermín"), insiste na identificación de quen asine o documento, e incorpóranse novas pautas para a súa elaboración: "Deberase dispor o texto en forma clara e concisa, acudindo a parágrafos breves e separados e evitando a aparición de apartados cuxa extensión ou complexidade dificulte innecesariamente a interpretación do seu contido"; proscribe tamén as "fórmulas de salutación ou despedida, [...] expresións ou xiros que non sexan esenciais para a exposición do contido". Talvez o máis difundido desta orde sexa a supresión de fórmulas de tratamento ou cortesía.»

[11] Castellón Alcalá, Heraclia (1998): «Análisis normativo del lenguaje administrativo», en *Revista Llingua i Dret*, núm. 30, páxs. 7-46. Barcelona.

«[...] Abundan así as impersoais con se, as pasivas reflexas e as oracións en voz pasiva, estas últimas en proporcións nada comparables ás do seu emprego na lingua estándar. Aínda para os extremos máis triviais, o emisor renuncia á súa participación como interlocutor, e arrópase no seu papel oficial, en terceira persoa, a pesar de que a súa sinatura e cargo oficial o identifiquen nominativamente na mensaxe. As suxestións que se lles presentan aos redactores apuntan a eliminar a pétrica adopción da enunciación impersoal. O emprego da voz pasiva, na construción perifrástica co verbo ser, non ofrece máis inconveniente ca o de ser pouco frecuente na lingua, co que afasta os textos do nivel xeral.»

[12] Xunta de Galicia: Lei 4/2006, do 30 de xuño, de transparencia e de boas prácticas na Administración pública galega (DOG núm. 136 do 14.07.2006)

«Artigo 18. Tratamentos

O tratamento oficial dos membros do Goberno e dos altos cargos será o de señor/señora, seguido da denominación do cargo, emprego ou rango correspondente.»

[13] Blanco de Tella, Luis (1968): «Reflexiones sobre el lenguaje administrativo», en *Documentación Administrativa*, núm. 52, páxs. 73-88. Madrid.

«[...] En todos os modelos de instancia contidos no *Manual de Procedimien-*

to Administrativo, editado polo Centro de Formación e Perfeccionamento de Funcionarios en 1960, substitúese a expresión suplica pola de solicita. Igualmente fanse desaparecer todas as demais fórmulas inútiles ou anticuadas do texto nos formularios e documentos que, en número aproximado de sesenta, constitúen o primeiro anexo do manual. No devandito anexo contense ao noso xuízo unha das tentativas máis importantes de revisión do estilo administrativo levadas a cabo nos últimos anos.»

[14] Blanco de Tella, Luis (1968): «Reflexiones sobre el lenguaje administrativo», en *Documentación Administrativa*, núm. 52, páxs. 73-88. Madrid.

Orixes da datación en letra:

«[...] Foi frecuente a existencia da data en letra. Así, o mesmo artigo 150 do citado Regulamento do 9 de xullo de 1917 dispuña que os escritos haberían de terminar "en forma de súplica coa petición que se fai e coa data en letra e a sinatura enteira do solicitante". Do mesmo xeito, o Regulamento de procedemento administrativo do Ministerio da Gobernación, do 31 de maio de 1947, derogado igualmente pola disposición final primeira da Lei de procedemento administrativo, establecía no seu artigo 49 que as instancias haberían de expresar "súplica en que se concrete con toda claridade a súa petición, lugar e data en letra".»

[15] NORMA INTERNACIONAL ISO 31-0: 1992

«Símbolos. Os símbolos das magnitudes están formados xeralmente por unha soa letra do alfabeto latino ou grego, ás veces con índices ou con outros signos modificadores. Estes símbolos imprímense en caracteres itálicos (cursiva) (independentemente dos caracteres utilizados no resto do texto). Ao símbolo non lle segue un punto, salvo excepcións das regras normais de puntuación, por exemplo, ao final dunha frase.

Símbolos internacionais de unidades. Cando existan símbolos SI de unidades deben empregarse con exclusividade de calquera outro. Deben imprimirse en caracteres romanos (independentemente dos caracteres utilizados no resto do texto), quedan invariables en plural e non levan punto final salvo excepcións da puntuación normal, por exemplo, ao final dunha frase. Os símbolos das unidades deben imprimirse xeralmente en letras minúsculas, con todo, imprímese en maiúscula a primeira letra cando o nome da unidade deriva dun nome propio.»

[16] Castellón Alcalá, Heraclia (1998): «Análisis normativo del lenguaje administrativo», en *Revista Llingua i Dret*, núm. 30, páxs. 7-46. Barcelona.

«[...] Un fenómeno lingüístico ligado á avultada extensión das construcións oracionais na linguaxe administrativa é, desde logo, o habitual recurso ao ro-

deo e á abundancia de termos superfluos; esta sobrecarga de vocábulos prescindibles degrada a súa condición de tecnolecto, para derivar en notas xergais pouco xustificables. Circunloquios, redundancias e unha xenerosa mostra de formas vacuas invaden os textos da Administración, nun despregamento de verbosidade gratuíta que rematou por facerse proverbial.»

[17] Castellón Alcalá, Heraclia (1998): «Análisis normativo del lenguaje administrativo», en *Revista Llingua i Dret*, núm. 30, páxs. 7-46. Barcelona.

Nominalización:

«[...] Habería de mencionarse en primeiro lugar a tendencia á nominalización. O predominio absoluto que a categoría nominal ostenta nos textos administrativos –presenza hexemónica común a outras linguaxes de especialidade, segundo recoñecía Haensch na súa fundamental análise caracterizadora dos tecnolectos (Haensch 1983:16)– fai cerimonioso e afectado o estilo, porque "aforra enerxía a quen escribe, pero iso adoita significar que obriga a quen le a facer un esforzo complementario para interpretar o gasto de enerxía aforrado polo redactor. Isto quere dicir que ao adoptar un estilo nominal o que escribe atende aos seus intereses máis ca aos do lector" (Núñez Ladevéze 1993:158).»

Exercicios

Módulo 1

1.3 Léxico

1. Escolle a forma correcta dos seguintes pares.

aprazar vs. aplazar | ordear vs. ordenar | calificado, -a vs. cualificado, -a | otorgar vs. outorgar | cualificable vs. calificable | cuota vs. cota | acurtar vs. acortar | cualidade vs. calidade | disminuír vs. diminuir

2. Elix a resposta correcta para cada unha das seguintes definicións.

1. Someter á decisión dun tribunal: enxuizar · enxuizar · axuizar
2. Conxunto de follas de papel, unidas de diversas formas, que se utilizan para escribir nelas: libro · libreta · caderno
3. Declarar válido, dar carácter válido: convalidar · validar · cotexar
4. Comunidade humana, instalada nun territorio definido que pode estar ou non politicamente organizada como estado, e que se caracteriza por ter unhas tradicións históricas e culturais comúns, os mesmos intereses económicos e unha unidade lingüística ou relixiosa: nazon · nación · estado
5. Obxecto que leva incorporado un produto que permite pegalo sen mollalo antes: adhesivo · pegatina · pegañento
6. Presentarse alguén nun sitio, baixo unha orde, para realizar un acto legal: aparecer · personarse · comparecer
7. Propiedade inmoble, rústica ou urbana: predio · finca · cortello
8. Consello formado por varias persoas que exercen funcións

reitoras, asesoras ou de vixilancia nunha fundación para que cumpra debidamente os seus fins: patronato · padrón · padroado

9. Renovar ou continuar algo que se interrompeu: reanudar · retomar · iniciar
10. Andar en toda a súa extensión ou en todos os sentidos un camiño: recurrir · recorrer · percorrer

Módulo 2

2.2 Gramática

1. Propón o uso correcto para a construción *substantivo + a + infinitivo*.

1. As guías expoñen de xeito claro os pasos a seguir dende que se leva a cabo a solicitude para a xestión dunha canle de televisión local ata o comezo da súa emisión.
2. As persoas interesadas poderán reclamar contra esta resolución ante o órgano convocante no prazo de cinco días, a contar dende o seguinte á súa publicación.
3. Debido ao carácter privado da información a tratar por certas aplicacións, dentro da oficina virtual existen opcións ás que só se pode acceder se se dispón dun certificado dixital.
4. No último ano, os plans de formación presentados por algunhas institucións colaboradoras incrementaron de xeito significativo as actividades a realizar a distancia.
5. Comunicámoslle que foi admitida no curso de correo electrónico corporativo da Xunta de Galicia (Lotus Notes) e páxinas web institucionais a desenvolver na Escola Galega de Administración Pública do 13 ao 16 de novembro de 2006.

2.3 Redacción e estilo

1. Puntúa os seguintes textos e introduce os signos ortográficos necesarios.

1. Pedro Rodeiro Rodeiro e Pilar Silveira Silveira presentaron a solicitude debidamente cuberta e os documentos esixidos no Decreto 42 2000 do 7 de xaneiro polo que se refunde a normativa reguladora vixente en materia de familia infancia e adolescencia DOG núm. 45 do 06 03 2000
2. O texto proposto pola Dirección Xeral de Calidade e Avaliación das Políticas Públicas indica o seguinte a presentación da solicitude leva implícita a autorización para o tratamento necesario dos datos das persoas beneficiarias e da súa publicación na páxina web oficial
3. Con excepción dos vogais a que fai referencia o artigo 4 nas alíneas a g e h o cargo de vogal das comisións territoriais do Patrimonio Histórico terá unha duración de catro anos computados dende a data da súa designación unha vez transcorrido este prazo os nomeamentos renovaranse automaticamente
4. Todo galego ou galega residente no exterior que decida trasladar a súa residencia ao noso país deberá solicitar a alta no padrón municipal do concello onde vaia fixar a súa residencia para isto debe dirixirse ao departamento de estatística do seu concello e achegar a baixa consular xunto con calquera documento que acredite a súa residencia nese concello contrato de alugamento escritura de propiedade dunha vivenda contrato de luz
5. O balance é resultado de máis dun milleiro de inspeccións levadas a cabo en novembro polos efectivos de Gardascostas por unha parte cabe salientar un operativo realizado na lonxa da Coruña no que se comisaron 2800 kg de xurelo por

exceso de cota por outra é destacable o comiso de 736 kg de xoubra no porto de Ribeira polo mesmo motivo

6. Así mesmo é importante sinalar que o propio Real decreto 192 2000 do 23 de xuño regula que as resolucións non se van notificar persoalmente senón que se publicarán no *Boletín Oficial del Estado*

2.4 Léxico

1. Escribe a forma galega correspondente coas formas incorrectas da columna da esquerda.

abonaré	
recibí	
buzón	
promedio	
entorno	
ubicar	
casa consistorial	
plantear	
dietas	
intereses de demora	

2. Escribe a forma correcta en cada caso.

1. Para os efectos deste regramento, consideraranse abandonados os vehículos que non sexan aptos para circular ou teñan sinais evidentes de abandono e deterioro.
2. Os cónxuxes poderán conceder o usufructo universal de viudeza en escritura pública ou en testamento sobre a totalidade ou parte da herencia.

3. No deseño do plan formativo desenrolouse un proceso de detección de necesidades formativas para conquistar unha metodoloxía máis eficiente.
4. O concello interpuxo un recurso contra a sentenza que anula o proxecto de urbanización dun espazo contiguo coas termas romanas.
5. Consonte a nova resolución que se publicou no DOG, os centros escolares que soliciten esta actividade ateranse aos criterios dispostos sobre reparto e ubicación xeográfica.

Módulo 3

3.2 Gramática

1. Introduce nestes enunciados o pronome pleonástico de complemento indirecto onde sexa preciso.

1. A Mesa de Contratación acorda que se notifique o acordo ás persoas interesadas, na forma e para os efectos previstos no artigo 94.1 da Lei de contratos do sector público.
2. O 30.10.2009 Carme Castro solicitou a este servizo o cambio de titularidade do expediente que se está a tramitar.
3. O tribunal poderá solicitar á persoa aspirante que lea o exercicio, así como formular preguntas sobre o contido do tema ou solicitar aclaracións, de xeito que lle permita formar unha opinión máis precisa dos coñecementos de cada aspirante.
4. Tamén deberá entregar aos representantes legais dos traballadores e das traballadoras unha copia básica dos contratos formalizados por escrito. A copia básica conterá todos os datos do contrato, a excepción do número de DNI, enderezo, estado civil e calquera outro dato que poida afectar á identidade da persoa interesada.

5. Comunicamos ás persoas interesadas que, para tramitar a axuda, deberán remitir a esta dirección xeral a documentación indicada no documento anexo.
6. Antes de remitir á xunta de goberno proposta de aprobación inicial, porase de manifesto o expediente ás persoas interesadas e concederáselles un prazo de dez días para que formulen as alegacións pertinentes.
7. O 21.03.2008 esta delegación provincial achegou a ese servizo as memorias técnicas dos expedientes de subvención aprobados ao abeiro da orde do 07.03.2008 para realizar a inspección previa e remitilos seguidamente a esta oficina.

3.3 Redacción e estilo

1. Elixe a opción correcta tendo en conta o uso adecuado dos recursos tipográficos.

A)

- 1 **PROCEDIMENTO:** SUBVENCIONS A EMPRESAS PRIVADAS PARA A REFORMA E MELLORA DA INFRAESTRUTURA HOTELEIRA (DOG NÚM. 246, DO 21.12.2004)

EXPEDIENTE: IN982R

Logo de ver a solicitude presentada por vostede para o procedemento indicado arriba, advertímolos de que falta a licenza urbanística ou licenza de obra menor, a cal deberá remitir por exemplar duplicado.

- 2 **Procedemento:** *subvencións a empresas privadas para a reforma e mellora da infraestrutura hoteleira (DOG núm. 246 do 21.12.2004)*

Expediente: IN982R

Logo de ver a solicitude presentada por vostede para o pro-

cedemento indicado arriba, **advertímolo** de que **falta a licenza urbanística** ou **licenza de obra menor**, a cal deberá remitir por **exemplar duplicado**.

- 3 **Procedemento:** subvencións a empresas privadas para a reforma e mellora da infraestrutura hoteleira (DOG núm. 246 do 21.12.2004)

Expediente: IN982R

Logo de ver a solicitude presentada por vostede para o procedemento indicado arriba, **advertímolo** de que **falta a licenza urbanística** ou **licenza de obra menor**, a cal deberá remitir por **exemplar duplicado**.

B)

- 1 **Citámola para que se presente o vindeiro mércores 25.11.2010, ás 12.00 h, no SERVIZO DE PERSOAL da Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza en SANTIAGO DE COMPOSTELA, co fin CUBRIR UN POSTO NON VACANTE do GRUPO C, 2053, CORPO ADMINISTRATIVO DA XUNTA DE GALICIA.**
 - 2 Citámola para que se presente o vindeiro mércores 25.11.2010, ás 12.00 h, no Servizo de Persoal da Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza en Santiago de Compostela, co fin cubrir un posto non vacante do grupo C, 2053, corpo administrativo da Xunta de Galicia.
 - 3 Citámola para que se presente o vindeiro **mércores 25.11.2010, ás 12.00 h, no Servizo de Persoal da Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza en Santiago de Compostela, co fin cubrir un posto non vacante do GRUPO C, 2053, Corpo Administrativo da Xunta de Galicia.**
-

C)

- 1 **A Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal (Boletín Oficial del Estado número 298 do 14.12.1999), no seu «artigo 10» recolle o seguinte: «O responsable do ficheiro e quen interveña en calquera fase do tratamento dos datos de carácter persoal están obrigados ao segredo profesional respecto destes e ao deber de gardalos, obrigacións que subsistirán aínda despois de rematar as súas relacións co titular do ficheiro, ou, de ser o caso, co seu responsable.»**
 - 2 A Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal (*Boletín Oficial del Estado* número 298 do 14.12.1999), no seu artigo 10 recolle o seguinte:

O responsable do ficheiro e quen interveña en calquera fase do tratamento dos datos de carácter persoal están obrigados ao segredo profesional respecto destes e ao deber de gardalos, obrigacións que subsistirán aínda despois de rematar as súas relacións co titular do ficheiro, ou, de ser o caso, co seu responsable.
 - 3 *A Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal (Boletín Oficial del Estado número 298 do 14.12.1999), no seu «artigo 10» recolle o seguinte:*

«O responsable do ficheiro e quen interveña en calquera fase do tratamento dos datos de carácter persoal están obrigados ao segredo profesional respecto destes e ao deber de gardalos, obrigacións que subsistirán aínda despois de rematar as súas relacións co titular do ficheiro, ou, de ser o caso, co seu responsable.» polo que se rexerán os expedientes das axudas solicitadas no marco do «Programa de Mellora Gandeira de Galicia».
-

D)

- 1 Aprobaron a realización do *Manual de procedemento administrativo* polo que se rexerán os expedientes das axudas solicitadas no marco do Programa de mellora gandeira de Galicia.
- 2 Aprobaron a realización do **Manual de procedemento administrativo** polo que se rexerán os expedientes das axudas solicitadas no marco do "*Programa de mellora gandeira de Galicia*".
- 3 Aprobaron a realización do **MANUAL DE PROCEDIMIENTO ADMINISTRATIVO** polo que se rexerán os expedientes das axudas solicitadas no marco do *PROGRAMA DE MELLORA GANDEIRA DE GALICIA*.

E)

- 1 **MERCEDES FERREIRO AGRELO**, D.N.I. 33 444 555 M, funcionaria de carreira da *Escala de Médicos Inspectores do Corpo Sanitario da Administración da Seguridade Social*, enviou un escrito o 24.01.2009 (rexistro de entrada número 576 do 25.03.2009), no que solicita o recoñecemento do grao persoal correspondente ao nivel 28.
- 2 **Mercedes Ferreiro Agrelo**, DNI 33.444.555_M, funcionaria de carreira da Escala de Médicos Inspectores do Corpo Sanitario da Administración da Seguridade Social, enviou un escrito o 24.01.2009 (rexistro de entrada número 576 do 25.03.2009), no que solicita o **recoñecemento do grao persoal correspondente ao nivel 28.**
- 3 Mercedes Ferreiro Agrelo, DNI 33 444 555 M, funcionaria de carreira da Escala de Médicos Inspectores do Corpo Sanitario da Administración da Seguridade Social, enviou un escrito o 24.01.2009 (rexistro de entrada número 576 do

25.03.2009), no que solicita o recoñecemento do grao persoal correspondente ao nivel 28.

F)

- 1 Requirímolo para que achegue a documentación que se relaciona a continuación:
 - Orzamento detallado por capítulos e concepto das actuacións, xunto coa correspondente desagregación do IVE; así como tres ofertas de diferentes provedores.
 - Xustificante que acredite estar ao corrente das súas obrigas tributarias, da seguridade social, e que non ten pendente de pagamento ningunha outra débeda, por ningún concepto, coa Administración pública da comunidade autónoma.
- 2 Requirímolo para que achegue a documentación que se relaciona a continuación:
 - **Orzamento detallado por capítulos** e concepto das actuacións, xunto coa correspondente desagregación do IVE; así como tres ofertas de diferentes provedores.
 - **Xustificante que acredite estar ao corrente das súas obrigas tributarias, da seguridade social, e que non ten pendente de pagamento ningunha outra débeda,** por ningún concepto, coa Administración pública da comunidade autónoma.
- 3 Requirímolo para que achegue a documentación que se relaciona a continuación:
 - Orzamento detallado por capítulos e concepto das actuacións, xunto coa correspondente desagregación do IVE; así como tres ofertas de diferentes provedores.
 - Xustificante que acredite estar ao corrente das súas obrigas

tributarias, da seguridade social, e que non ten pendente de pagamento ningunha outra débeda, por ningún concepto, coa Administración pública da comunidade autónoma.

3.4 Léxico

1. Asigna as formas que se corresponden coa definición.

prexudicial, estada, sumidoiro, chanceler, bolsa, suxestión, portelo, quenda, acoutar, alugar

	Estrutura provisional de madeira ou metálica que serve para andar por ela a certa altura en traballos de construción
	Converter un terreo ou lugar en couto.
	Abertura en oficinas e outros lugares a través da que se atende a cidadanía.
	Algo ou alguén que causa un dano ou prexuízo.
	Primeiro/a ministro/a en Alemaña.
	Ceder ou tomar algunha cousa por diñeiro durante un tempo determinado.
	Axuda económica que recibe unha persoa para estudar ou investigar.
	Cousa suxerida.
	Conduto subterráneo polo que se evacúan as augas da chuvia e as procedentes de residuos de vendas.
	Tempo en que lle corresponde a unha persoa facer, recibir ou usar algunha cousa, segundo unha repartición previa.

2. Indica a forma correcta na columna da dereita

listín		tanteo	
conlevar		profundizar	
liderazgo		rentable	
mostrario		adeudar	
ubicación		endeudar(se)	

Módulo 4

4.2 Gramática

1. Corrixe o uso errado de *mesmo*, -a nos seguintes enunciados.

- Esta asesoría entende que o proxecto se axusta a dereito, polo que emite un informe en senso favorable e presta a súa conformidade co mesmo.
- Poderán formularse consultas no enderezo electrónico que se anunciará na páxina web da Consellería de Vivenda e Solo. As mesmas serán respondidas nun prazo de 48 horas.
- Con independencia das actividades propias dunha boa xestión empresarial do servizo, existen outras funcións consideradas básicas para mellorar a calidade do mesmo.
- Calquera falsidade que se detecte dará lugar ao non recoñecemento da axuda ou, no caso de que xa a recibise, á devolución da mesma cos xuros legais correspondentes.
- Debe terse en conta que malia estar na citada situación administrativa, e aínda que pretenda manterse na mesma, a súa participación no concurso de traslados obrígao a cumprir os trámites administrativos derivados do mesmo e, en concreto,

a tomar posesión, dentro do prazo dun mes, da praza obtida no concurso, o que necesariamente non implica a súa incorporación efectiva para o desempeño da mesma.

4.3 Redacción e estilo

1. Introduce as maiúsculas en función distintiva nestes enunciados.

1. a administración galega
2. o estatuto de autonomía de galicia
3. a rúa do carme de abaixo
4. o delegado do goberno na comunidade autónoma de galicia
5. o presidente inaugurará mañá as xornadas
6. a sala de sesións do parlamento
7. a sociedade para o desenvolvemento comarcal de galicia
8. a vogal do consello de administración do sergas
9. a intervención delegada da conselleira de medio ambiente
10. o rexistro civil de ourense
11. a arquitecta luísa castro
12. o real decreto 4/2004, do 5 de marzo, polo que se aproba o texto refundido da lei de imposto sobre sociedades
13. esta dirección xeral
14. esta dirección xeral de montes
15. as secretarías xerais da xunta de galicia
16. a materia de historia de galicia
17. esta lei entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no *diario oficial de galicia* (dog)

18. o artigo 58.1 da lei 30/1992, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común

2. Corrixe o uso de maiúsculas nas seguintes oracións.

1. A xuntanza terá lugar o vindeiro Luns na Sala Castelao da secretaría xeral da Emigración.
2. A consellería de Facenda presentou o Informe anual.
3. Os conselleiros de xustiza e presidencia tomaron onte posesión do cargo.
4. A egap organiza o curso estudo práctico das pretensións por despedimento contra a administración autonómica.
5. Esta Delegación Provincial é competente para impoñer as sancións previstas nas Letras d) e c) do Artigo 8 do Decreto 94/1991, do 20 de Marzo, polo que se aproba o Regulamento de Réxime Disciplinario dos Funcionarios da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.
6. En especial, terase que actuar de conformidade co Artigo 18.4 da Constitución; a Lei Orgánica 15/1999, do 13 de Decembro, de Protección de Datos de Carácter Persoal; a Lei 11/2007, do 22 de Xuño, de Acceso Electrónico dos Cidadáns aos Servizos Públicos; a Lei 59/2003, do 19 de Decembro, de Sinatura Electrónica así como o resto de Normativa aplicable en vigor.
7. O Presidente da Mesa de Contratación leu a Certificación do Xefe de Negociado do Rexistro Xeral da Consellería de Sanidade.
8. O Director Xeral anunciou no último consello de administración que a convocatoria da oferta pública de emprego (OPE) se publicará durante o mes de Abril, tal e como reclamaban os Sindicatos con representación no comité de empresa.
9. Ao acto de sinatura do Convenio asistiu o Conselleiro de

Medio ambiente, Territorio e Infraestruturas e os Alcaldes dos 34 concellos asinantes.

4.4 Léxico

1. Escribe a forma correcta na columna da dereita.

desglosar		cruce	
enaxenar		financiación	
cofeito		casilla	
búsqueda		subsananar	
pérdida		aforo	

2. Corrixe pola forma galega en cada caso.

1. O Consello de Administración desta entidade acordou convocar unha assemblea xeral extraordinaria no prazo de 15 días.
2. Os albaráns de compra deberán manterse a disposición dos servizos oficiais competentes durante un período de cinco anos despois da data en que se emitisen.
3. As vacacións anuais disfrutaranse preferentemente no período que abrangue entre o 1 de xullo e o 30 de setembro.
4. O procedemento para casar debe iniciarse no xuzgado de paz e, logo disto, a tramitación prosegue no concello.
5. A numerosa casuística de licencias e autorizacións que están otorgando as administracións públicas competentes en materia de espectáculos dá lugar a situacións de confusión e superposición de actividades recreativas ou de espectáculos públicos.

Módulo 5

5.2 Gramática

1. Corrixe o uso de *dito*, *-a*, nos seguintes enunciados.

1. Só se admitirán as solicitudes entregadas en dito prazo e excluíranse todas aquelas que non cumpran este requisito.
2. Acéptase que dita explotación se desenvolva durante todo o ano debido a unha xestión baseada na rotación de bancos. Dita rotación dependerá do estado do recurso nas distintas zonas e esixe un control estrito dos tamaños de captura nos puntos de control establecidos.
3. Dado que as prazas vacantes corresponden ao citado centro, o proceso permitirá solicitarlles ditas prazas aos traballadores e traballadoras fixos das categorías obxecto de oferta dos centros de traballo distintos a dito centro.
4. Os profesionais con nomeamento en ditos postos, que manifesten baixa en ditas listaxes, poderán formalizar a renuncia a ditos nomeamentos, sen penalización por renuncia.
5. Participarán en ditos sorteos as persoas inscritas no rexistro de demandantes de ata o 20.05.2010, sempre que soliciten por escrito a súa inclusión en ditos sorteos antes de que transcorran quince días hábiles dende a publicación do anuncio.

5.3 Redacción e estilo

1. Corrixe o tratamento de persoa empregado nestes enunciados.

1. Consonte co disposto na orde de convocatoria, cítovos para que vos presentedes o 01.12.2010, ás 10:00 h, na Escola Galega de Administración Pública.

- 2. Envíovos a resolución para que a publicades no *Diario Oficial de Galicia*. Prégovos que, unha vez publicado, nos fagades chegar un exemplar a esta dirección xeral para deixar constancia das actuacións.
- 3. Unha vez revisada esta documentación, prégolle a *V. I.* que inicie as instrucións pertinentes para a súa tramitación.
- 4. En virtude do ordenado, teño a ben comunicarlle que o Ilmo. Sr. Secretario Xeral Técnico, por delegación da Excma. Sra. Conselleira de Traballo e Servizos Sociais, adoptou a seguinte resolución.
- 5. Logo de ver a solicitude para o procedemento indicado arriba, advírtese de que falta a licenza urbanística, a cal deberá remitir Vostede por exemplar duplicado.
- 6. Contra esta resolución vde. poderá interpoñer un recurso de reposición ante o Excmo. Sr. Conselleiro da Presidencia e Administración Pública no prazo dun mes, que comezará a contar ao día seguinte da notificación.
- 7. A solicitude presentada pola Sra. Dna. Elvira Pazos Pazos sobre diferenzas salariais foi desestimada o día 09.03.2006.

5.4 Léxico

1. Asigna a forma que corresponde coa definición.

vogal, querela, relatorio, memorando, derrogar, aleivosía, son-daxe, couto, tentear, acredor/a

	Terreo ou conxunto de terreos cercados e sometidos a algunha prohibición.
	Persoa que ten dereito a esixir o cumprimento dalgunha obriga ou pagamento.
	Exposición oral ordenada e minuciosa sobre un tema que se somete a exame.

	Acusación que alguén presenta contra outra persoa ante a xustiza.
	Intentar descubrir as intencións, intereses etc. de alguén.
	Estudo ou investigación levada a cabo mediante enquisas para determinar a opinión sobre determinado asunto ou tema.
	Membro dun xurado, consello, tribunal etc. que ten voz.
	Comunicación diplomática na que se recapitulan feitos e argumentos.
	Precaución que toma a persoa delinciente para asegurarse de que non corre risco de ningún tipo ao cometer un delito, en particular, de que a vítima non vai poder reaccionar.
	Deixar sen validez unha lei ou parte dela mediante outra normativa.

2. Escribe a forma correcta ou a máis recomendable na columna da dereita.

reemplazar		colindante	
achacable		encauzar	
rechazar		carilla	
desahuciar		desperfecto	
cese		listado	

Módulo 6

6.2 Gramática

1. Repara no uso da forma *presente* e elixe a solución máis adecuada.

1. [O presente convenio / Este convenio / O presente / O novo convenio] entrará en vigor ao día seguinte da súa publicación no *Diario Oficial de Galicia* e estenderá a súa vixencia ata o 31.12.2006.
2. [O presente concurso / O concurso / O presente / Aquel concurso] rexerase, ademais de [pola presente convocatoria / pola presente / por unha convocatoria / por esta convocatoria], pola normativa que a seguir detallamos.
3. [Pola presente comunícolle / Polo presente comunícolle / Comunícolle / Mediante a presente comunícolle] que a Consellería de Sanidade vai levar a cabo unha campaña de vacinación destinada a todos os nenos e nenas de idades comprendidas entre os 3 e os 11 anos.
4. Advertímolo de que [a presente citación / esta citación / a presente / o presente documento] non implica de seu a asignación do posto.
5. Certifico que [a solicitante da presente / a solicitante do presente / a solicitante do presente certificado / a solicitante] colaborou no desenvolvemento do curso impartindo clases teóricas e mais prácticas.

6.3 Redacción e estilo

1. Repara nos erros de concordancia destes enunciados e vólveos escribir de xeito correcto.

1. Con esta data faise público a listaxe de ampliación da bolsa de persoal interino da Administración de xustiza.
2. A Dirección Xeral de Obras Públicas estase a tramitar o expediente 000/2008, iniciado por mor da solicitude de axudas formuladas por vostede.
3. A maioría das solicitudes presentadas non reunían os documentos previstos no artigo 71.1 e 78 da LRXAP-PAC.
4. Esta delegación provincial infórmao de que non é posible considerar as propostas que nos fan xa que non están dentro das nosas competencias dotar os centros educativos do mobiliario e do material solicitado.

5. En resposta ao seu escrito do 21.03.2007, comunícolle que actualmente non están operativas ningunha das tripulacións das embarcacións da zona de Vigo.

2. Reescribe estes enunciados aplicando unha ordenación sintáctica lóxica e eficaz.

1. En calquera dos lugares previstos pola Lei 30/1992, a presentación de alegacións poderá realizarse nun prazo de 10 días hábiles.

2. Co fin de obter autorización para impartir ensinanzas do grao elemental de música, solicitou o Concello de Cambados que lle aprobasen un proxecto para obras.

3. Remitida que lle foi ao TSXG, segundo o acordado na resolución do 18.05.2005, a copia compulsada do expediente administrativo.

4. Solicitámoslle que para facilitarlles unha tarxeta de acceso ao complexo, a esta secretaría xeral o IGE lle remita unha relación dos traballadores e traballadoras.

5. De non chegar, no prazo indicado, a documentación, paralizárase o expediente e serán arquivadas, unha vez transcorridos tres meses, as actuacións efectuadas.

6. Para cubrir unha praza vacante do grupo A, citámolo para que o día 13.05.2005 se presente, ás 12.30 h, na sala B da Consellería de Presidencia.

6.4 Léxico

1. Escribe a forma correcta do ámbito administrativo na columna da dereita.

pagaré		aportar	
cese		adxuntar	
coste		cumprimentar	
alumbrado público		casco urbano	
prorratear		plantilla	

2. Elix a opción correcta en cada caso.

- Os servizos comúns de atención á cidadanía deben elaborar as [estadísticas / estadísticas / encuestas] que estableza o Consello Xeral do Poder Xudicial, así como a memoria anual de actividades que lle han remitir á Dirección Xeral de Xustiza.
- As confederacións recibirán nunha contía fixa que non excederá o 10 % do importe total da convocatoria, coa finalidade de [garantizar / garantir / garanter] unha axuda mínima para cada unha das solicitudes.
- A Orde do 25 de xuño de 2008 establece a realización de materias optativas de bacharelato, o seu [currículum / currículo / currícula] e regula a súa oferta.
- Notifícaselles ás persoas interesadas o acordo do inicio do procedemento de [deshaucio / desaucio / desafiuzamento] por ocupación sen título legal.
- O artigo 83 da Lei orgánica de educación (LOE) [contempla / acolle / recolle] o establecemento de axudas ao estudo para garantir a igualdade no exercicio do dereito á educación.
- O importe máximo destas axudas non poderá, en ningún caso, superar o [custo / coste / custe] das actividades que desenvolvan as entidades beneficiarias.
- As persoas que desexen participar nos cursos convocados nesta resolución deberán cubrir o formulario de [preinscripción / preinscripción / prescripción] telemática na páxina web da Escola Galega de Administración Sanitaria.
- A fiscalía interveu de oficio ao considerar que a aceptación dos bens por parte do alto cargo tiña indicios dun posible delito de [cofeito / suborno / chantaxe].

- Os modelos incorporarán os datos necesarios para [cumprir / cumprir / consignar] os requisitos de participación e os méritos avaliábles de cada participante no proceso de selección.

Módulo 7

7.2 Gramática

1. Corrixe a colocación dos adxectivos nos seguintes enunciados.

- Consonte o baremo establecido, na fase de concurso valoráranse os específicos méritos que se axusten ás características da praza.
- Os vogais da xunta terán as concretas atribucións ou as competencias que a propia xunta de goberno fixe.
- Unha vez que transcorra o prazo de tres meses dende a interposición do recurso de alzada sen que recaia a expresa resolución, este poderá entenderse rexeitado.
- A empresa licitadora deberá achegar unha expresa e concreta declaración de que non incorre en ningunha das incompatibilidades a que se refire o artigo 20 da citada lei.
- Segundo o punto 37, os custos subvencionables teñen de se calcular netos sobre as vantaxes obtidas dun eventual incremento da capacidade dos aforros de custos xerados durante os cinco primeiros anos de vida do investimento.
- Considérase necesaria a declaración de ocupación urxente dos bens e dos dereitos precisos para realizar as obras do proxecto técnico.

7. Deseguido, lese a correspondente acta de apertura dos sobres que conteñen a xeral documentación das empresas licitadoras.

7.3 Redacción e estilo

1. Corrixe as indicacións de lugar que aparecen nos enunciados.

1. O expediente número AB123/2008 foi iniciado por instancia de Ramón Reixa Reixa, mestre con destino definitivo no CEIP Monforte de Lemos, Rúa de Emilia Casas Baamonde, S/N, Monforte de L. (27.400) -Lugo-.
2. O financiamento solicitado foi concedido por resolución, do 01.08.2009, do delegado provincial do Instituto Galego de Vivenda e Solo de A Coruña.
3. XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE TRABALLO E BENESTAR. Secretaría Xeral de Familia e Benestar
Edificio administrativo de San Caetano. 15.781 SANTIAGO DE COMPOSTELA
Teléfono: 981 545 400
4. Acordo recoñecer o financiamento cualificado para adquirir unha vivenda situada na r/ Carballo U-7 C, 3º F, 15 894 os Tilos (Teo, Coruña).
5. Concedémoslle un prazo de 10 días hábiles para presentar alegacións. Estas dirixíranse á Delegación Comarcal de Vilagarcía de Arousa, Alto da Rosa sn - Carril - 36.600 Vilagarcía (PO).
6. Domicilio para notificacións: Lugar de o Campo do Outeiro (s/n) PONTE DO PORTO (CAMARIÑAS - A CORUÑA 15121).

7.4 Léxico

1. Elixe a resposta correcta para cada unha das seguintes definicións.

1. Aquilo co que se contribúe para algún fin: aportación / aporte / achega.
2. Estirar algo que estaba dobrado ou encollido en forma de rolo: desenrollar / desenrolar / desenvolver.
3. Pagar a cantidade correspondente por unha venda: abonar / aboar / costear.
4. Acción e empregar o capital en negocios para que aumente: investimento / inversión / financiamento.
5. Recoller un certo número de mostras seguindo uns determinados criterios: mostrear / muestrear / tomar mostras.
6. Estado de desenvolvemento económico dun país ou zona, por debaixo do normal: subdesenvolvemento / subdesarrollo / subdesenrolo.
7. Comezar unha conversa, amizade etc.: entablar / entaboar / iniciar.
8. Diñeiro que produce un capital: interese / xuro / mora.
9. Declaración que fai unha persoa acerca dalgún feito: testemuño / testemuña / testimonio.
10. Proposta de cambio total ou parcial no texto dunha lei: emenda / emmenda / enmenda.

2. Escribe a forma correcta na columna da dereita

ponente		peatón	
cursillo		peatonal	
andén		acera	
desecho		arcén	
basura		donación	

Módulo 8

8.2 Gramática

1. Repara no uso do adxectivo *previo*, *-a* e escolle a solución correcta para cada caso.

1. A Administración, [previo acordo / tras o acordo previo / logo do previo acordo / co acordo previo] da comisión de seguimento, poderá dispoñer a percepción da contía anual nun pagamento único.
2. O acceso aos diferentes graos é progresivo e sucesivo, de tal xeito que o acceso ao grao superior só se realizará [previa acreditación / tras a acreditación / logo da previa acreditación / coa acreditación previa] do recoñecemento do grao inmediatamente inferior.
3. [Coa previa xustificación / Logo da xustificación previa / Logo de se xustificar / Tras a previa xustificación], quedan incluídos neste punto os permisos retribuídos que se conceden para asistir á consulta médica da Seguridade Social.
4. A modificación dos datos do expediente hase realizar [previa petición / logo da petición / coa previa petición / logo da petición previa] por escrito da asociación cultural interesada.

8.3 Redacción e estilo

1. Corrixo as indicacións de tempo que aparecen nos enunciados.

1. As persoas afectadas poderán revisar o expediente na Subdirección Xeral de Patrimonio en horario de nove e media a dúas e cuarto da tarde.
2. A presentación terá lugar o Mérc. día nove de Novembro de

dous mil dez, ás 19,30 horas, na Sala Mozart do Auditorio de Galicia.

3. A Pobra de Trives a seis de Abril de dous mil dez.
4. Resolución da Dirección Xeral de Competitividade e Innovación Tecnolóxica da Consellería do Mar do 9.07.09 (DOG núm. 138 do 16.07.09).
5. Con data do 24 de outubro de 2007 foi emitida a resolución da axuda destinada ao fomento das razas autóctonas galegas de protección especial en perigo de extinción para o ano 2.007, ao abeiro da Orde do catro de marzal (DOG núm. 71 do 12 de marzal de 2007).
6. Artigo 80.3 da Lei 30/1.992, do vinte e seis de Novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común.
7. Citámolo para que se presente o vindeiro mart. cinco, ás 13 horas, na Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza en Santiago de Compostela.
8. No expediente consta o informe emitido polos servizos técnicos do IGVS en Lugo, de data 7 de Abril de 2004.

8.4 Léxico

1. Escribe a forma correcta na columna da dereita.

desvantaxa		alevoso	
incurrir		deuda	
coste		agotar	
colindar		perxuicio	
arreglo		insertar	

2. Escribe a forma galega correcta en cada caso.

1. Este capítulo regula a concesión de subvencións a organizacións non *gubernamentais* de cooperación para o *desenrolo* de actividades educativas en Galicia.
2. No cuestionario que lle achegamos incorpórase unha *en-cuesta* de indicadores de realización e resultados, que deberá ser debidamente *cumprimentada*.
3. Nos casos en que o *entorno* das vivendas unifamiliares e *ais-ladas* sexa dominante a utilización de materiais tradicionais como a pedra, a tella ou a lousa, poderanse utilizar estes materiais como elemento integrador.
4. As decisións tomadas polo comité organizador na execución e no desenvolvemento das actividades serán *irrevocables*.
5. Cando as instancias se reciban de forma conxunta tramitaranse atendendo, por esta orde, á data de rexistro e á de *de-vengo*.

Módulo 9

9.2 Gramática

1. Introduce nos enunciados a conxunción *que* no lugar que corresponda.

1. Se vostede é representante dunha consellería, pedímoslle complete a lista de operacións con outras estatísticas que sexan susceptibles de incorporar ao novo plan.
2. Solicito se remita, preferiblemente por correo electrónico, o borrador da convocatoria dos cursos antes de ser publicada no DOG.
3. Por todo isto, propoño se adopten os acordos que deseguido se expoñen.

4. O día 10.03.2010 Antón Regueira presentou un escrito no que solicita se deixe sen efecto o trámite da concesión da licenza.

5. Logo de finalizar o prazo disposto, a interesada esixiu se admitise nova documentación e se tivese en conta para o concurso.

2. Introduce nos enunciados o artigo, determinado ou indeterminado, onde cumpra.

1. Nesta delegación provincial estase a tramitar expediente de responsabilidade patrimonial sobre reclamación de danos supostamente ocasionados por animais salvaxes.
2. Achegámoslles táboa cos ingresos do 2006 e as diferenzas en relación co 2005. Así mesmo, xuntamos oficio que nos comunicou a Tesourería Xeral da Seguridade Social.
3. As persoas aspirantes deberán solicitar en instancia diferente á de participación no proceso selectivo, certificación que acredite ditos servizos.
4. Para cumprir co acordado en resolución de 18.05.2005, remitímoslle ao TSXG copia compulsada de dito expediente administrativo, o cal queda á súa disposición na Dirección Xeral de Obras Públicas.
5. Declaro improcedente a proba proposta polo reclamante, consistente en solicitar informe de dita entidade porque xa consta no expediente copia cotexada de factura expedida por esa entidade.
6. Unha vez examinado o escrito de 01.04.2003 e logo de achegar copia de acordo de sesión de 15 de maio, esta comisión arquiva dito expediente.

9.3 Redacción e estilo

1. Corrixe as indicacións de cantidade que aparecen nos enunciados.

1. Solicitámoslle que, se non pode asistir ao curso, o comunique no teléfono 981-54-40-78, xa que existe listaxe de agarda para as dezasete edicións.
2. Requirímolo para que nun prazo de quince días hábiles, contados a partir do día seguinte ao que reciba esta comunicación, remita dúas copias dos documentos que lle sinalamos a continuación.
3. O Pleno do Concello de Muras, na sesión do día 29-04-2004, acordou cederlle gratuitamente ao Instituto Galego de Vivenda e Solo (IGVS) un predio agrupado de dous mil metros.
4. Na resolución da Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Vivenda, do sete de maio de 2006, acórdase a devolución da cantidade de 2.328, 33.-€, ingresada por Xesús Laxe Laxe o día catro de outubro de 2005, como consecuencia da Sentenza 170/08 da Sala do Contencioso-Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia.
5. Deberá constituír, no prazo de quince (15) días, unha fianza de OITOCENTOS (800,00) EUROS na caixa de calquera delegación de Economía e Facenda da Xunta de Galicia.
6. O contrato foille adxudicado á empresa Limpamais, SA, por un importe de douscentos vinte e seis mil trescentos cincuenta e seis euros con vinte e cinco EUR., IVE incluído, para un prazo de execución de 1 ano.
7. Mercedes Ferreiro Loureiro, con DNI núm. 33.444.555M, funcionaria de carreira da escala de médicos inspectores do corpo sanitario da Administración de Seguridade Social, enviou un escrito o 24 de xaneiro de 2009 (rexistro de entrada núm. cento dez do 25 de xaneiro), no que solicita o reco-

ñecemento do grao persoal correspondente ao nivel vinte e oito.

8. Os feitos constitúen unha infracción de carácter grave tipificada no artigo seis, apartado quince da Lei 6/91, sancionable cunha multa comprendida entre os cento cincuenta e os seis mil euros.

9.4 Léxico

1. Escribe a forma galega correcta na columna da dereita.

recabar		impago	
contenedor de basura		apremio	
alcantarillado		acuse de recibo	
casco vello		canxear	
acuciante		prorrata	

2. Elix a opción correcta en cada caso.

1. A construción de beirarrúas na [marxen / marxe / margen] dereita da vía mellorará a seguranza viaria.
2. A Xunta de Goberno xuntouse esta mañá para establecer os [prezos / precios / taxas] públicos para as actividades sociais dirixidas a persoas maiores de 55 anos.
3. Sete dos nove maxistrados votaron a favor de anular o [referéndum / referendo / consulta] que pretendía mudar de novo a Carta Magna para permitir unha segunda reelección.
4. O conselleiro da Presidencia asistiu á xuntanza do grupo de traballo da eurocidade Chaves-Verín, onde foi [nomeado / nombrado / mentado] presidente do grupo.

5. [Requerímola / Requéreselle / Requirímola] para que pague os recibos que debe por un valor de 3 654 €, sen prexuízo dos posteriores vencementos que resulten sen pagar, e que se irán incorporando ao total da débeda.

Módulo 10

10.2 Gramática

1. Corrixo o uso dos indefinidos nos enunciados.

1. Verbo do anterior trámite de información pública, esta dirección xeral non ten constancia de que se producise alegación algunha.
2. A Consellería de Sanidade non atopa inconveniente algún en continuar coa tramitación da autorización de explotación e, polo tanto, emite un informe favorable.
3. A Consellería de Cultura poderá divulgar as obras ou traballos premiados, sen que isto supoña cesión ou limitación algunha dos seus dereitos.
4. No caso de non ser denunciado o convenio por algunha das partes asinantes, prorrogarase por anos naturais e incrementaranse todos os conceptos salariais co IPC do ano inmediatamente anterior.
5. A excedencia concederáse sen dereito algún á retribución e o tempo que dure non será computable para efecto algún.
6. Se as escrituras non recollen os datos que determinan a validez dos actos dispositivos, non é posible facer xuízo algún sobre eles e, polo tanto, non existe cualificación algunha.

10.3 Redacción e estilo

1. Elixe a opción recomendable para evitar as construcións absolutas.

1. [Vista / Téndose visto / Tras ver] a solicitude de axuda para modernizar o buque pesqueiro Océano III e [examinados / logo de examinar / examinándose] os regulamentos e a demais normativa de aplicación, resolvo conceder unha axuda de 1 650,00 €.
2. [Transcorrido / Logo de transcorrer / Transcorrendo] o prazo máximo sen que se ditase unha resolución expresa, o solicitante deberá entender rexeitada a súa solicitude por silencio administrativo.
3. [Considerando que / En consideración de que / Dado que] os feitos descritos constitúen unha falta leve, resolvo impoñer unha sanción de apercibimento.
4. [Non constando a / Ao non constar a / Non tendo constancia da] existencia doutras responsabilidades derivadas de afectación da fianza, dispoño que lle sexa devolta ao interesado.
5. [Ditada / Tras ditar / Ditándose] a providencia en que se acordaba abrir o procedemento sancionador e [nomeado / habéndose nomeado / logo de nomear] o instrutor, foille notificado todo isto ao denunciado.

2. Elixe a abreviatura adecuada para cada palabra.

1. apartado: aprtdo. / apdo. / atdo.
2. comisión de servizos: com. de serv. / c. de s. / cds
3. desconto: descto. / desc. / dto.
4. asinado: asnado. / asin. / asdo.
5. número: n. / nro. / núm.
6. administrativa: adva. / admitiva. / admtiva.
7. convocatoria: conv. / convoc. / convtoria.
8. interino: intno. / int. / interi.

9. esquerda: esq. / esqda. / esq
10. vostede: vde. / Vde / Vde.
11. cheque: ch/ / cheq / chq.
12. resolución: r. / resol. / reslción.
13. por exemplo: p. ex. / p.ex./ pex.
14. atentamente: at. / atte. / atmente.
15. avenida: avda / avda. / aven.
16. remitente: rmte. / rte. / rtente.
17. conta corrente: c/c / con. co. / cta. corr.
18. teléfono: telefon. / TFNO / tfno.
19. céntimo: cent. / ct. / ctmo.
20. praza: pr. / pza. / pr
21. conta: cont. / cnta. / c/
22. sen data: sd / s.d. / s. d.
23. entrechán: entchán / entr. / entrech.
24. por autorización: por autoriz. / P. Autoriz. / p. aut.
25. dirección xeral: dire. xer. / d. x. / di. xral.
26. andar: and. / an / an.
27. directora: dir. / dtora. / ditra.
28. expediente: exped. / exp. / expiente.
29. importe: import. / impte. / imp.
30. índice: ind. / índce. / idce.
31. administración: adm. / admt. / admtción.
32. disposición: disp. / dispcción. / disposi.
33. artigo: art. / artgo. / a.
34. rexistro: rex. / rxtro. / rexstr.
35. orixinal: ornal. / orix. / orxnal.
36. páxina: pxna. / páx. / pax
37. negociado: negciado. / nciado. / neg.
38. número de rexistro: n. d. rex. / N. de R. / núm. de rex.
39. consellaría: consell. / con. / cons.
40. xiro: x/ / Xro. / x.
41. sen número: sen n. / s/n. / s/n
42. recibín: recib. / r. / recb.

43. por orde: po / p.o. / p. o.
44. principal: pr. / prinpal. / pral.
45. talón: tl. / t/ / tlón.
46. referencia: referen. / ref. / rfcia.
47. por ausencia: p. a. / por aus. / p. ausenc.
48. señor: Señor. / Sr. / sr.

3. Escribe as siglas ou os acrónimos correspondentes.

1. prezo de venda ao público:
2. Instituto Galego de Promoción Económica:
3. Consello da Cultura Galega:
4. certificado de lingua galega:
5. *Diario Oficial de Galicia*:
6. asociación de nais e pais de alumnos:
7. documento nacional de identidade:
8. número de identificación de estranxeiro:
9. código postal:
10. real decreto:
11. sociedade anónima:
12. sociedade limitada:
13. *Boletín Oficial del Estado*:
14. imposto sobre o valor engadido:
15. relación de postos de traballo:
16. número de identificación fiscal:
17. *Diario Oficial da Unión Europea*:
18. Instituto Nacional de Emprego:
19. Organización das Nacións Unidas:
20. Sociedade Galega do Medio Ambiente:

21. imposto sobre a renda das persoas físicas:
22. Plan xeral de normalización da lingua galega:
23. Servizo Galego de Saúde:
24. Estados Unidos:
25. pequena e mediana empresa:
26. comunidades autónomas:
27. Instituto Enerxético de Galicia:
28. Escola Galega de Administración Pública
29. índice de prezos de consumo:
30. Instituto Galego de Estatística:

4. Indica as formas a que fan referencia os seguintes símbolos.

O		SE	
S		SO	
N		G	
NE		W	
NO		MB	
h		kg	
min		m	
l		€	
s		100 %	
g		E	

5. Indica as formas a que fan referencia as seguintes abreviaturas.

V.S.		Excma. Sra.	
------	--	----------------	--

Vdes.		Emcia./ Em ^a	
Sres.		Sr.	
Vde.		Exc ^a	
V.S.I.		D.	
Sra./S ^a		D ^a /Dna.	
V.E.		Ilmo. Sr.	

10.4 Léxico

1. Asigna a forma que corresponde coa definición.

subministración, recadar, taxar, materia, bolsista, cesamento, ditame, alleamento, achado, mostraxe

	Acción e efecto de recoller un certo número de mostras seguindo uns determinados criterios, para determinar a calidade ou condicións medias dun todo.
	Escrito onde unha persoa manifesta a súa decisión de cesar no seu cargo.
	Cesión que unha persoa fai dunha propiedade, dereito ou calquera tipo de ben.
	Rama do saber que é obxecto de estudo escolar.
	Relativo á bolsa.
	Fixar o prezo dun produto ou dun servizo.
	Acción e efecto de subministrar (darlle ou venderlle a alguén aquilo que necesita ou poñelo á súa disposición).
	Opinión e xuízo que se forma ou emite sobre unha cousa.

	Unha cousa achada ou descuberta.
	Cobrar ou percibir diñeiro por algún tipo de concepto (impostos, donativos etc.)

2. Indica a forma correcta na columna da dereita.

pliego		proveer	
suministrar		recargo	
xeralizar		querella	
matasellos		tasa	
inscripción		renta	

Módulo II

II.2 Gramática

1. Marca se é correcto ou incorrecto o uso dos pronomes de dativo e acusativo

- De acordo co previsto no artigo 5.6 do Decreto 89/1997, modificado polo Decreto 70/2000, do 31 de marzo (DOG núm. 71 do 11.04.2000), citámoslle para que se presente o día 13.06.2004, ás 12.30 h, na sala B da consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza.

Correcto / Incorrecto

- Lémbrolle que para acceder ao sistema telemático precisa dúas claves de acceso; a primeira, identifícao como a persoa usuaria e, a segunda, autentifícao como tal.

Correcto / Incorrecto

- Infórmoo de que os datos persoais recollidos nesta solicitude se incorporarán a un ficheiro para o seu tratamento coa fina-

lidade única de xestionar este procedemento.

Correcto / Incorrecto

- Convocámoslle á comisión técnica que se desenvolverá o vindeiro 17 de outubro, ás 11.30 h, na sala de xuntas desta dirección xeral.

Correcto / Incorrecto

- Mediante este documento notificámola segundo o artigo 58.1 da Lei 30/1992 de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común (BOE núm. 285 do 27.11.1992).

Correcto / Incorrecto

- O conselleiro de Cultura e Turismo comprácese en convidarlle ao acto de inauguración da exposición «Regreso á orixe», que terá lugar o vindeiro mércores, día 6 de maio, no mosteiro de San Martiño Pinario.

Correcto / Incorrecto

- Requirímoslle para que no prazo de 10 días achegue a documentación indicada e advertímoslle que, de non facelo, consideraremos que desiste da súa petición.

Correcto / Incorrecto

II.3 Redacción e estilo

1. Volve escribir estes enunciados evitando os circunloquios e as informacións baleiras.

- Co obxecto de proceder ao pagamento correspondente ao 10 % da primeira prórroga do convenio, cómpre que nos fagan chegar un resumo das actuacións levadas a cabo.

2. A subdirectora xeral tomará parte nunha reunión cos membros dos equipos directivos das empresas... para darlles a coñecer a distintas variacións dos prazos de execución das obras obxecto de licitación.
3. Logo de efectuar a apertura dos sobres correspondentes á contratación da subministración, a Mesa de Contratación toma o acordo de proceder a encargar a elaboración dun informe coa finalidade de poder determinar se as ofertas proporcionan algunha vantaxe.
4. Por medio da presente, cursámoslle a solicitude oportuna para que realice o envío dun documento que inclúa unha descrición da intervención efectuada co propósito de chegar a identificar as áreas reforestadas.
5. De conformidade co establecido no artigo 16.2 da devandita lei, os feitos descritos non poden senón ser constitutivos dunha sanción cualificada de carácter grave.
6. Esta consellería non tomou en consideración as propostas do centro xa que non figura dentro das súas competencias darlle modificación á orde de axudas indicada na solicitude

2. Substitúe as nominalizacións nos seguintes enunciados polas formas verbais que correspondan.

1. Son funcións da comisión paritaria a vixilancia, o seguimento e a interpretación deste convenio.
2. A comisión avaliativa decidiu a concesión aos proponentes dun prazo para a emenda dos defectos materiais e para a presentación da documentación requirida.
3. Entre os puntos da orde do día, a comisión de seguimento centrouse na presentación e na análise dos datos achegados polo sistema de xestión posto en marcha.
4. Para a xustificación desta subvención é necesaria a presentación dunha certificación emitida polo órgano competente da corporación local, acreditativa da realización do investimento e expresiva dos importes investidos.
5. Segundo a resolución ditada polo secretario xeral desta consellería, para a inscrición dos centros no devandito rexistro é precisa a acreditación da prestación dos servizos sociais durante o último ano.

II.4 Léxico

1. Indica a forma correcta na columna da dereita.

venta		pleito	
abogado, -a		concellal	

vantaxa		emplazamento	
financiero		xenerar	
suscribir		pabellón	

2. Corrixe pola forma galega en cada caso.

1. A Dirección Xeral de Mobilidade deberá enviarlle ao Inega un resumen de cada estudio no que se recolla unha breve descrición da solución técnica, a inversión económica e o coste que tería a implantación da medida proposta.
2. A tabla salarial será revisada no ano 2007 cun incremento igual ao IPC previsto polo Goberno máis o 1 %. Asimesmo, garantirase a diferenza entre o IPC previsto polo Goberno e o IPC real cando este último se coñeza.
3. O Sistema de Información Ambiental de Galicia ten por obxecto recopilar e sistematizar a información ambiental xenerada pola Xunta de Galicia e ofrecerlle unha vía coordinada e accesible á cidadanía para o cumprimento das obrigas de acceso á información, participación pública e acceso á xusticia en materia de medio ambiente.
4. A Universidade de Santiago de Compostela asinou un convenio coa Diputación Provincial de Lugo para estudar os accidentes causados pola fauna silvestre.
5. O segundo exercizo consistirá en realizar, nun tempo máximo de dúas horas, debuxos e croquis sobre un tema proposto para a aplicación posterior.

Módulo 12

12.2 Gramática

1. Substitúe a perífrase *vir de + infinitivo* pola forma máis adecuada.

1. A solicitante presentou neste servizo unha copia de xustificación que viña de presentar no rexistro desta consellería.
2. A consellería vén de realizar estudos sobre a implantación e incidencia das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) nas empresas galegas.
3. Esta posibilidade viña de ser incluída nos pregos de condicións que rexen os contratos que se licitarán proximamente.
4. O órgano instructor do procedemento administrativo de subvencións vén de revisar as solicitudes presentadas ao abeiro da orde de convocatoria.
5. A Secretaría Xeral de Modernización e Innovación Tecnolóxica vén de asumir as competencias na xestión das actuacións da Xunta de Galicia en materia das tecnoloxías da información e as comunicacións.
6. Segundo os datos que constan neste servizo, nese momento o traballador viña de asistir a un curso que estaba a realizar na EGAP en horario de 08.00 a 10.00 h.

2. Substitúe a perífrase *ter + participio* pola forma máis adecuada.

1. Os profesionais con nomeamento nestes postos, que tiñan manifestado a baixa nas listaxes, poderán formalizar a renuncia aos ditos nomeamentos.
2. Se durante o citado prazo non se tivesen presentado reclamacións, o dito acordo entenderase definitivamente aprobado.
3. Logo de visitar o centro de traballo, constatouse que non tiña adoptado as medidas preventivas previstas na planificación nin tiña realizado a avaliación de riscos requirida.
4. Calquera falsidade que se detecte dará lugar ao non recoñecemento da axuda ou, para o caso de tela percibido xa, á súa devolución cos xuros legais correspondentes.
5. O técnico competente que tivese emitido o certificado é responsable da adaptación da obra ao proxecto e de que na súa execución se tivesen adoptado as medidas e se tivesen cumprido as condicións técnicas regulamentarias que sexan de aplicación.
6. Unha vez transcorrido o antedito prazo sen que se tivesen aboado as cantidades, cobrarase polo procedemento de consinximento.

3. Substitúe *ter por + participio* e *dar por + participio* pola forma máis adecuada.

1. Terase por nula e non feita a renuncia por parte dos traballadores afectados de calquera beneficio establecido neste convenio colectivo.
2. Requirímolo para que xunte os documentos requiridos nun prazo de 10 días. De non facelo, terase por desistida da súa petición, logo da resolución da conselleira de Traballo e Benestar.
3. Poderá interpoñer un recurso contencioso administrativo ante o órgano xurisdiccional competente nun prazo de seis meses, que comezará a contar a partir do día seguinte a aquel en que se teña por producido o acto presunto.
4. Segundo o artigo 20.3 do Decreto 287/2000, dispón dun prazo de 10 días para presentar as alegacións que teña por convenientes.
5. Unha vez transcorrido o dito prazo, darase por executado o trámite o expediente seguirá o seu curso.

6. Se antes do vencemento do prazo as persoas interesadas manifestan a súa decisión de non efectuar alegacións nin achegar novos documentos ou xustificacións, darase por realizado o trámite.
7. Despois de que os e as compoñentes da comisión deliberadora comprobasen o texto do convenio, dáse por conforme e acórdase enviarlles unha copia desta acta aos organismos competentes.
3. En todo caso, se os gastos efectivamente realizados fosen inferiores aos orzados inicialmente, realizarase proporcionalmente unha dedución da axuda.
4. A presentación electrónica require que a persoa declarante se conecte previamente ao rexistro telemático da AEAT e envíe o documento correspondente previsto na normativa para cada tipo de solicitude das mencionadas, de forma que, unha vez enviado correctamente este documento, a AEAT devolverá en pantalla un número de referencia que obrigatoriamente deberá ser consignado ao enviar as ditas declaracións.

12.3 Redacción e estilo

1. Substitúe os adverbios en *-mente* por construcións equivalentes.
1. O presidente declara constituída validamente a Mesa e acórdase o inicio do acto que se desenvolve seguidamente.
2. O xurado de selección adicionalmente terá en conta, xunto co expediente académico, outros méritos académicos ou profesionais debidamente xustificados que poidan ser considerados e valorará positivamente a súa vinculación cos estudos cursados.
5. Particularmente, o devandito regulamento dispón que os programas e aplicacións electrónicas, informáticas e telemáticas que vaian ser utilizadas polas administracións públicas para o exercicio das súas potestades, haberán de ser previamente aprobados polo órgano competente, quen deberá difundir publicamente as súas características.

2. Corrixe as denominacións procedentes doutras linguas dos seguintes enunciados.

1. A secretaría xeral de UGT (Unión General de Trabajadores) reunírase a próxima semana co responsable do Ministerio de Trabajo e Inmigración.
2. O alcalde presentou pola mañá a candidatura Barcelona-Perineos para os Xogos Olímpicos de Inverno de 2022, nun acto que tivo lugar no Museo Olímpico da capital catalá.
3. O xornalista Alfred Kepler, nado en New York, recibiu o X Premio Don Quijote de Periodismo, que patrocina a Junta de Castilla-La Mancha.
4. O artigo 80.3 da Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas e del Procedimiento Administrativo Común e o artigo 9 do Real Decreto 429/1993, de 26 de marzo, polo que se aproba o Reglamento de los Procedimientos de las Administraciones Públicas en materia de Responsabilidad Patrimonial establecen que o órgano instructor poderá rexeitar as probas propostas polas persoas interesadas cando estas sexan manifestamente improcedentes ou innecesarias.
5. O obxectivo principal do programa Xogoleco, posto en marcha pola Escola Galega de Administración Pública, é que coñezas a nova Ley de contratos del sector público dun xeito sinxelo e divertido.

6. Alicante acollerá este mes de outubro a XXVIII Edición del Congreso Nacional de Estudiantes de Medicina.

7. O Salón do Libro Infantil e Xuvenil estará presente en varios eventos internacionais coma as feiras do libro de Bologna (Italia), Frankfurt (Deutschland), Buenos Aires (Argentina) ou Guadalajara (Méjico).

12.4 Léxico

1. Elixe a forma correcta para cada definición.

1. Calidade de rendible, ou capacidade de render: rentabilidade / rendabilidade / rendibilidade
2. Deixar sen efecto ou anular unha norma ou un mandato: revogar / revocar / avogar
3. Persoa que emprega o capital en negocios para que lle aummente: inversor -a / investidor -a / inversionista
4. Terreo onde se construíu ou se pode construír: solar / soar / finca
5. Crecemento ou conformación de algo: desarrollo / desenrolo / desenvolvemento
6. Venda pública de cousas, que consiste en adxudicalas a quen máis ofrece por elas: subasta / subhasta / poxa
7. Persoa que coñece un determinado feito, porque ocorreu na súa presenza, e pode dalo a coñecer a outros: testigo / testemuña / testemuño
8. Desempeñar ou exercer unha función, un cargo etc.: ocupar / ostentar / exercitar

9. Acción e efecto de alugar: alugamento / alquiler / aluguer

10. Interpoñer un recurso contra unha resolución xudicial, administrativa etc.: recurrir / percorrer / recorrer

2. Indica a forma correcta na columna da dereita.

alinear		duda	
autopista		elixir	
mantenimiento		correxir	
obligación		cofradía	
evaluar		doctorado	

Guía de recursos

CONSULTA BÁSICA

- [Dicionario de galego](#)
[RAG](#)
- [Vocabulario](#)
[Vocabulario ortográfico da lingua galega \(VOLG\)](#)
- [Oralidade](#)
[Dicionario de pronuncia da lingua galega](#)
- [Ortografía e morfoloxía](#)
[Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego \(NOMIG\)](#)
[Resumo dos últimos cambios das NOMIG](#)
- [Documentación](#)
[Manual básico de documentación administrativa e xurídica](#)

VOCABULARIO

[Galanes Santos, I. et alii: *Compilación de terminoloxía xurídica castelán-galego*. Consello da Avogacía Galega, 2003](#)

[VV. AA.: *Dicionario galego das TIC: DIGATIC*. Colexio Oficial de Enxeñeiros de Telecomunicación de Galicia / Asociación de Enxeñeiros de Telecomunicación de Galicia, 2009](#)

[VV. AA.: *Dicionario galego de termos xurídicos*. Revista Xurídica Galega, 2011](#)

[Cabaleiro Carro, X.: *Dicionario ilustrado do comercio*. Federación Galega de Comercio, 2008](#)

[Gómez Méixome, A. et alii: *Dicionario visual da construción*. Colexio Oficial de Arquitectos de Galicia, 2005](#)

[Ramos Insua, M.: *Glosario de termos xurídicos dubidosos \(castelán-galego\)*. Colexio de Avogados de Santiago de Compostela, 2008](#)

[Marzábal Expósito, F.: *Profesionaliza a túa lingua: Dereito*. Universidade da Coruña, 2009](#)

[Rodríguez Río, X. A. \(coord.\): *Termos esenciais de botánica \(galego-español-inglés\)*. Universidade de Santiago de Compostela, 2004](#)

[Termos esenciais de contabilidade. Universidade de Santiago de Compostela, 2008](#)

[Giménez Fernández, E. L. e Lores Ínsua, X. F.: *Vocabulario de economía*. Universidade de Vigo, 2005](#)

[Rodríguez Río, X. A. \(coord.\): *Vocabulario de medicina \(galego-español-inglés-portugués\)*. Universidade de Santiago de Compostela, 2008](#)

[Lahuerta Mouriño, F. et alii: *Vocabulario multilingüe de acuicultura*. Xunta de Galicia, 2002](#)

[Gómez Guinovart, X. e Torres Padín, A.: *Vocabulario xurídico-administrativo galego-castelán*. Universidade de Vigo, 2005](#)

Ademais, podes consultar outras obras terminográficas na sección de terminoloxía do Servizo de Normalización Lingüística da USC.

LINGUAXE

Manual de estilo do DOG

Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, 2012. Manual de estilo publicado pola Xunta de Galicia co fin de ofrecerlles ás persoas responsables de redactar, corrixir e maquetar os textos normas concretas para aplicar ao DOG e a outras publicacións institucionais.

Curso de linguaxe administrativa

Secretaría Xeral de Política Lingüística, 2007. Manual editado pola Xunta de Galicia para os cursos presenciais de linguaxe administrativa. Posúe contidos teóricos, exercicios e comentarios de documentos administrativos.

Curso de actualización da lingua e linguaxe administrativa galegas

Escola Galega de Administración Pública, 2005. Manual editado para os cursos de actualización lingüística do persoal da Xunta de Galicia.

Criterios lingüísticos

Universidade de Santiago de Compostela, s.d. Material web que trata os seguintes contidos: a linguaxe administrativa, maiúsculas e minúsculas; abreviación; os formatos gráficos; a puntuación; o tratamento dos dous sexos; o tempo; o lugar; a cantidade; a redacción; o tratamento dos préstamos doutras linguas; o tratamento dos nomes propios doutras linguas.

Lingua galega. Criterios lingüísticos

Universidade de Vigo, 2003. Manual que ofrece os seguintes contidos: o uso das letras maiúsculas e minúsculas; o tratamento de préstamos doutras linguas; uso dos signos de puntuación; recomendacións para as marcas de xénero.

Criterios para o uso da lingua

Universidade da Coruña, 2005. Manual que ofrece os seguintes contidos: maiúsculas e minúsculas; os signos de puntuación; formas de tratamento; as abreviacións; proposta de emprego de nomes propios; o emprego de linguaxe non sexista; citacións e referencias bibliográficas.

(Breve) Manual de estilo universitario

Universidade de Santiago de Compostela, s.d. Manual que recolle os seguintes contidos: os signos; deseño do documento; algunhas regras útiles para unha escritura fluída; bibliografía.

Traballo xornalístico na Universidade de Vigo. Pautas para un correcto uso da linguaxe

Universidade de Vigo, s.d. Manual que ofrece os seguintes contidos: as maiúsculas e minúsculas; uso das minúsculas; os signos de puntuación; erros e dúbidas máis frecuentes no uso da lingua galega; proposta de emprego correcto da toponimia e onomástica galega e foránea.

Libro de estilo do Concello de Santiago

Concello de Santiago de Compostela, 2007. Ofrece os seguintes contidos: acentuación; alteracións gráficas frecuentes; xénero e número: casos dubidosos; os tratamentos protocolarios; uso de maiúsculas e minúsculas; recursos tipográficos diacríticos; abreviación; escrita dos números; expresión de tempo e espazo; a linguaxe non sexista; tradución dos nomes doutras linguas; os signos de puntuación; sintaxe; manual de documentos administrativos; regras xerais para redactar unha referencia bibliográfica; mudanzas normativas de interese; erros léxicos frecuentes; léxico xurídico e administrativo; locucións latinas; topónimos; falsos amigos.

APÉNDICES

Relación de formas incorrectas e desaconsellables máis habituais

Anexo en: *Sobre a calidade da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación de erros léxicos habituais coa súa forma correcta en galego e un exemplo de uso.

Locucións e frases feitas

Anexo en: *Sobre a calidade da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación de erros fraseolóxicos habituais coa súa forma correcta en galego.

Abreviaturas máis empregadas

Anexo en: *Criterios para uso da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación das abreviaturas máis habituais no uso.

Abreviaturas de tratamento

Anexo en: *Criterios para uso da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación das abreviaturas de tratamento máis frecuentes.

Relación de siglas e acrónimos máis frecuentes

Anexo en: *Criterios para uso da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación de siglas e acrónimos de uso frecuente.

Relación dos topónimos máis habituais de fóra do Estado español

Anexo en: *Criterios para uso da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación dos topónimos de fóra do Estado español en galego.

Relación dos topónimos máis habituais do Estado español

Anexo en: *Criterios para uso da nosa lingua*. Universidade da Coruña, 2007. Este material presenta unha relación dos topónimos de uso habitual do Estado español en galego.

Abreviaturas, siglas, símbolos e léxico

Anexo en: *Manual de estilo*. Universidade de Santiago de Compostela, s.d. Este material presenta unha relación de abreviaturas, siglas e símbolos, así como un pequeno glosario de erros léxicos frecuentes.

Erros léxicos frecuentes

Anexo en: *Libro de estilo do Concello de Santiago*. Concello de Santiago de Compostela, 2007. Este material presenta unha relación de erros léxicos frecuentes.

Léxico xurídico e administrativo

Anexo en: *Libro de estilo do Concello de Santiago*. Concello de Santiago de Compostela, 2007. Este material presenta unha relación de formas equivalentes entre o castelán e o galego administrativo.

Locucións latinas

Anexo en: *Libro de estilo do Concello de Santiago*. Concello de Santiago de Compostela, 2007. Este material presenta unha relación de locucións latinas e as solucións equivalentes no galego actual.

Topónimos

Anexo en: *Libro de estilo do Concello de Santiago*. Concello de Santiago de Compostela, 2007. Este material presenta unha relación de topónimos que recolle: comarcas de Galicia; concellos e xentilicios, comunidades e provincias españolas; estados membros da Unión Europea e outros estados próximos á UE.

Falsos amigos

Anexo en: *Libro de estilo do Concello de Santiago*. Concello de Santiago de Compostela, 2007. Este material presenta unha relación de dúbidas léxicas e semánticas frecuentes nos pares de linguas castelán-galego e inglés-galego.

LEXISLACIÓN

Lexislación na páxina da SXPL

Compilación de lexislación lingüística na páxina web da Secretaría Xeral de Política Lingüística. Ofrécese clasificada por ámbitos e recolle os artigos específicos sobre dereitos e obrigas dos usos lingüísticos.

As leis en galego

Proxecto do Colexio de Avogados de Santiago de Compostela no que se ofrecen os textos legais publicados en lingua galega. A lexislación aparece agrupada segundo o ámbito estatal ou autonómico e aparece clasificada por orde cronolóxica.

Témoslle lei

Campaña emprendida pola Comisión de Normalización Lingüística da Facultade de Dereito e mais o Servizo de Normalización Lingüística da USC. Nunha das seccións do sitio web desta campaña ofrécese unha ampla compilación de textos legais de uso cotián.

VIDEOTECA

«Plurilingüismo»: capítulo 2 do programa *Ben Falado!* emitido pola TVG <http://www.youtube.com/watch?v=vTRPn5ZsjL4>

«Variedades e prestixio»: capítulo 32 do programa *Ben Falado!*

emitido pola TVG <http://www.youtube.com/watch?v=drOrh-5Tw2oI>

«O estándar é para o que é»: capítulo 89 do programa *Ben Falado!* emitido pola TVG <http://www.youtube.com/watch?v=Rh-Ki400xZzE>

«Como galeguizar un nome ou un apelido?»: capítulo 129 do programa *Ben Falado!* emitido pola TVG <http://www.youtube.com/watch?v=yTtQsOb8zMU>

«Os primeiros documentos en galego»: capítulo 242 do programa *Ben Falado!* emitido pola TVG http://www.youtube.com/watch?v=_U61yH1YkLM

«Tesouros da lingua galega (1)»: capítulo 382 do programa *Ben Falado!* emitido pola TVG <http://www.crtvg.es/tvg/a-carta/capitulo-382-de-ben-falado-tesouros-da-lingua-galega-1>

HEMEROTECA

Artigos de investigación:

Castellón Alcalá, Heraclia (1998): «Análisis normativo del lenguaje administrativo», en *Revista de Llingua i Dret*, núm. 30, páxs. 7-46

Castellón Alcalá, Heraclia (2000): «La reforma del lenguaje administrativo: la experiencia de los Estados Unidos de América», en *Revista de Llingua i Dret*, núm. 34, páxs. 23-43

Castellón Alcalá, Heraclia (2006): «Empleos actuales del lenguaje administrativo. Enfoques recientes de estudio», en *Revista de Llingua i Dret*, núm. 46, páxs. 181-203

Castellón Alcalá, Heraclia (2007): «Elementos comunicativos del lenguaje administrativo», en XXV Congreso Internacional de AESLA, Universidad de Murcia, 19-21 de abril

ARTIGOS DE INVESTIGACIÓN

Castellón Alcalá, Heraclia (2009): «Hacia la claridad en los textos administrativos», en *Revista de Llengua i Dret*, núm. 52, páxs. 85-115

Comet i Codina, Robert (1988): «La modernització de l'administració i el seu reflex en l'estil dels documents administratius», en *Revista de Llengua i Dret*, núm. 11, páxs. 7-27

Duarte i Montserrat, Carles (2009): «El llenguatge administratiu i jurídic: una renovació persistent», en *Revista de Llengua i Dret*, núm. 51, páxs. 39-46

Etxebarria Arostegui, Maitena (1997): «El lenguaje jurídico-administrativo: propuestas para su modernización y normalización», en *Revista Española de Lingüística*, núm. 27, 2, páxs. 341-380

Hattila Heikki (2009): «Los cambios del lenguaje administrativo y jurídico en el mundo de hoy», en *Revista de Llengua i Dret*, núm. 51, páxs. 17-37

Nagore Laín, Franchó (2009): «El proceso modernizador del lenguaje administrativo español: hitos en su historia externa», en *Revista de Llengua i Dret*, núm. 52, páxs. 13-37

Salvador Caja, Gregorio (1990): «Observaciones sobre el lenguaje de la administración pública», en *Epos: Revista de Filología*, núm. 6, páxs. 115-128

ARTIGOS DE PRENSA

(1990): «A institucionalización do idioma e a implicación das administracións», en *La Voz de Galicia*, 10.06.2005

(2006): «La “operativa”, los gerundios y el innecesario “del mismo”», en *La Voz de Galicia*, 25.07.2006

(2006): «La RAE ayudará al Gobierno a pulir el lenguaje de la Administración», en *La Voz de Galicia*, 25.07.2006

(2009): «En Galiza non existe conflito lingüístico», entrevista a Carlos Varela, fiscal xefe do TSXG, en *A Nosa Terra*, 11.07.2009

Bosque, Ignacio (2006): «La RAE, las palabras y las personas», en *El País*, 05.12.2006

Freixanes, Víctor F. (2006): «A lingua dos funcionarios», en *La Voz de Galicia*, 13.01.2006

Lázaro Carreter, Fernando (2010): «Desde el proscenio», en *El País*, 23.06.2010

Rubiales, Amparo (2006): «La RAE y el lenguaje», en *El País*, 28.11.2006

Glosario

termos administrativos e xurídicos

ABREVIATURAS EMPREGADAS NO GLOSARIO

adx.	adxectivo
adv.	adverbio
conx.	conxunción
f.	feminino
fig.	figuradamente
i.	intransitivo
indef.	indefinido
lat.	latinismo
loc.	locución ou frase feita
m.	masculino
p.	pronominal
pl.	plural
prep.	preposición
pt.	participio
s.	substantivo
sing.	singular
t.	transitivo
v.	verbo

abandono*s.m.* abandono**abatar***v.t.* e *i.* abatar, rebaixar**abarcar***v.t.* abarcar, abranger**abastecedor -a***adx.* e *s.* abastecedor -a, fornecedor -a, subministrador -a**abastecer***v.t.* e *p.* abastecer(se), fornecer(se)**abastecimiento***s.m.* abastecemento, fornecemento**abertura***s.f.* abertura**abintestato***adv.* ab intestato, sen testamento (*loc.*)**abogacía***s.f.* avogacia**abogado -a***s.* avogado -a**abogar***v.i.* avogar**abolición***s.f.* abolición**abolir***v.t.* abolir, derrogar**abonado -a***adx.* abonado -a, subscrito -a // aboado -a, pagado -a**abonar***v.t.* aboar, acreditar // aboar, pagar. **Abonar en cuenta:** aboar na conta // **Abonarse (a unha publicación):** *v.t.* e *p.* subscibirse**abonaré***s.f.* obriga de pagamento ou resgardo de aboamento**abono***s.m.* abono, abonamento, *f.* subscrición // aboamento, pa-

gamento // fertilizante

abrogación*s.f.* abrogación**abrogar***v.t.* abrogar, abolir, revogar**absolución***s.f.* absolución**absolver***v.t.* absolver. **Absolver peticiones:** contestar preguntas**absorber***v.t.* absorber**absorción***s.f.* absorción. **Absorción de empresas:** absorción de empresas**abstención***s.f.* abstención**abstenerse***v.p.* absterse**abundamiento (a mayor)***loc.* por maior abastanza, por máis abastamento, ademais diso**abusar***v.i.* abusar, atropelar**abuso***s.m.* abuso, asoballamento. **Abuso de autoridade:** abuso de autoridade**acabamiento***s.m.* acabamento**acabar***v.t.* acabar, rematar, finalizar**acaparamiento***s.m.* acaparamento**acaparar***v.t.* acaparar, recadar**acarrear***v.t.* causar, comportar, ocasionar, provocar**acaso (por si)***loc.* por se acaso**acatamiento***s.m.* acatamento**acatar***v.t.* acatar**acceder***v.i.* acceder**accesible***adx.* accesible**accesión***s.f.* accesión**acceso***s.m.* acceso, camiño, paso**accesorio -a***adx.* accesorio -a // *s.m.* accesorio**accidente***s.m.* accidente**accionar***v.t.* accionar, facer funcionar (un mecanismo) // actuar (proceder xudicialmente)**accionariado***s.m.* conxunto de accionistas**acción***s.f.* acción. **Acción al portador:** acción ao portador. **Acción penal:** acción penal**acensar***v.t.* impor censo**acensuado -a***adx.* acensuado -a**acensuador -a***adx.* e *s.* censalista**acensuar***v.t.* impor censo**acepción***s.f.* acepción**aceptación***s.f.* aceptación**acepto***s.m.* aceptación bancaria (*f.*)**acervo***s.m.* acervo**aclaración***s.f.* aclaración // *s.m.* esclarecemento**aclarar***v.t.* aclarar, esclarecer**aclaratorio -a***adx.* aclaratorio -a**acogerse***v.t.* e *p.* acoller(se)**acogida***s.f.* acollida**acometer***v.t.* acometer, arremeter**acompañar***v.* acompañar // achegar ou xuntar**acontecimiento***s.m.* acontecemento**acordar***v.t.* acordar, decidir // *p.* acordar(se), lembrar(se), recordar(-se)**acorde***adx.* acorde, concorde, de acordo**acoso***s.m.* acoso**acotación***s.f.* acotación, nota marxinal, anotación**acotar***v.t.* coutar, acoutar**acreencia***s.f.* acrecentamento (*m.*)**acrecentamiento***s.m.* acrecentamento**acrecer***v.i.* acrecentar, aumentar. **De-recho de acrecer:** dereito de acrecentar**acrecremento***s.m.* acrecentamento**acreditación***s.f.* acreditación**acreditar***v.t.* e *p.* acreditar(se)**acreedor -a***s.* acreedor -a. **Concurso de****acreedores:** concurso de acreedores**acta***s.f.* acta. **Lectura del acta:** lectura da acta. **Levantar acta:** redactar a acta. **Extender acta:** redactar a acta**activo -a***adx.* activo -a // *s.m.* activo. **Activo financiero:** activo financeiro**acto***s.m.* acto. **Acto seguido:** a seguir, logo. **En el acto:** no intre, no momento, deseguida. **Acto seguido:** inmediatamente, a continuación. **Acto procesal:** acto procesual**actor -a***s.* actor -triz (de teatro) // *s.* e *adx.* demandante. **Actor civil:** demandante civil. **Parte actora:** parte demandante**actuado (de lo)***loc.* do que está feito, das actuacións**actuante***adx.* e *s.* actuante**actuar***v.t.* actuar**actuario -a***s.* actuario -a**acuerdo***s.m.* acordo, pacto *f.* avinza. **De acuerdo con:** de acordo con, consonte con. **De común acuerdo:** de común acordo**acumulación***s.f.* acumulación**acusación***s.f.* acusación, inculpación**acusado -a***adx.* e *s.* acusado -a

acusador -a*adx.* e *s.* acusador -a**acusar***v.t.* acusar, culpar. **Acusar recibo:** acusar a recepción, notificar, avisar. **Acuse de recibo:** xustificante de recepción, aviso de recibimento. **Aviso de recibo:** notificación de recepción**adelantado (por)***loc.* por adiantado**adelantar***v.p.* adiantar(se) // *v.t.* adiantar, avanzar, avanzar, progresar**adelante (en)***loc.* en diante, de agora en diante, a partir de agora**adelanto***s.m.* adianto, avance, anticipo**además***adv.* ademais, para máis**adeudar***v.t.* deber // **Adeudar en cuenta:** cargar na conta**adeudo***s.m.* débeda (*f.*) // cargo, débito (nunha conta) // dereitos de alfándega (*s.pl.*)**adherir***v.t.* e *p.* adherir(se)**adhesión***s.f.* adhesión**adiar***v.* adiar, aprazar**adicción***s.f.* adicción (ao consumo de substancias)**adicional***adx.* adicional**adir***v.t.* adir, aceptar o herdo**adjudicación***s.f.* adxudicación**adjudicar***v.t.* adxudicar, conceder, outorgar**adjudicatario -a***adx.* e *s.* adxudicatario -a**adjunción***s.f.* adxunción**adjuntar***v.t.* achegar ou xuntar, engadir. **Adjuntar documentos:** achegar documentos, presentar documentos. **Adjunto remito:** remito xunto con, achego (documentos)**adjunto***adx.* adxunto. **Adjunto (le) remito:** remíttolle xunto con este escrito**admisión***s.f.* admisión. **Reservado el derecho de admisión:** resérvase o dereito de admisión**admitir***v.t.* admitir, aceptar. **Admitir a trámite:** admitir a trámite**admonición***s.f.* admonición, amonestación**adopción***s.f.* adopción**adoptando -a***adx.* e *s.* adoptando -a**adquirible***adx.* adquirible**adquiridor -a***adx.* e *s.* adquiridor -a**adquiriente**ou **adquirente:**
adx. e *s.* adquirente**adquisición***s.f.* adquisición**adquisitivo -a***adx.* adquisitivo -a**adscribir***v.t.* e *p.* adscribir(se)**adscripción***s.f.* adscripción**aduana***s.f.* aduana, alfándega**aduanero -a***adx.* e *s.* aduaneiro -a, alfandegueiro -a**aducir***v.t.* aducir, alegar. **Aducir demanda:** contestar, presentar a demanda**adulteración***s.f.* adulteración**adverso -a***adx.* adverso -a**advertencia***s.f.* advertencia, *m.* aviso**advertir***v.t.* advertir, avisar**afectación***s.f.* afectación**afectar***v.t.* afectar**afecto -a***adx.* afecto -a. **Afecto de invalidez:** afecto de discapacidade**afidávit***s. m.* affidavit**afianzador -a***adx.* e *s.* afianzador -a, fiador -a**afianzamiento***s.m.* afianzamento**afianzar***v.t.* e *p.* afianzar(se), avalar, afuizar**afiliación***s.f.* afiliación**afiliar***v.t.* e *p.* afiliar(se), porfillar**afrontar***v.t.* afrontar, enfrontar**agilizar***v.t.* axilizar**agio***s.m.* axio**agiotaje***s.m.* axiotaxe (*f.*)**agiotista***s.m.* axiotista**agotar***v.t.* e *p.* esgotar(se). **Agotar la vía administrativa:** esgotar a vía administrativa**agradecimiento***s.m.* agradecemento**aggravante***adx.* e *s.f.* agravante**agrarar***v.t.* e *p.* agravar(se)**agravio***s.m.* agravio, *f.* aldraxe, ofensa**agregación***s.f.* agregación**agregado -a***adx.* e *s.* agregado -a, engadido -a**agregar***v.t.* e *p.* agregar, engadir**ahijado -a***pt.* e *adx.* porfillado -a (fillo -a adoptado -a) // afillado -a (dun padriño ou madriña)**ahora***adv.* agora. **De ahora en adelante:** de agora en (a)diante, a partir de agora**ajeno -a***adx.* e *s.* alio -a // *s.m.* alio**ajustar***v.t.*, *i.* e *p.* axustar(se), axeitar(se), cinxir(se). **Ajustar un precio:** axustar, concertar un prezo. **Ajustar un jornalero:** contratar un xornaleiro**ajuste***s.m.* axuste**alarde***s.m.* alarde, *f.* ostentación // lis-

ta ou relación de asuntos pen-

dentes (*f.*)**albacea***s.m.* testamenteiro**albarán***s.m.* albará**alcanzar***v.t.* alcanzar, acadar, atinguir, atinxir**alegación***s.f.* alegación**alegar***v.t.* alegar, aducir**alegato***s.f.* alegación**alevosamente**

aleivosamente, con aleivosía

alevoso -a*adx.* aleivoso -a**alevosía***s.f.* aleivosía**alguacil***s.m.* alguacil**alícuota***adx.* alícuota**alienable***adx.* alienable, alleable**alienación***s.f.* alienación, *m.* alleamento // alienación, loucura**alienar***v.t.* alienar, allear**alijo***s.m.* alixo, cargamento de contrabando**alineación***s.f.* alinación**allanamiento***s.m.* aplanamento // achantamento, *f.* conformidade. **Allanamiento de morada:** violación de morada, invasión de domicilio. **Allanamiento a la demanda:** achantamento ante a demanda, achantamento coa demanda, conformidade coa demanda, asentimento á demanda**allanar***v.t.* achaiar, achandar // *vi.* achantar. **Allanar un do-**

micilio: violar un domicilio.
Allanarse a la demanda: achantar ante a demanda, achantar coa demanda, conformarse coa demanda, avirse á demanda

almacenaje

s.f. almacenaxe

almacenamiento

s.m. almacenamento

alquilar

v.t. alugar, arrendar

alquiler

s.m. alugueiro, arrendamento, alugamento (acción de alugar) // alugamento, alugueiro, *f.* renda (prezo que se paga)

alta

s.f. ingreso, inscrición (nun corpo). **Causar alta:** ingresar (nun corpo) // alta (dunha enfermidade). **Dar el alta:** dar a alta. **Darse de alta:** inscribirse

alterar

v.t. e p. alterar(se)

aludir

v.t. e i. aludir

alusión

s.f. alusión

alza

s.f. alza, suba

alzada

s.f. alzada, apelación

alzado -a

adx. e s. alzado -a. **A prezo alzado:** a prezo axustado. **A tanto alzado:** a prezo concertado, prezo global, a prezo fixado, a prezo acordado

alzamiento

s.m. alzamento, sublevación (*f.*). **Alzamiento de bienes:** ocultación de bens

ámbito

s.m. ámbito

amigable

adx. amigable. **Amigable**

componedor: amigable componedor

amillaramiento

s.m. catastro, empadramento

amojonamiento

s.m. demarcación (*f.*), amolloamento (*m.*), derrega (*f.*), estrema (*f.*), marcaxe (*f.*)

amojonar

v.t. amolloar, poñer os marcos, estremar, marxear, derregar

amonestación:

s.f. amonestación, advertencia // *s.pl.* proclamas, monicións. **Correr las amonestaciones:** botar as proclamas ou as monicións

amonestar

v.t. amoestar // botar as proclamas, as monicións

amortización

s.f. amortización

amparar

v.t. e p. amparar(se), protexer(se)

amparo

s.m. amparo. **Al amparo de:** ao amparo de, ao abeiro de, amparándose en

anales

s.m.pl. anais

anexar

v.t. anexar

anexo -a

adx. anexo -a // *s.m.* anexo

anotación

s.f. anotación. **Anotación preventiva:** anotación preventiva, anotación provisional

ante

prep. ante, diante de / perante, en presenza de. **Comparecer ante:** comparecer perante.

Ante mí: ante min, perante min, diante miña. **Ante todo:** ante todo, antes de nada, en primeiro lugar, primeiro de nada

antecedentes

s.m.pl. antecedentes

antecesor -a

s. antecesor -a

antedata

s.f. antedata

antefirma

s.f. antefirma

antejuicio

s.m. antexuízo

antelación

s.f. antelación

antemano, de

loc. de antemán, por adiantado

anteperíodo

s.m. anteperíodo

anteproyecto

s.m. anteproxecto

antes

adv. antes. **Cuanto antes mejor:** canto antes mellor, o máis axiña posible, coa maior brevidade. **Lo antes posible:** o antes posible, coa maior brevidade

anticipación

s.f. anticipación

anticipar

v.t. e p. anticipar(se), adiantar(se)

anticresis

s.f. anticrese

antigüedad

s.f. antigüidade

antijuridicidad

s.f. antixuricidade

antijurídico -a

adx. antixurídico -a

anualidad

s.f. anualidade

anulabilidad

s.f. anulabilidade

anulación

s.f. anulación

anular

v.t. anular

anunciante

adx. e s. anunciante

anuncio

s.m. anuncio

análisis

s.m. análise (*f.*)

añadir

v.t. engadir

apalabrar

v.t. e p. apalabrar(se)

aparcería

s.f. parzaría, parcería

apariencia

s.f. aparencia

apartado -a

s.m. apartado, *f.* alínea (división de textos) // *adx.* apartado -a, afastado -a, arredado -a, distante

apartamiento

s.m. apartamento, afastamento, arredamento

apelación

s.f. apelación

apelado -a

adx. e s. apelado -a

apelante

adx. e s. apelante

apelar

v.i. apelar, recorrer

apellidar

v.t. e p. apellidar(se)

apellido

s.m. apelido

apenas

adv. apenas // *case non*, escasa-mente // *conx.* apenas, así que (inmediatamente)

apeo

s.m. apeo, derrega (*f.*), estrema (*f.*)

apercibimiento

s.m. apercibimento

apercibir

v.t. e p. apercibir(se)

apertura

s.f. apertura

aplazamiento

s.m. aprazamento, adiamento

aplazar

v.t. aprazar, adiar, atrasar, pospoñer

aplicación

s.f. aplicación. **Ser de aplicación:** ser aplicable. **En aplicación de:** en aplicación de

apoderado -a

adx. e s. apoderado -a

apoderamiento

s.m. apoderamento, poder

apoderar

v.t. e p. apoderar(se)

ápoca

s.f. ápoca (carta de pagamento ou recibo)

aportación

s.f. contribución, achega, *m.* contributo

aportar

v.t. xuntar, achegar, proporcionar // contribuír, subministrar, fornecer, dar

aporte

s.f. achega, contribución, *m.* contributo

apoyar

v.t. apoiar

apoyo

s.m. apoio, fundamento, *f.* base

apreciar

v.t. apreciar

aprecio

s.m. aprecio

apremiar

v.t. constrinxir, urxir, compe-
ler, apremiar, apurar

apremio

s.m. constrinximento, *f.* prema,
préa, *m.* apuro. **Por vía de
apremio:** por vía de cons-
trinximento, por vía executiva

apresurarse

v.p. apresurarse

aprobación

s.f. aprobación

aprobatorio -a

adx. aprobatorio -a

apropiación

s.f. apropiación

apropiar

v.t. e p. apropiar(se)

aprovechamiento

s.m. aproveitamento

aprovechar

v.t., i. e p. aproveitar(se) // *v.i.*
ser beneficioso, resultar de
proveito

apátrida

s. apátrida

apéndice

s.m. apéndice

arancel

s.m. arancel

arancelario -a

adx. arancelario -a

aras (en, a)

loc. de cara a, a prol de, para

arbitraje

s.m. arbitraje (*f.*)

arbitrio

s.m. arbitrio

archivar

v.t. arquivar

archivo

s.m. arquivo

argumentar

v.t. argumentar

armonizar

v.t. e i. harmonizar

arqueo

s.m. arqueo

arraigo

s.m. arraigamento, enraiza-
mento

arras

s.f. pl. arras

arreglo

s.m. arranxo, amaño. **Con**

arreglo a: conforme a, de
acordo con, de conformidade
con, consonte con, segundo
// convenio, pacto, *f.* avinza,
compromiso. **Llegar a un
arreglo:** chegar a un acor-
do. **Arreglo de los precios:**
axuste dos prezos. **Con arre-
glo a derecho:** conforme a
dereito. **Con arreglo a su
leal saber y entender:** con-
forme ao seu saber e entender

arrendador -a

adx. e s. arrendador -a

arrendamiento

s.m. arrendamento, arrendo

arrendar

v.t. arrendar, alugar

arrendatario -a

adx. e s. arrendatario -a

arrendaticio -a

adx. arrendaticio -a

arrepentirse

v.p. arrepentirse

arrestar

v.t. arrestar

arresto

s.m. arresto // afouteza (*f.*), au-
dacia (*f.*)

arrogación

s.f. arrogación

arrogar

v.t. arrogar, porfillar, adoptar //
v.p. arrogarse, atribuírse

articular

v.t. articular

artículo

s. artigo

asalariado -a

adx. e s. asalariado -a

asalarar

v.t. asalarar

asamblea

s.f. asemblea

asegurador -a

adx. e s. asegurador -a

aseguramiento

s.f. aseguranza

asentamiento

s.m. asentamento

asentar

v.t. e i. asentar, inscribir,
rexistrar

asentimiento

s.m. asentimento, asenso.

**Asentimiento a la deman-
da:** conformidade coa deman-
da, asentimento coa demanda

asesoramiento

s.m. asesoramento

asesorar

v.t. e p. asesorar(se)

asesoría

s.f. asesoría

asiento

s.m. asento, asentamento, *f.*
anotación. **Asientoregistrat:**
anotación no rexistro

asignación

s.f. asignación

asignar

v.t. asignar, sinalar

asistente

adx. e s. asistente

asistir

v.t. e i. asistir. **Asistir a la
razón:** ter a razón, posuír a
razón

asociado -a

adx. e s. asociado -a

asumir

v.t. asumir

asunción

s.f. asunción

asunto

s.m. asunto. **Asunto pen-
diente:** asunto en suspenso,
asunto pendente de tramita-
ción ou de resolución

atención

s.f. atención. **En atención a:**
en atención a, por

atener

v.t. e p. ater(se)

atenuante

adx. e s.f. atenuante

atesoramiento

s.m. atesouramento

atesorar

v.t. atesourar

atestación

s.f. atestación

atestado

s.m. atestado. **Levantar un
atestado:** elaborar un ates-
tado

atestar

v.t. atestar, testificar, testemu-
ñar // atestar, ateigar, acugular,
atacar

atestiguar

v.t. testemuñar, testificar

atrasar

v.i. e p. atrasar(se)

atraso

s.m. atraso // *pl.* atrasos

atribución

s.f. atribución

atribuir

v.t. atribuír

audiencia

s.f. audiencia

auditor -a

s. auditor -a

auditoría

s.f. auditoría

aumentar

v.t. e i. aumentar

ausente

adx. e s. ausente

autenticar

v.t. autenticar

autenticidad

s.f. autenticidade

auto

s.m. auto. **Día de autos:** día
dos feitos. **Constar en au-
tos:** constar nos autos, figurar
nos autos. **A los autos de su
razón:** aos autos da súa clase,
aos autos correspondentes

autocontrato

s.m. autocontrato

autofinanciación

s.f. autofinanciamento (*m.*)

autoliquidación

s.f. autoliquidación

autor -a

s. autor -a

autoridad

s.f. autoridade

autorización

s.f. autorización

autoría

s.f. autoría

aval

s.m. aval

avalador -a

adx. e s. avalador -a

aval

v.t. aval

avalista*s. avalista***avaluación***s.f. valoración***avaluar***valorar, determinar, avaliar***avalúo***s.m. avaliación (f), valoración (f). Avalúo de bienes: valoración de bens, taxación de bens***avecindamiento***s.m. aveciñamento***avecindar***v.t. e p. aveciñar(se)***avenencia***s.f. avinza, m. acordo, pacto, arranxo***avenir***v.t. e p. avir(se), conformar(se), ater(se) // v.i. achantar***averiguación***s.f. indagación, descubrimiento (m.), pescuda***averiguar***v.t. indagar, inquirir // descubrir***avería***s.f. avaría***avisador -a***adx. e s. avisador -a***avisar***v. avisar***aviso***s.m. aviso. Aviso precautorio: aviso preventivo, aviso precautorio***avocación***s.f. avocación***avocar***v.t. avocar***avulsión***s.f. avulsión, extirpación***ayuntamiento***s.m. concello, municipio //**axuntamento, f. unión***baja***s.f. baixa, diminución, perda // baixa, m. cesamento. Dar de baja: dar a baixa. Darse de baja: borrarse, excluírse, deixar de pertencer, retirarse. Jugar a la baja: xogar á baixa***bajar***v.t., i. e p. baixar(se)***bajo***adv e prep. baixo // adx. baixo***balance***s.m. balance***bancario -a***adx. bancario -a***bancarrota***s.f. bancarrota, creba***bando***s.m. bando, edicto // bando, f. facción***baremo***s.m. baremo***base***s.f. base. En base a: baseándose en, tendo en conta, de acordo con, consonte con, segundo, con base en, baseándose en. A base de: a base de***bastante***adx. bastante, abondo -a, suficiente // adv. dabondo, bastante. Poder bastante: poder cumprido, poder suficiente***bastantear***v.t. e i. verificar a suficiencia (dun documento), validar***bastanteo***s.m. verificación da suficiencia (loc.). Bastanteo de poderes: verificación de poderes. Bastanteo de documentos: verificación de documentos***beneficio***s.m. beneficio, proveito. A be-**neficio de: en beneficio de***beneficioso -a***adx. beneficioso -a, proveitoso -a***benéfico -a***adx. benéfico -a***bianual***adx. bianual***bien***adx. e s.m. ben. Bienes muebles o inmuebles: bens mo- bles ou inmobles. Bienes gan- nanciales: bens gananciais. Bienes comunales: bens comunais. Bienes domini- cales: bens dominicais. Bie- nes fungibles: bens funxi- bles. Bienes raíces: bens inmobles. Bienes demana- les: bens demanais, bens de dominio público, bens mos- trencos. Bienes de dominio público: bens de dominio público. Bien mostrenco: ben mostrenco, ben xacente. Bienes parafernales: bens parafernaís***bienal***adv. e s.f. bienal***bilateral***adx. bilateral***bimensual***adx. bimensual***bimestral***adx. bimestral***bisiesto***adx. bisesto***boda***s.f. voda, m. casamento. Bodas de plata: vodas de prata. Bo- das de oro: vodas de ouro***bonificación***s.f. bonificación***bonificar***v.t. bonificar***bono***s.m. bono***borrador***s.m. borrador***borrar***v.t. e p. borrar(se)***brevedad***s.f. brevidade. A la mayor brevedad posible: o máis axiña posible, canto antes, coa maior brevidade, no prazo máis breve posible***brocárdico***s.m. brocárdico, axioma legal***bruto -a***s. bruto // adx. bruto -a***bufete***s.m. escritorio (moble para escribir) // despacho (de avo- gacía) / clientela (f) (dun des- pacho)***bursátil***adx. bolsista***búsqueda***s.f. busca. Búsqueda y cap- tura: busca e captura***caber***v.i. caber. Caber recurso: ca- ber recurso***cabildo***s.m. cabido***caducar***v.t. e i. caducar, prescribir***caducidad***s.f. caducidade***calidad***s.f. calidade. A calidad de: coa condición de. En calidad de: en calidade de, como***calificación***s.f. cualificación. Calificación registral: cualificación de re- xistro***calificar***v. cualificar***callejero***adx. da rúa, na rúa. Fiesta ca- llejera: festa na rúa // s.f. guía de rúas***cámara***s.f. cámara***cambiar***v.t. e p. cambiar(se), trocar***cambista***s. cambiador -a***cancelación***s.f. cancelación***cancelar***v.t. cancelar***canje***s.m. troco, intercambio, f. per- muta***canjear***v.t. trocar, intercambiar, per- mutar***canon***s.m. canon***cantidad***s.f. cantidade***capacidad***s.f. capacidade***capacitación***s.f. capacitación, cualificación, formación. Escuela de ca- pacitación agraria: escola de formación agraria***capacitar***v.t. capacitar, habilitar***capaz***adx. capaz***capital***s.f. capital, cidade, urbe // s.m. capital, cadal, herdo // adx. ca- pital, crucial, fundamental***capitalismo***s.m. capitalismo***capítulo***s.m. capítulo***carear***v.t. acarear*

carecer*v.i.* carecer**carencia***s.f.* carencia**careo***s.m.* acareo**carga***s.f.* carga. **Cargas y gravámenes:** cargas e gravames. **Carga de la prueba:** carga da proba**cargo***s.m.* cargo. **A cargo de:** a cargo de, por conta de. **A mi cargo:** ao meu cargo. **Con cargo a:** con cargo a**carta***s.f.* carta. **Carta de pago:** carta de pagamento. **Carta orden:** carta orde. **Carta Puebla:** carta de poboamento**cartera***s.f.* carteira. **Cartera de pedimentos:** carteira de pedimentos**casación***s.f.* casación**casamiento***s.m.* casamento**casar***v.i. e t.* casar (*v.i. e t.*), contraer matrimonio, esposar // *v.t.* casar, anular (unha sentenza)**casicontrato***s.m.* cuasicontrato**casidelicto***s.m.* cuasidelito**casidomicilio***s.m.* cuasidomicilio**caso***s.m.* caso. **En su caso:** se é o caso, cando corresponda, se procede, de ser o caso, chegado o caso, cando cumpra, cando corresponda. **En el caso de autos:** no caso que

nos ocupa

castigo*s.m.* castigo**casual***adx.* casual**casualidad***s.f.* casualidade**catastral***adx.* catastral**catastrar***v.* catastrar**catastro***s.m.* catastro**categoría***s.f.* categoría**cauce***s.f.* vía, canle, *m.* conduto. **Por sus cauces:** polo seu camiño, polas súas vías. **Cauce reglamentario:** vía regulamentaria**caucionar***v.t.* caucionar**caución***s.f.* caución**caudal***s.m.* caudal // capital, fondos, bens. **Caudal público:** fondos públicos. **Caudal hereditario:** bens hereditarios**causa***s.f.* causa. **A causa de:** por causa de. **Causa mayor:** por forza**causahabiente***adx. e s.* habente-causa, sucesor, causante**causalidad***s.f.* causalidade**causante***adx. e s.* causante**causar***v.t.* causar. **Causar baja:** causar baixa, deixar vacante**causídico -a***adx. e s.* causídico -a**cautela***s.f.* cautela. **Cautela y caución:** cautela e caución**cautelar***adx.* preventivo -a, precautorio -a, cautelar. **Medidas cautelares:** medidas preventivas, medidas cautelares, medidas precautorias**cedente***adx. e s.* cedente**celebrar***v.t.* celebrar. **Celebrar un contrato:** asinar un contrato. **Celebrar una reunión:** ter lugar, realizar, organizar unha reunión**cédula***s.f.* cédula**censal***adx.* censual // *s.m.* censo**censar***v.t.* censar**censatario -a***adx. e s.* censatario**censo***s.m.* censo**censor -a***s.* censor -a**censual***adx.* censual**censualista***s.* censualista**censurar***v.t.* censurar**cerciorarse**

asegurarse

cerrar*v.t. e p.* pechar, fechar**certificación***s.f.* certificación**certificado***s.m.* certificado**certificar***v.t.* certificar**cesación***s.f.* cesación, *m.* cesamento**cesante***adx. e s.* cesante**cesar***v.t.* destituír, separar, cesar (*v.i.*), depoñer. **Cesar a alguen:** destituír alguén do seu posto**cese***s.m.* cesamento**cesionario -a***s.* cesionario -a**cesión***s.f.* cesión**cheque***s.m.* cheque**chequeo***s.m.* exame, recoñecemento**ciencia***s.f.* ciencia. **A ciencia cierta:** con certeza, de certo, sen dúbida**cierre***s.m.* peche, cerramento**circunscripción***s.f.* circunscrición**cita***s.f.* cita**citación***s.f.* citación**citar***v.t.* citar. **Citar a comparecencia:** citar a comparecencia, citar para comparecencia. **Citar a remate:** citar de remate**citatorio -a***adx.* citatorio -a**civilista***s.* civilista**clase***s.f.* clase. **De igual clase:** do mesmo tipo**cláusula***s.f.* cláusula**coacción***s.f.* coacción**coadyuvante***adx.* coadjuvante**coautor -a***s.* coautor -a**cobertura***s.f.* cobertura**cobranza***s.f.* cobranza**cobrar***v.t.* cobrar**cobro***s.m.* cobramento. **Poner al cobro:** poñer (ou pór) para cobrar**codicilar***adx.* codicilar**codicilo***s.m.* codicilo**codificar***v.t.* codificar**código***s.m.* código**coercibilidad***adx.* coercibilidade**coercitividad***adx.* coercitividade**coercitivo -a***adx.* coercitivo -a**coerción***s.f.* coerción**cofiador -a***s.* cofiador -a**cognición***s.f.* cognición**cohabitación***s.f.* cohabitación**cohecho***s.m.* suborno**coheredero -a***s.* coherdeiro -a

colacionar*v.t.* colacionar**colación***s.f.* colación**colateral***adx.* colateral**colectividad***s.f.* colectividade**colectivo -a***adx.* colectivo -a // *s.m.* colectivo**colegiado***s.* e *adx.* colexiado -a**colegio***s.m.* colexio**colindante***adx.* lindeiro -a, contiguo -a, confinante, limítrofe, estre-meiro -a (predios, campos)**colindar***v.i.* estremar, entestar, estre-mar, lindar**colisionar***v.i.* colidir, chocar, bater**colisión***s.f.* colisión**colitigante***s.* colitigante**colonato***s.m.* colonato**coludir***v.i.* coludir**colusión***s.f.* colusión**comandita***s.m.* comandita**comanditar***v.t.* comanditar**comanditario -a***adx.* comanditario -a**cometer***v.t.* cometer**cometido***s.m.* comisión (*f*), encargo //traballo, obriga (*f*)**comisar***v.t.* comisar**comisario -a***s.* comisario -a**comisaría***s.f.* comisaría**comisionista***s.* comisionista**comiso***s.m.* comiso, *f.* confiscación**comisorio -a***adx.* comisorio -a**comitente***adx.* e *s.* comitente**comodante***s.* comodante**comodatario -a***s.* comodatario -a**comodato***s.m.* comodato**comparecencia***s.f.* comparecencia**comparecer***v.i.* comparecer. **Comparez-co y digo:** comparezo e digo**compareciente***adx.* e *s.* comparecente**compeler***v.t.* compeler**competer***v.* competer, corresponder**competir***v.i.* competir, rivalizar**compilación***s.f.* compilación**complicidad***s.f.* complicidade**componedor -a***s.m.* compoñedor -a, compositor -a. **Amigable compoñedor:** compoñedor amigable**componer***v.t.* e *p.* compoñer, compor**compraventa***s.f.* compraventa**comprobar***v.t.* comprobar, verificar, conformar**compromisario -a***adx.* compromisario -a**compulsa***s.f.* compulsa**compulsación***s.f.* compulsa**compulsar***v.t.* compulsar**compulsión***s.f.* compulsión**compulsorio -a***adx.* e *s.* compulsorio -a. **Mandato compulsorio:** mandado compulsorio**cómputo***s.m.* cómputo, cálculo, *f.* conta**comunal***adx.* comunal. **Bienes comunales:** bens comunais**comunero -a***s.* e *adx.* comuneiro -a**comunicar***v.t., i.* e *p.* comunicar(se)**comunidad***s.f.* comunidade**conceder***v.* conceder, outorgar, dar**concejal -a***s.* concelleiro -a**concernir***v.i.* concernir, atinxir, afectar**concertación***s.f.* concertación**concertar***v.t.* e *i.* concertar, acordar, concir, concordar, pactar**concesión***s.f.* concesión, licenza, *m.* permiso**concierto***s.m.* concerto**conciliación***s.f.* conciliación, avinza, *m.* acordo**concluir***v.t.* concluír, rematar, terminar**conclusión***s.f.* conclusión, fin, *m.* remate, termo**concluso -a***adx.* concluso -a**conculcar***v.t.* conculcar, infrinxir, conculcar, desprezar**concurrency***s.f.* concurrencia, concurso (*m.*). **Concurrencia de créditos:** concurrencia de créditos**concurrir***v.i.* concurrir, asistir**concurado -a***adx.* e *s.* falido -a, concursado -a**concurar***v.i.* concursar**concurso***s.m.* concurso. **Concurso de acreedores:** concurso de acreedores. **Concurso-oposición:** concurso oposición. **Concurso-subasta:** concurso-poxa**concusión***s.f.* concusión**condena***s.f.* condena. **Condena en costas:** condena en costas**condenar***v.t.* e *p.* condenar(se)**condenatorio -a***adx.* condenatorio -a**condición***s.f.* condición, índole, natureza**condominio***s.m.* condominio**condonación***s.f.* condonación**condonar***v.t.* condonar**conducción***s.f.* conducción**conducta***s.f.* conduta**condueño -a***s.* copropietario -a, condómino -a**condómino -a***s.* condómino -a, copropietario -a**conectar***v.t.* conectar**conexión***s.f.* conexión**conexo -a***adx.* conexo -a, conectado -a, relacionado -a**conferir***v.t.* conferir, conceder, outorgar**confesión***s.f.* confesión**confeso -a***adx.* confeso -a**confiscar***v.t.* confiscar, comisar, embargar**conflicto***s.m.* conflito**conforme***adx.* conforme // *prep.* consono, de acordo con, segundo // *conx.* a medida que, segundo, conforme**conformidad***s.f.* conformidade. **De conformidad con:** de conformidade con, conforme a, de acordo con. **En conformidad con:**

de acordo con
confrontación
s.f. confrontación
confrontar
v.t. confrontar, cotexar, contrastar, comparar
congruencia
s.f. congruencia, coherencia, congruidade
conxunción
s.f. conxunción, unión, xunción
conminación
s.f. conminación
conminar
v.t. conminar, ameazar, intimar
conmutar
v.t. conmutar, cambiar, trocar, mudar, trocar
connivencia
s.f. connivencia, complicidade
conocer
v. coñecer, saber
conocimiento
s.m. coñecemento. **Poner en conocimiento:** dar coñecemento de, comunicar, informar
consanguinidad
s.f. consanguinidade
consecuencia
s.f. consecuencia, *m.* efecto, resultado. **En consecuencia:** en consecuencia, xa que logo, por conseguinte
conseguir
v.t. conseguir, acadar, lograr, obter
consejero -a
s. conselleiro -a
consejería
s.f. consellería
consejo
s.m. consello, *f.* advertencia, recomendación, suxestión //

m. consello, *f.* reunión
consenso
s.m. consenso, acordo, consentimento, *f.* avinza
consensual
adx. consensual
consentimiento
s.m. consentimento, permiso, *f.* licenza
consentir
v.t. consentir, permitir
consideración
s.f. consideración. **En consideración a:** tendo en conta, considerando, como consecuencia de
considerar
v.t. considerar
consignación
s.f. consignación
consignar
v.t. consignar
consignatario -a
s. consignatario -a
consiguiente
adx. conseguinte. **Por consiguiente:** por conseguinte, polo tanto, xa que logo
consorte
s. consorte, cónxuxe
constancia
s.f. constancia
constituir
v.t. e p. constituír(se)
constituto -a
pt. constituto -a, posesorio -a
constituyente
adx. constituínte
consuetudinario -a
adx. consuetudinario -a
contabilidad
s.f. contabilidade
contabilizar
v.t. contabilizar

contado -a
adx. contado -a, xusto -a.
Pagar al contado: pagar de contado, pagar ao momento.
Al contado: ao contado
contaduría
s.f. contaduría
contar
v.t.. e p. contar(se). **A contar desde:** que comezará a contar, a partir, contado(s)
contemplar
v.t. considerar, prever
contencioso -a
adx. contencioso -a
contener
v.t. conter
contenido -a
s.m. contido // *adx.* contido -a
contestación
s.f. contestación
conteste
adx. confirmar o testemuño ou non discrepar. **Testigos contestes:** testemuñas contestes
contingente
s.m. continxente // *adx.* eventual, circunstancial
continuación
s.f. continuación. **A continuación:** a seguir, a continuación
contra
prep. contra. **Por contra:** pola contra
contraacusación
s.f. contraacusación
contracédula
s.f. contracédula
contraer
v.t. e p. contraer(se)
contrafuero
s.m. contraforo
contraorden
s.f. contraorde

contrapartida
s.f. contrapartida
contraprestación
s.f. contraprestación
contrario -a
adx. contrario -a, oposto -a.
Por el contrario: pola contra, polo contrario
contraseguro
s.m. contraseguro
contrasellar
v.t. contraselar
contrata
s.f. contrata
contratación
s.f. contratación
contratista
s. contratista
contrato
s.m. contrato. **Contrato de alquiler:** contrato de alugueiro, contrato de arrendamento. **Contrato de compra y venta:** contrato de compra e venda
contravención
s.f. contravención
contravenir
v.t. contravir
contrayente
adx. e s. contraente
contribución
s.f. contribución, imposto (*m.*) // contribución, achega
contribuir
v.i. contribuír
contribuyente
adx. e s. contribuínte
contumacia
s.f. contumacia, teimosía, empeno, teima
contumaz
adx. contumaz, teimoso -a
convalidación
s.f. validación

convalidar
v.t. validar
convención
s.f. convención
conveniente
adx. conveniente, axeitado -a, adecuado -a
convenio
s.m. convenio, axuste, acordo, trato, pacto, *f.* avinza
convenir
v.t. convir, acordar, pactar, avinzar
convocar
v.t. convocar, citar
convocatoria
s.f. convocatoria
conyugal
adx. conxugal
cónyuge
s. cónxuxe, consorte
cooperación
s.f. cooperación, axuda
cooperativa
s.f. cooperativa
coordinador -a
coordinador -a
coordinar
v.t. coordinar
copartícipe
s. copropietario -a, copartícipe
copropietario -a
s.m. copropietario -a, condómino -a
corredor -a
adx. corredor, que corre // *s.* corretor, axente. **Corredor de comercio:** corretor de comercio. **Corredor de fincas:** corretor inmobiliario
correduría
s.f. corretaxe
correo
s.m. correo. **A vuelta de correo:** no correo seguinte

correr

v.i. correr. **Correr a cargo de:** correr a cargo de

corresponder

v.i. e *p.* corresponder(se)

corretaje

s.f. corretaxe

corriente

s.f. corrente. **El día... de los corrientes:** o día... deste mes

cosa

s.f. cousa. **Cosa juzgada:** cousa julgada

costas

s.f.pl. custas // **loc. A costa de:** á custa de, por conta de

coste

s.m. custo. **Precio de coste:** prezo de custo

costumbre

s.f. costume (*m.*). **Buenas/malas costumbres:** bos/malos costumes

cotejar

v.t. cotexar, confrontar, comparar, autenticar, verificar

cotejo

s.m. cotexo, *f.* comparación, constatación, comparanza

cotización

s.f. cotización

cotizar

v.t. e *p.* cotizar(se)

creces (con)

loc. de sobra, dabondo, amplamente, abundantemente, por demais, de sobra

credencial

s.f. credencial, acreditación // *adx.* credencial **Cartas credenciales:** cartas credenciais

crédito

s.m. crédito, préstamo de diñeiro. **Crédito a largo, medio y corto plazo:** crédito a

longo, medio e curto prazo // creto (non monetario) confianza, boa fama, sona. **Dar crédito:** dar creto, crer

cuadrienal

adx. cuadrienal

cualidad

s.f. calidade

cuanto (en, a)

loc. en canto a, tocante a, polo que fai a

cuanto (por)

loc. por canto, xa que, dado que, posto que

cuantía

s.f. contía

cuasicontrato

s.m. cuasicontrato

cuasidelito

s.m. cuasidelito

cuasiusufructo

s.m. cuasiusufructo

cuatrienal

s.m. cuadrienal

cuatrienio

s.m. cuadrienio

cuenta

s.f. conta. **Cuenta acreedora:** conta acreedora. **Cuenta corriente:** conta corrente. **Cuenta deudora:** conta debedora. **Por cuenta de:** por conta de. **A cuenta y riesgo:** por conta e risco, a conta e risco. **En resúmenes cuentas:** en resumo, en definitiva

cuentacorrentista

s. titular (dunha conta corrente)

cuestionar

vt. cuestionar, pór en dúbida

cuestionario

s.m. cuestionario

cuestión

s.f. cuestión. **Cuestión per-**

judicial: cuestión prexudicial. **Cuestión de derecho:** cuestión de dereito. **Cuestión de hecho:** cuestión de feito

culpabilidad

s.f. culpabilidade, culpa, responsabilidade

culpable

adx. e *s.* culpable

culpar

v.t. e *p.* culpar(se)

culposo -a

adx. culposo -a, culpable

cumplido -a

s.m. cumprido // *adx.* cumprido -a

cumplimentar

v.t. cubrir, encher (un cuestionario) // cumprimentar, saudar, facer cumprimentos

cumplimiento

s.m. cumprimento. **De obligado cumplimiento:** de cumprimento obrigado. **En cumplimiento de:** en cumprimento de, para cumprir

cumplir

vt., i. e *p.* cumprir(se)

cuota

s.f. cota

cupo

s.f. cota, cantidade // *s.m.* quión, lote, *f.* partilla, leva. **Excedente de cupo:** excedente de leva

cupón

s.m. cupón

curador -a

s. curador -a

curaduría

s.f. curadoría

curatela

s.f. curadoría

cursar

v.t. tramitar, enviar, transmitir.

Cursar un expediente: tramitar un expediente. **Cursar un convenio:** subscribir un convenio // cursar (seguir un curso)

curso

s.m. curso. **El año en curso:** este ano. **Moneda de curso legal:** moeda de curso legal. **En curso:** actualmente

custodia

s.f. custodia

custodiar

v.t. custodiar, gardar

dación

s.f. dación, cesión. **Dación en pago:** dación en pagamento

dado -a

adx. e *pt.* dado -a. **Dada cuenta:** informado -a, foi dada conta. **Dado que:** dado que, visto que, xa que

dador -a

adx. e *s.* dador -a

damnificación

s.f. damnificación

damnificador -a

adx. damnificador -a

damnificar

v.t. damnificar

dar

v.t. e *p.* dar(se). **Dar abasto:** dar abasto, ser abondo, chegar. **Dar audiencia:** dar audiencia. **Dar aviso:** avisar. **Dar comienzo:** comezar, iniciar. **Dar cuenta:** dar conta, informar. **Dar cumplimiento:** dar parte, notificar, comunicar, avisar. **Dar traslado:** comunicar. **Darse cuenta:** darse (de) conta, decatarse. **Darse de alta:** inscribirse. **Darse de baja:** excluírse,

deixar de pertencer, retirarse

data

s.f. data

datar

v.t. datar

dato

s.m. dato

dañar

v. danar

daño

s.m. dano. **Daños y perjuicios:** danos e perdas

dañoso -a

adx. danoso -a, daniño -a

debe

s.m. debe. **Debe y haber:** debe e haber

deber

v.t. e *i.* deber // *s.m.* deber, *f.* obriga

debido -a

adx. e *pt.* debido -a. **Debido a:** debido a, por causa de, por razón de, por mor de

débito

s.m. débito, cargo, *f.* débeda

decaer

v.i. decaer. **Decaer en su derecho:** perder o dereito (unha persoa) // prescribir, caducar

decenal

adx. decenal

decenio

s.m. decenio

decidir

v.t. e *p.* decidir(se), acordar, convir

decir

v.t. dicir. **A decir verdad:** francamente, con franqueza, con sinceridade, a dicir verdade

decisión

s.f. decisión, resolución, *m.* acordo

decisorio -a*adx.* decisorio -a**declaración***s.f.* declaración**declarar***v.t. e p.* declarar(se)**declarativo -a***adx.* declarativo -a**declaratorio -a***adx.* declaratorio -a**declinar***v.t. e i.* declinar**declinatoria***s.f.* declinatoria**decomisar***v.t.* comisar, requisar, incautar**decomiso***s.m.* comiso, *f.* confiscación**decreto***s.m.* decreto**deducción***s.f.* dedución**deducible***adx.* deducible**deducir***v.t.* deducir, alegar**defecto**

s.m. defecto, *f.* deficiencia. **En su defecto:** de non o haber, na súa ausencia, no seu lugar, de non existir, en todo caso. **En defecto de:** a falta de. **Defecto de forma:** defecto de forma

defensor -a*adx. e s.* defensor -a**defensorio***s.m.* defensorio**defensoría***s.f.* defensoría**deferir***v.t. e i.* deferir**déficit***s.m.* déficit**deficitario -a***adx.* deficitario -a**definitivo -a***adx.* definitivo -a, decisivo -a, terminante**deflación***s.f.* deflación**defraudación***s.f.* defraudación**defraudador -a***adx. e s.* defraudador -a**defraudar***v.t.* defraudar**defunción***s.f.* defunción, morte, *m.* óbito, deceso, pasamento, falecemento**dejación**

s.f. renuncia, desistencia, cesión, *m.* abandono, deixamento (de bens, dereitos, obrigas). **Dejación de bienes:** renuncia, abandono de bens. **Dejación en la demanda:** desistencia da demanda

dejar

v.t. deixar. **Dejar nota:** anotar, deixar nota. **Dejar sin efecto:** deixar sen efecto

delación*s.f.* delación, denuncia**delatar***v.t.* delatar, denunciar**delegar***v.t.* delegar**deliberación***s.f.* deliberación**deliberar***v.i.* deliberar, discutir, tratar, debater**delictivo -a***adx.* delituoso -a**delictuoso -a***adx.* delituoso -a**delimitación***s.f.* delimitación**delincuencia***s.f.* delincuencia**delincuente***adx. e s.* delincuente**delinquir***v.i.* delinquir**delito***s.m.* delito**demanda***s.f.* demanda, pedimento (*m.*), petición**demandado -a***adx. e s.* demandado -a**demandante***adx. e s.* demandante**demanial***adx.* demanial**demanio***s.m.* demanio**demarcación***s.f.* demarcación**demora**

s.f. demora, mora, tardanza, adiamento (*m.*), aprazamento (*m.*). **Intereses de demora:** xuros de mora. **Sin demora:** decontado, rápido, sen demora

denegación

s.f. denegación. **Denegación de auxilio:** omisión de socorro, denegación do deber de socorrer, omisión do deber de socorrer

denegar*v.t.* denegar**denuncia***s.f.* denuncia**denunciante***adx. e s.* denunciante**denunciar***v.t.* denunciar**dependencia***s.f.* dependencia, subordinación**dependiente***adx. e s.* dependente**deponer**

v.t. depoñer, depor, destituír // *v.i.* depor, declarar. **Depoñer como testigo:** depoñer como testemuña

depositante*adx.* depositante**depositar***v.t.* depositar**depositario -a**

adx. e s. depositario -a (dunha cantidade, dun segredo) // tesoureiro -a (dunha tesourería)

depositaría*s.f.* tesouraría, tesourería**depreciación***s.f.* depreciación**depósito***s.m.* depósito**derecho***s.m.* dereito // *adx.* dereito -a.

Derecho de acrecer: dereito de acrecentar. **Derecho de paso:** pasantía, pasaxe. **Derecho consuetudinario:** dereito costumeiro ou consuetudinario. **Derecho procesal:** dereito procesual. **Derechos humanos:** dereitos humanos. **Derechos reales:** dereitos reais. **Conforme a derecho:** segundo o dereito. **De derecho:** de dereito. **Derechohabiente:** o que recibe o dereito. **Derecho de habitación:** dereito de vivenda. **Derecho financiero:** dereito financeiro. **Derecho de petición:** dereito de pedimento. **Derecho procesal:** dereito procesual. **Derecho**

de tanteo: dereito de tanteo.

Como en derecho mejor proceda: como corresponda en dereito, como proceda en dereito. **De pleno derecho:** de pleno dereito. **Lo que a su derecho convenga:** o que conveña ao seu dereito

derogación*s.f.* derogación**derogar***v.t.* derogar, abrogar, abolir, revogar**derogatorio -a***adx.* derogatorio -a, derogador -a, anulatorio -a**derrama***s.f.* derrama (repartición dun imposto)**derramar***v.t.* derramar (repartir un imposto)**desacato***s.m.* desacato, *f.* desobediencia**desacuerdo***s.m.* desacordo, *f.* desconformidade**desaforar***v.t.* desaforar**desafuero***s.m.* desaforo, desaforamento, atropelo, desmán, asoballamento, abuso**desahuciar***v.t.* desafiuzar, botar // *v.p.* desesperanzarse**desahucio***s.m.* desafiuzamento. **Orden de desahucio:** orde de desafiuzamento**desalojar***v.t.* desalojar**desamortización***s.f.* desamortización

desamortizar*v.t.* desamortizar**desarrollar***v.t. e p.* desenvolver(se) // desenrolar (desfacer un rolo)**desarrollo***s.m.* desenvolvemento**descargo***s.m.* descargo, *f.* descarga**descendencia***s.f.* descendencia**desconfiar***v. i.* desconfiar**desconocer***v.t.* descoñecer**desconocido -a***adx. e s.* descoñecido -a**descontar***v.t.* descontar**descubierto -a***s.m.* descuberto // *adx.* descuberto -a**descubrir***v.t. e p.* descubrir(se)**desconto***s.m.* desconto**desembargar***v.t.* desembargar**desembolsar***v.t.* desembolsar, pagar**desembolso***s.m.* desembolso**desempeñar***v.t. e p.* desempeñar(se)**desempeño***s.m.* desempeño**desempleado -a***adx. e s.* desempleado -a**desempleo***s.m.* desemprego, paro**desenvolver***v.t.* desenvolver, desenvurular (un paquete), desenvolver (un proxecto, unha acción, etc.)

// desenvolver(se) amañar(se), defender(se)

desestimación*s.f.* desestimación**desestimar***v.t.* desestimar, denegar. **Desestimar una demanda:** rexeitar unha demanda, desestimar unha demanda**desfalcar***v.t.* desfalcar**desfalco***s.m.* desfalco, desfalcamento**desglosar***v.t.* desagregar, detallar, especificar // desagregar, separar, repartir**desglose***s.m.* detalle, // *f.* especificación, pormenorización // desagregación, separación (de autos, de expedientes), repartición**desgravación***s.f.* desgravación**desgravar***v.t.* desgravar**desheredación***s.f.* desherdamento (*m.*)**desheredar***v.t.* desherdar**designación***s.f.* designación**designar***v.t.* designar, nomear, designar**desistimiento***s.f.* desistencia**deslindar***v.t.* deslindar, estremar, delinñar, derregar**deslinde***s.m.* deslindamento, deslinde, *f.* derrega, estrema. **Deslinde y amojonamiento:** deslindamento e marcaxe**despachar***v.t. e i.* despachar**despacho***s.m.* despacho**despedir***v.t. e p.* despedir(se)**despenalización***s.f.* despenalización**despenalizar***v.t.* despenalizar**despido***s.m.* despedimento, despido**despliegue***s.m.* desenvolvemento, despregamento // *s.f.* demostración, exhibición, ostentación**desposeer***v.t.* desposuír // *v.p.* renunciar (ao que se posúe), desprenderse, prescindir**desposeimiento***s.m.* desposuimento**destajo***s.m.* axuste. **A destajo:** a obra feita, ao axuste, a traballo feito**destinar***v.t.* destinar**destinatario -a***adx. e s.* destinatario -a**destino***s.m.* destino**destitución***s.f.* destitución**destituir***v.t.* destituír, depoñer, cesar, relevar, suspender**desuso***s.m.* desuso**desvalorización***s.f.* desvalorización, devaluación**desvalorizar***v.t. e p.* desvalorizar(se)**desventaja***s.f.* desvantaxe**detallar***v.t.* detallar, pormenorizar**detalle***s.m.* detalle, pormenor, *f.* particularidade, miudeza // *f.* conta, factura ou lista detallada. **En detalle:** polo miúdo. **Al detalle:** polo miúdo**detallista***s.* retallista, vendedor polo miúdo**detasa***s.f.* detaxa, rebaixa, dedución, desconto (*m.*)**detención***s.f.* detención**detener***v.t.* deter, parar // arrestar, prender**detentación***s.f.* retención**detentar***v.t.* deter, reter (algo sen dereito)**detentor -a***adx. e s.* retentor -a, detentor -a**deterioro***s.f.* deterioración, *m.* estrago**determinación***s.f.* determinación, resolución**determinar***v.t.* determinar**detractar***v.t.* detraer, subtraer // difamar**detrimento***s.m.* detrimento, prexuízo**deuda***s.f.* débeda. **Safisfacer una deuda:** pagar unha débeda. **Deuda a corto o largo plazo:** débeda a curto ou longo prazo. **Deuda flotante:** débeda flotante. **Deuda garantizada:** débeda garantida**deudor -a***adx. e s.* debedor -a**devaluación***s.f.* depreciación, devaluación**devaluar***v.t.* depreciar, desvalorizar**devengado -a***adx.* devindicado -a, acumulado -a, recibido -a**devengar***v.t.* devindicar, adquirir ou ter o dereito a percibir, percibir // retribuír // producir, acumular (xuros). **Estas dietas se devengarán desde el día en que pase la frontera:** estas axudas de custo devindicaránse dende o día en que pase a fronteira**devengo***s.f.* devindicación, percepción *m.* dereito á percepción // *f.* acumulación. **Gratificaciones periódicas en su devengo:** gratificacións periódicas na súa devindicación. **Período de devengo:** período de devindicación**devolución***s.f.* devolución**devolutivo -a***adx.* devolutivo -a**día***s.m.* día. **Estar al día:** estar ao corrente. **Día de autos:** día dos feitos. **Día hábil:** día hábil. **En su día:** no seu día, no seu momento, cando corresponda**dictamen***s.m.* ditame**dictaminar***v.t.* ditaminar

dictar*v.t.* ditar**difamación***s.f.* difamación**diferencia***s.f.* diferenza. **A diferencia de:** a diferenza de, ao contrario de, en contraposición a**diferir***v.t.* diferir, adiar, atrasar // *v.i.* diferir, diferenciarse**dilación***s.f.* dilación, *m.* atraso**dilapidación***s.f.* dilapidación**dilapidar***v.t.* dilapidar, desbaldir, estragar, malgastar**dilatorio -a***adx.* dilatorio -a**diligencia***s.f.* dilixencia, xestión, trámite (*m.*). **Diligencias para mellor proveer:** actuacións para mellor resolver. **Evacuar una diligencia:** realizar unha dilixencia**diligenciar***v.t.* dilixenciar, tramitar**dimanante***adx.* dimanante**dimanar***v.t.* dimanar, xurdir, manar (auga)**dimisión***s.f.* dimisión**dimitir***v.t.* dimitir**dirección***s.f.* dirección, traxectoria // *m.* enderezo (indicación do nome e domicilio)**directiva***adx.* directivo -a // *s.f.* directiva**directriz***s.f.* directriz**dirigir***v.t.* dirixir, mandar, enviar / dirixir, conducir, rexeir / dirixir, conducir, guiar (un vehículo)**dirimente***adx.* dirimente**discernimiento***s.m.* discernimento. **Discernimiento de la tutela:** outorgamento (concesión) da tutela. **Discernimiento de tutor:** nomeamento de tutor**discurrir***v.t.* discorrer**disensión***s.f.* disensión**disentimiento***s.m.* disentimento, desacordo**disfrutar***v.t.* gozar, beneficiarse, disfrutar**disfrute***s.m.* gozo, beneficio, disfrute**disolver***v.t.* disolver**dispensa***s.f.* dispensa**dispensable***adx.* dispensable**disponer***v.t., i e p.* dispoñer(se), dispor(se)**disponibilidad***s.f.* dispoñibilidade**disponible***adx.* dispoñible**disposición***s.f.* disposición. **A su disposición:** ao seu dispor**distribuidor -a***adx.* e *s.* distribuidor -a**distribuir***v.t.* distribuír, repartir**disuasivo -a***adx.* disuasivo -a**disuasorio -a***adx.* disuasorio -a**divorcio***s.m.* divorcio**documento***s.m.* documento. **Documento fehaciente:** documento fidedigno (autenticado, indubitado)**dolo***s.m.* dolo. **De mediar dolo:** se hai dolo**doloso -a***adx.* doloso -a**domiciliar***v.t. e p.* domiciliar(se)**domicilio***s.m.* domicilio**donación***s.f.* doazón**donante***adx.* e *s.* doador -a**donativo***s.m.* donativo, doazón (*f.*)**dorso***s.m.* dorso. **Al dorso:** no dorso**dotación***s.f.* dotación**dotar***v.t.* dotar**dote***s.f.* dote (*m.*)**drogadicción***s.f.* drogadicción**duda***s.f.* dúbida**dudar***v.t. e i.* dubidar**dúplica***s.f.* dúplica**duplicado -a***adx.* duplicado -a**duplicar***v.t.* duplicar, dobrar**echazón***s.m.* lanzamento // alixamento, alixo (acción e efecto de lanzar a carga ao mar cando cómpre aliviar a embarcación). **Echazón marítima:** alixamento marítimo**ecuánime***adx.* ecuánime**edad***s.f.* idade**edicto***s.m.* edicto**efectividad***s.f.* efectividade**efecto***s.m.* efecto. **A efectos de:** para os efectos de, co fin de, co obxecto de. **A todos los efectos:** para todos os efectos. **Surtir efecto:** producir efecto. **A los solos efectos:** só para os efectos, para os únicos efectos. **A tal efecto:** para tal efecto, con tal efecto**efectuar***v.t.* efectuar. **Efectuar dilixencias:** levar a cabo dilixencias**efracción***s.f.* efracción**efractor -a***s.* efractor -a**egreso***s.m.* saída (*f.*) (partida anotada no haber dunha conta)**ejecución***s.f.* execución**ejecutante***adx.* e *s.* executante**ejecutar***v.t.* executar**ejecutorio -a***adx.* executorio -a**ejemplar***adx.* e *s.m.* exemplar**ejemplificar***v.t.* exemplificar**ejercer***v.t. e i.* exercer**ejercicio***s.m.* exercicio**ejercitar***v.t.* exercitar, exercer // *v.p.* exercitarse, adestrarse**elección***s.f.* elección, escolla**elegir***v.t.* elixir, escoller**eleva***v.t. e p.* elevar(se) // dirixir, enviar (escritos), dar coñecemento**eludir***v.t.* eludir**emancipar***v.t. e p.* emancipar(se)**embargar***v.t.* embargar, requisar, comisar**embargo***s.m.* embargo, embargamento.**Trabar embargo:** realizar embargo, embargar**embolsar***v.t.* embolsar**emolumento***s.m.* emolumento, salario, *f.* retribución, paga, soldada**empadronamiento***s.m.* empadroamento**empadronar***v.t. e p.* empadroar(se)**empeñar***v.t.* empeñar // *v.p.* empeñarse, endebedarse / empeñarse, porfiar (*i.*), teimar (*i.*)

empeño

s.m. empeño, *f.* teimosía

emplazamiento

s.f. situación, colocación, posición // *f.* convocatoria, *m.* emprazamento. **Lugar de emplazamiento:** situación, localización

emplazar

v.t. situar, colocar // emprazar (citar a alguém para que compareza nun sitio), citar. **Emplazar a las partes:** emprazar, citar as partes. **Emplazar en legal forma:** citar de forma legal

empleado -a

s. empregado -a

empleador -a

adx. empregador -a

emplear

v.t. e p. empregar(se)

empleo

s.m. emprego

empréstito

s.m. empréstito

enajenable

adx. alleable, alienable

enajenación

s.m. alleamento, *f.* alienación.

Enajenación de bienes: alleamento de bens

enajenar

v.t. allear, alienar, peñar, transmitir // desvariar, tolear, estar fóra de si

encabezamiento

s.m. encabezamento, *f.* cabeceira

encabezar

v.t. encabezar

encaje

s.m. encaixe. **Encaje de primas:** cobramento de primas

encarcelamiento

s.m. encarceramento, *f.* detención, prisión, reclusión

encarcelar

v.t. encarcerar, deter, prender, recluír

encarecimiento

s.m. encarecemento

encargar

v.t. e p. encargar(se)

encargo

s.m. encargo, encarga (*f.*)

encartamiento

s.m. encarte

encartar

v.t. encartar

encausado -a

adx. e s. procesado -a

encausar

v.t. procesar

encauzar

v.t. canalizar, encamiñar, encañeirar, guiar, encanar, dirixir

encomienda

s.f. encomenda, encomendamiento (*m.*)

encomendar

v.t. encomendar

encubrimiento

s.m. encubrimiento

encubrir

v.t. e p. encubrir(se)

endeudamiento

s.m. endebedamento

endeudarse

v.p. endebedarse, empeñarse

endosante

adx. e s. endosante

endosar

v.t. endosar, transferir, cargar

endoso

s.m. endoso

enervar

v.t. e p. enervar(se) // neutrali-

zar, debilitar, desvirtuar

enfiteusis

s.f. enfiteuse

enfiteuta

s. enfiteuta

enfiteútico -a

adx. enfiteútico -a

engaño

s.m. engano

enjuiciamiento

s.m. axuízamento, procesamiento, xulgamento

enjuiciar

v.t. axuízar, procesar, xulgar

enlace

s.m. enlace, nexo // *f.* ligazón

enmendar

v.t. emendar, corrixir, rectificar, sanear // *p.* emendar(se), reformar(se)

enmienda

s.f. emenda

ensañamiento

s.m. asañamento

enseres

s.m. pl. aparellos, utensilios // mobles, moblaxe (*f. sing.*)

ente

s.m. ente, organismo *f.* entidade **Ente público:** ente público, entidade pública

entender

v.t., i. e p. entender(se)

entendimiento

s.m. entendemento

enterado -a

adx. informado -a

enterar

v.t. comunicar, facer saber, informar // *v.p.* informarse, poñerse ao corrente, decatarse, ser sabedor, ter coñecemento

entidad

s.f. entidade

entorpecer

v.t. entorpecer

entrante

adx. entrante

entrar

v.i. entrar. **Entrar en vigor:** entrar en vigor

entredicho

s.m. interdito, *f.* prohibición.

Estar en entredicho: estar en cuestión. **Poner en entredicho:** poñer ou pór en dúbida

entrega

s.f. entrega

entregar

v.t. e p. entregar(se)

enumeración

s.f. enumeración

enumerar

v.t. enumerar

enviar

v.t. enviar, mandar

envío

s.m. envío

epígrafe

s.f. epígrafe

equidad

s.f. equidade

equiparación

s.f. equiparación

equiparar

v.t. e p. equiparar(se)

equivalencia

s.f. equivalencia

equivalente

adx. equivalente

equivocación

s.f. equivocación, erro (*m.*)

equivoco

s. equívoco // *adx.* equívoco -a

erario

s.m. erario

erogación

s.f. erogación

erogar

v.t. erogar

erradicar

v.t. erradicar

error

s.m. erro

escala

s.f. escada

escalafón

s.m. escala (*f.*) (de prelación), clasificación (*f.*), categoría (*f.*)

escalamiento

s.m. escalamento, escalada (*f.*)

escasear

v.t. escasear

escasez

s.f. escaseza

escatimar

v.t. escatimar

escrito

adx. escrito -a // *s.m.* escrito

escritura

s.f. escrita, escritura // escrito (documento). **Escritura de poder:** escritura de poder

escriturar

v.t. escriturar

escucha

s.f. escoita

especificar

v.t. especificar

especificidad

s.f. especificidade

específico -a

adx. específico -a

espera

s.f. espera. **A la espera de:** esperando, á espera de

esponsables

s.m. pl. esponsais, *s.m.* casamento, esposorio, desposorio

esponsales*s.m.pl.* sponsais**esponsalicio -a***adx.* sponsalicio -a**esposo -a***s.* esposo -a, marido (*f.* muller), home (*f.* muller)**establecer***v.t. e p.* establecer(se)**establecimiento***s.m.* establecimiento**estadillo***s.f.* relación de persoal**estado***s.m.* estado. **Estado de fortuna:** situación económica. **Tomar (causar, tener) estado una sentencia:** ser firme**estadía***s.f.* estadía, estada, estancia, permanencia**estafa***s.f.* estafa, fraude, *m.* engano**estafador -a***s. e adx.* estafador -a**estafar***v.t.* estafar**estampilla***s.f.* selo**estar***v.i.* estar. **Estar a lo dispuestos en:** atermos ao disposto en. **Estar en:** atermos, axustarse, acomodarse. **Estar y pasar por:** someterse a, atermos a**estatal***adx.* estatal**estatutario -a***adx.* estatutario -a**estatuto***s.m.* estatuto**estelionato***s.m.* estelionato**estimación***s.f.* estimación, estima, estimanza // apreciación**estimar***v.t.* estimar, apreciar, querer // estimar, xulgar, coidar. **Estimar una demanda:** admitir unha demanda, acoller unha demanda.**estimativo -a***adx.* estimativo -a**estimatorio -a***adx.* estimatorio -a**estipendiar***v.t.* estipendiar**estipendio***s.m.* estipendio, salario, soldo, *f.* remuneración**estipulación***s.f.* estipulación**estipular***v.t.* estipular, acustar, concertar**estrado***s.m.* estrado (taboado) // taboleiro de edictos // *s.pl.* sala do tribunal. **Citar a estrados:** emprazar**estrago***s.m.* estrago, dano, deterioración (*f.*)**evacuación***s.f.* evacuación // emisión (dun informe) // realización, execución, *m.* cumprimento (dun trámite)**evacuar***v.t.* evacuar, librar, desocupar // emitir (un informe) // realizar, executar, cumprir (un trámite, unha xestión). **Evacuar una diligencia:** tramitar unha dilixencia, instruír unha dilixencia**evaluable***adx.* avaliable**evaluación***s.f.* avaliación**evaluar***v.t.* avaliar, apreciar, estimar, taxar**evasión***s.f.* evasión**evento***s.m.* evento, suceso, acontecemento. **En todo evento:** en todo o caso, sexa o que for**eventual***adx.* eventual, ocasional**eventualidad***s.f.* eventualidade, posibilidade**evicción***s.f.* evicción**evidencia***s.f.* evidencia**evidenciar***v.t.* evidenciar, demostrar**exacción***s.f.* exacción**examen***s.m.* exame**excrcelación***s.f.* excrcelación**excedencia***s.f.* excedencia**excedente***adx. e s.* excedente. **Excedente de cupo:** excedente de leva**exceder***v.t. e p.* exceder(se)**excelente***adx.* excelente**excepcionar***v.t.* exceptuar, excluir // opoñer (ou opor) excepción (nun xuízo)**excepción***s.f.* excepción. **A excepción de:** a excepción de, excep-tuando, agás. **Con excepción de:** con excepción de, agás, fóra de, non sendo**excesivo -a***adx.* excesivo -a**exceso***s.m.* exceso**excluir***v.t. e p.* excluir(se)**exclusiva***s.f.* exclusiva**exclusión***s.f.* exclusión**exculpar***v.t.* exculpar**excusa***s.f.* excusa, desculpa**excusar***v.t., i. e p.* excusar(se)**excusión***s.f.* excusión**exención***s.f.* exención**exento -a***adx.* exento -a**exequátur***s.m.* exequátur**exhaustivo -a***adx.* exhaustivo -a**exhibición***s.f.* exhibición. **Exhibición del acta:** presentación da acta**exhibir***v.t.* exhibir, amosar, mostrar**exhortar***v.t.* exhortar**exhorto***s.m.* exhorto**exigencia***s.f.* esixencia, exixencia**exigir***v.t.* esixir, exixir**eximente***adx. e s.* eximente**eximir***v.t.* liberar, eximir**existencia***s.f.* existencia**existir***v.i.* existir**exonerar***v.t.* exonerar**expedición***s.f.* expedición**expedidor -a***adx. e s.* expedidor -a, remitente**expedientar***v.t.* formar expediente**expediente***s.m.* expediente**expedir***v.t.* expedir, enviar, mandar. **Expedir testimonio:** expedir un testemuño**experto -a***adx. e s.* experto -a**expirar***v.i.* expirar, finar, morrer // expirar, rematar, finalizar**explotación***s.f.* explotación**expoliación***s.f.* espoliación, *m.* espolio, roubo**expoliar***v.t.* espoliar, desposuír, roubar, saquear, despojar**exponer***v.t. e p.* expoñer(se), expor(se)**exportación***s.f.* exportación**exposición***s.f.* exposición**expropiación***s.f.* expropiación**expropiar***v.t.* expropiar

expulsar*v.t.* botar, expulsar**expulsión***s.f.* expulsión**extender***v.t.* estender. **Extender un documento:** redactar un documento. **Extender acta:** redactar a acta**exterior***adx. e s.m.* exterior**extinción***s.f.* extinción**extinguir***v.t. e p.* extinguir(se). **Plazas a extinguir:** prazas que se van extinguir**extorsionar***v.t.* facer extorsión**extorsión***s.f.* extorsión**extracto***s.m.* extracto**extradición***s.f.* extradición**extraditar***v.t.* extraditar**extrajudicial***adx.* extraxudicial**extralimitarse***v.p.* excederse, propasarse**extranjero -a***adx. e s.* estranxeiro -a**extranjería***s.f.* estranxeiría**extraordinario -a***adx.* extraordinario -a**extrapolar***v.t.* extrapolar**extravío***s.m.* extravío, *f.* perda**extrañamiento***s.m.* desterro // extrañamento, asombro**extraño -a***adx. e s.* extraño -a**facción***s.f.* facción, bando (*m.*) // *pl.* faccións, riscos, trazos (da cara)**facsímil***adx. e s.* facsímile**factor***s.m.* factor**factura***s.f.* factura. **Factura proforma:** factura pro forma**facturación***s.f.* facturación**facturar***v.t.* facturar**facultad***s.f.* facultade**facultar***v.t.* facultar**facultativo -a***adx. e s.* facultativo -a**fallar***v.i.* fallar (saír mal unha cousa) // outorgar, conceder, fallar, resolver (un premio). **Fallar una sentencia:** decidir, resolver, pronunciar, dar. **Fallar un concurso:** determinar o gañador**fallecer***v.i.* falecer, finar, morrer**fallecimiento***s.m.* falecemento, pasamento, morte**fallido -a***adx. e s.* falido -a, errado -a, frustrado -a // *pl.* falidos**fallo***s.m.* fallo, defecto, erro // *m.* veredicto, *f.* sentenza, resolución, decisión (dun xuízo, tribunal, xurado). **En su virtud fallo:** de acordo con isto resolvo, por isto resolvo, decido**falsario -a***adx. e s.* falsario -a**falseamiento***s.m.* falsificación**falsear***v.t.* falsear, falsificar, adulterar**falsedad***s.f.* falsidade**falsificación***s.f.* falsificación**falsificador -a***adx. e s.* falsificador -a**falsificar***v.t.* falsificar, falsear, adulterar, terxiversar**falso -a***adx.* falso -a. **Falso testimonio:** falso testemuño**falta***s.f.* falta. **Hacer falta:** facer falta, cumprir. **Juicio de faltas:** xuízo de faltas. **Echar en falta:** achar de menos, topar de menos, estrañar. **A falta de:** a falta de, na falta de**faltar***v.t.* faltar. **Faltar a su palabra:** faltar á palabra**favorable***adx.* favorable**favorecer***v.t.* favorecer**fax***s.m.* fax, telefax**fe***s.f.* fe. **Dar fe:** dar fe. **Fe de erratas:** errata. **Buena fe:** boa fe. **Fe de vida:** fe de vida. **Fe pública:** fe pública**fecha***s.f.* data. **A treinta días fecha:** dentro de trinta días, transcorridos trinta días. **De fecha de:** con data, do día. **A fecha fija:** con data fixa, a

data fixa

fedatario -a*s.* persoa que fai fe pública, fedatario -a**fehaciente***adx.* fidedigno, indubidable, que fai fe, que dá fe, irrefutable. **Prueba fehaciente:** proba irrefutable. **Documento fehaciente:** documento que fai fe. **Aparecieron documentos fehacientes que demuestran la improcedencia de la venta:** apareceron documentos que demostran de maneira indubidable a improcedencia da venda**feriado -a***adx.* festivo -a**festivo -a***adx.* festivo -a**fiador -a***adx. e s.* fiador -a**fianza***s.f.* fianza**fiar***v.t. e p.* fiar(se), afiuzar**ficción***s.f.* ficción. **Ficción legal:** ficción legal**ficha***s.f.* ficha**fichar***v.t.* fichar**fichero***s.m.* ficheiro**fidedigno -a***adx.* fidedigno -a**fideicomiso***adx.* fideicomiso**fideicomitente***s.* fideicomitente**fiducia***s.f.* fiducia**fiduciario -a***adx.* fiduciario -a**figurar***v.t., i. e p.* figurar(se)**fijar***v.t. e p.* fixar(se)**fiijo -a***adx.* fixo -a**filiación***s.f.* filiación**filial***adx. e s.* filial**fin***s.m.* fin, conclusión, *m.* cabo, fin, final, remate, termo // *m.* fin, propósito, *f.* finalidade, obxectivo, meta **A fin de:** co fin de, a fin de. **A este fin:** con este fin, para esta finalidade. **En fin:** para rematar. **El fin de semana:** a fin de semana. **Al fin y al cabo:** ao cabo, á fin e ao cabo. **A fin de cuentas:** no fin de contas, en resumo. **A cuyo fin:** para o fin, para o cal**finalidad***s.f.* finalidade**financiación***s.f.* financiamento (*m.*)**financiar***v.t.* financiar**financiero -a***adx. e s.* financeiro -a**finanza***s.f.* finanza**finca***s.f.* predio, terreo (edificable) // leira (rural e de labranza)**finiquito***s.m.* liquidación (*f.*) // saldo (dunha conta)**firma***s.f.* sinatura, rúbrica // firma (empresa comercial)**firmanete***adx.* asinante. **El abajo firmante:** quen asina abaixo, a

persoa que asina
firmar
v.t. asinar
фирме
adx. firme. **Compra en firme:** compra firme. **Firme de la carretera:** chan (*ou pavimentación*) da estrada
fiscalización
s.f. fiscalización
fiscalizar
v.t. fiscalizar
fisco
s.m. fisco
flagrante
adx. flagrante
flete
s.m. frete
fluctuación
s.f. flutuación, oscilación
folio
s.m. folio
fomentar
v.t. fomentar
forense
s. e adx. forense
forma
s.f. forma. **En debida forma:** debidamente, na forma debida
formalidad
s.f. formalidade
formalización
s.f. formalización
fórmula
s.f. fórmula
formulario
s.m. formulario. **Rellenar un formulario:** encher (*ou cubrir*) un formulario
foro
s.m. foro
fortuíto -a
adx. fortuíto -a

fraccionamiento
s.m. fraccionamento
fraccionar
v.t. fraccionar
fracción
s.f. fracción
fractura
s.f. fractura
franco -a
adx. franco -a. **Puerto franco:** porto franco
franja
s.f. faixa, fita, cinta
franquear
v.t. franquear
franqueo
s.m. franqueo
franquicia
s.f. franquía // **exención.** **Franquía de correos:** franquía postal
fraude
s.m. fraude (*f*)
fraudulento -a
adx. fraudulento -a. **Quiebra fraudulenta:** creba fraudulenta
frecuencia
s.f. frecuencia
fructuario -a
adx. frutuário -a // *adx. e s.* usufrutuário -a
frustrar
v.t. e p. frustrar(se)
fuero
s.m. foro
fuerza
s.f. forza. **Fuerza resolutive:** efecto resolutorio
fundamento
s.m. fundamento
funxible
adx. funxible
furtivo -a
adx. furtivo -a

fusión
s.f. fusión
gabinete
s.m. gabinete, despacho, escritorio
gama
s.f. gama, *m.* gamma
ganancia
s.f. ganancia. **Cuenta de pérdidas y ganancias:** conta de perdas e ganancias
ganancial
adx. ganancial
garante
s. garante
garantizar
v.t. garantir, ser garante. **Deuda garantizada:** débeda garantida
garantía
s.f. garantía
gasto
s.m. gasto, *f.* despesa
generación
s.f. xeración
general
adx. xeral // *s.* xeneral (militar). **Generales de la ley:** preguntas previas
generalidad
s.f. xeneralidade
generar
v.t. xerar
género
s.m. xénero
gerencia
s.f. xerencia
gerente
s. xerente
gestionar
v.t. xestionar
gestión
s.f. xestión
gestor -a
adx. e s. xestor -a

gestoría
s.f. xestoría
girar
v.i. xirar, virar. **Girar visita:** efectuar unha visita, visitar
giro
s.m. xiro
gobernación
s.f. gobernación
gobernar
v.t. e p. gobernar(se)
gobierno
s.m. goberno
goce
s.m. gozo. **Estar en el goce de los derechos civiles:** gozar dos dereitos civís
gozar
v.t. e i. gozar
grabar
v.t. gravar
gracia
s.f. graza
graciar
v.t. graciarse
gradación
s.f. gradación
grado
s.m. grao
graduación
s.f. graduación
gradual
adx. gradual
granel (a)
loc. a granel
gratificación
s.f. gratificación
gratificar
v.t. gratificar
gratis
adx. gratis, de balde
gratuidad
s.f. gratuidade

gratuito -a
adx. gratuito -a
gravamen
s.m. gravame
gravar
v.t. gravar
gravoso -a
adx. gravoso -a
guarda
s.f. garda, sentinela, protección. **Guarda y custodia:** garda e custodia
guardador -a
adx. e s. gardador -a
gubernamental
adx. gubernamental
haber
v.t. haber // *s.m.pl.* soldo, salario // *s.m.* haber, capital. **Haber lugar:** proceder. **Debe y haber:** debe e haber. **Haber lugar a derecho:** corresponder segundo dereito. **Habida cuenta:** dado que, tendo en conta que
hábil
adx. hábil, habelencioso -a, xeitoso -a
habilitación
s.f. habilitación
habilitado -a
adx. e s. habilitado -a
habitabilidad
s.f. habitabilidade
habitable
adx. habitable
habitual
adx. habitual, cotián -a
habitualidad
s.f. habitualidade
hacer
v.t. facer. **Hacer frente a:** responder de, facerse cargo de, atender. **Hacer las veces de:** actuar coma, actuar en

- nome de, substituír. **Hacer trance y remate**: facer tran-
so e remate
- hacienda**
s.f. facenda
- hecho**
s.m. feito. **De hecho y de derecho**: de feito e de dereito
- heredad**
s.f. facenda, herdade
- heredamiento**
s.m. herdanza (*f.*), herdo, her-
dade (*f.*)
- heredar**
v.t. herdar
- heredero -a**
adx. e *s.* herdeiro -a
- hereditario -a**
adx. hereditario -a
- herencia**
s.f. herdanza, herdo (*m.*)
- hermandad**
s.f. irmandade
- hermano -a**
s. irmán -á
- hijastro -a**
s. fillastro -a
- hijo -a**
s. fillo -a
- hipoteca**
s.f. hipoteca. **Hipoteca con-
tractual**: hipoteca conven-
cional. **Hipoteca judicial**:
hipoteca xudicial. **Hipoteca
naval**: hipoteca marítima
- hipótesis**
s.f. hipótese
- historial**
s.m. historial
- hito**
s.m. fito, marco, sinal
- hoja**
s.f. folla. **Hoja de aprecio**:
folla de apreciación. **Hoja de
asume**: folla de conformida-
- de
- hológrafo**
adx. hológrafo
- homicida**
adx. e *s.* homicida
- homicidio**
s.m. homicidio
- homologación**
s.f. homologación
- homologar**
v.t. homologar
- honor**
s.m. honor, honra (*f.*)
- honorario -a**
adx. honorario -a // *s.m. pl.* ho-
norarios, emolumentos
- huelga**
s.f. folga, *m.* paro
- huella**
s.f. pegada, pisada, *m.* rastro.
Huellas digitales: impre-
sions dactilares
- hurtar**
v.t. furtar
- hurto**
s.m. furto
- huérfano -a**
s. orfo -a
- ibídem**
lat. aí mesmo, no mesmo lugar
- ídem**
lat. o mesmo, a mesma cousa
- identidad**
s.f. identidade
- identificación**
s.f. identificación
- idoneidad**
s.f. idoneidade
- idóneo -a**
adx. idóneo -a
- ignorancia**
s.f. ignorancia
- igual**
s.f. avinza, *m.* acordo, axuste,
- concerto
- igualar**
v.t. e *p.* igualar(se)
- igualdad**
s.f. igualdade
- ilegal**
adx. ilegal
- ilegalidad**
s.f. ilegalidade
- ilegible**
adx. ilexible
- ilegítimo -a**
adx. ilexítimo -a
- ilícito -a**
adx. ilícito -a
- ilíquido -a**
adx. ilíquido -a
- incompatibilidad**
s.f. incompatibilidade
- impagado**
adx. non pagado -a
- impago**
s.m. non pagamento, *f.* falta de
pagamento
- impedimento**
s.m. impedimento. **Impedi-
mento impendiente**: impe-
dimento prohibitivo. **Impe-
dimento dirimente**: impe-
dimento dirimente
- impensas**
s.f. pl. gasto (*m. sing.*)
- imperativo -a**
s.m. imperativo // *adx.* impera-
tivo -a
- implicar**
v.t. e *p.* implicar(se), involu-
crar(se)
- implícito -a**
adx. implícito -a
- imponderable**
adx. imponderable
- imponente**
adx. imponente, impresionan-
te, magnífico // *s.* depositante
- imponer**
v. t. e p. impoñer, impor // im-
poñer, depositar
- imponible**
adx. impoñible
- importación**
s.f. importación
- importe**
s.m. importe, prezo, *f.* contía
- imposición**
s.f. imposición (dunha obriga)
// depósito, colocación (de
cartos)
- impositivo -a**
adx. impositivo -a
- impositor -a**
adx. e *s.* depositante, imposi-
tor -a
- impostor -a**
adx. e *s.* impostor -a, falsario -a,
farsante
- impremeditación**
s.f. impremeditación
- imprenta**
s.f. imprenta
- imprescriptible**
adx. imprescriptible
- impresión**
s.f. impresión
- impreso -a**
s. m. impreso -a // *adx.* impre-
so -a
- imprimir**
v.t. imprimir
- improcedencia**
s.f. improcedencia
- improrrogable**
adx. improrrogable, inapraza-
ble, inadiable
- imprudencia**
s.f. imprudencia, irreflexión,
precipitación
- impuesto**
s.m. imposto, gravame, trabu-
co. **Impuesto sobre el valor**
- añadido (IVA)**: imposto so-
bre o valor engadido (IVE)
- impugnación**
s.f. impugnación
- impugnar**
v.t. impugnar
- impulsar**
v.t. impulsar, estimular, fo-
mentar
- impune**
adx. impune
- impunidad**
s.f. impunidad
- imputabilidad**
s.f. imputabilidade
- imputación**
s.f. imputación
- imputado -a**
adx. e *s.* imputado -a
- imputador -a**
adx. e *s.* imputador -a
- imputar**
v.t. imputar, achacar, apoñer,
atribuír
- inalienable**
adx. inalienable, inalleable
- inapelabilidad**
s.f. inapelabilidade
- inaplazable**
adx. inaprazable, inadiable
- incapacidad**
s.f. incapacidade
- incapacitar**
v.t. incapacitar
- incautación**
s.f. incautación, confiscación,
m. comiso
- incautar**
v.p. incautar(se), confiscar, co-
misar
- incentivar**
v.t. incentivar, estimular
- incertidumbre**
s.f. incerteza

incidencia*s.f.* incidencia**incidente***adx.* e *s.* incidente**incidir***v.t.* incidir**incitar***v.t.* incitar**inclasificable***adx.* inclasificable**incluir***v.t.* incluir**inclusive***adx.* inclusive**inclusión***s.f.* inclusión**incluso***adv.* e *conx.* incluso, mesmo**incoación***s.f.* incoación**incoar***v.t.* incoar, iniciar, principiar, abrir**incobrible***adx.* incobrible**incomparecencia***s.f.* non comparecencia, falta de asistencia**incompatible***adx.* incompatible**incompetencia***s.f.* incompetencia, inaptitude**inconcuso -a***adx.* inconcuso -a, indubidable, indiscutible**inconfeso -a***adx.* inconfeso -a**incongruencia***s.f.* incongruencia**incorporar***v.t.* e *p.* incorporar(se)**incrementar***v.t.* incrementar**incriminación***s.f.* incriminación**incriminar***v.t.* incriminar, acusar, imputar**inculpación***s.f.* inculpación, acusación, imputación**inculpado -a***adx.* e *s.* inculpado -a, acusado -a, imputado -a**inculpar***v.t.* inculpar, acusar**incumbir***v.t.* incumbir, corresponder, competer**incumplimiento***s.m.* incumplimento**incumplir***v.t.* incumplir**incurrir***v.i.* incorrer**incurso -a***adx.* e *pt.* incurso -a**indagación***s.f.* indagación, investigación**indagador -a***adx.* e *s.* indagador -a**indagar***v.t.* indagar, investigar**indagatorio -a***adx.* indagatorio -a**indebido -a***adx.* indebido -a**indecisorio -a***adx.* non decisorio -a. **Juramento indecisorio:** xuramento non decisorio**indefensión***s.f.* indefensión**indemne***adx.* indemne, ileso, san, *f.* sa**indemnidad***s.f.* indemnidade**indemnización***s.f.* indemnización. **Indemnización de daños y perjuicios:** indemnización por danos e perdas**indemnizar***v.t.* indemnizar**indeterminable***adx.* indeterminable**indeterminación***s.f.* indeterminación**indexar***v.t.* indexar**indicador -a***adx.* e *s.* indicador -a**índice***s.m.* índice**indicio***s.m.* indicio**indigente***adx.* e *s.* indixente, pobre, necesitado -a**indirecto***adx.* e *s.* indirecto -a**individualizar***v.t.* e *p.* individualizar(se)**indivisión***s.f.* indivisión**indiviso -a***adx.* indiviso -a**índole***s.f.* índole**inducción***s.f.* inducción**inducir***v.t.* inducir. **Inducir a error:** inducir en erro**indulto***s.m.* indulto**ineficacia***s.f.* ineficacia**ineficaz***adx.* ineficaz**inembargable***adx.* inembargable**inexactitud***s.f.* inexactitude**inexacto -a***adx.* inexacto -a**inexcusable***adx.* inexcusable**inexplicable***adx.* inexplicable**infamación***s.f.* infamación**inflación***s.f.* inflación**infligir***v.t.* infligir (unha pena, un castigo)**influnciar***v.t.* influenciar**influir***v.i.* influir**informar***v.t.* informar, dar a coñecer, dar coñecemento // *v.i.* emitir un informe, dar a coñecer un ditame // *v.p.* informarse**informe***s.m.* informe**infracción***s.f.* infracción**infractor -a***adx.* e *s.* infractor -a**infraestructura***s.f.* infraestrutura**infrascrito -a***adx.* e *s.* infraescrito -a**infringir***v.t.* infrinxir (unha lei, unha orde)**infundado -a***adx.* infundado -a**ingresar***v.i.* e *t.* ingresar, depositar // ingresar, entrar (nunha asociación, nunha escola)**ingreso***s.m.* ingreso, *f.* entrada (nunha asociación) // *m.* depósito, *f.* colocación (de cartos) // *f.* entrada de cartos, retribución, ganancia**inhabilitación***s.f.* inhabilitación**inhabilitar***v.t.* inhabilitar**inherente***adx.* inherente**inhibición***s.f.* inhibición**inhibir***v.t.* inhibir, paralizar, suspender (unha causa, unha actividade) // *v.p.* absterse. **Se inhibió de firmar la protesta:** abstívose de asinar a protesta**inhibitoria***s.f.* inhibitoria**inhibitorio -a***adx.* inhibitorio -a**inhumación***s.f.* inhumación**inhábil***adx.* inhábil**iniciación***s.f.* iniciación**iniciar***v.t.* e *p.* iniciar(se)**iniciativa***s.f.* iniciativa**inicio***s.m.* inicio**injuria***s.f.* inxuria**injusticia***s.f.* inxustiza**injusto -a***adx.* inxusto -a**inminente***adx.* inminente

inmobiliario -a*adx. e s. inmobiliario -a***inmovilización***s.f. inmovilización***inmovilizar***v.t. inmovilizar***inmueble***adx. e s.m. inmovible. Bienes**inmuebles: bens inmoebles***inmune***adx. inmune***inmunidad***s.f. inmunidade***inmutable***adx. inmutable***inmóvil***adx. inmóvil***innecesario***adx. innecesario -a***innegable***adx. innegable***innegociable***adx. innegociable***innovación***s.f. innovación***innumerable***adx. innumerable***inocente***adx. e s. inocente***inoficioso -a***adx. inoficioso -a***inoportuno -a***adx. inoportuno -a***inquilinato***s.m. inquilinato, alugamento, alugueiro***inquilino -a***s.m. inquilino -a, arrendatario -a***inquiridor -a***adx. e s. inquiridor -a***inquirir***v.t. inquirir***inquisitivo -a***adx. inquisitivo -a***inscribir***v.t. e p. inscribir(se)***inscripción***s.f. inscrición***inscrito -a***pt. inscrito -a***insertar***v.t. inserir, incluír (unha cláusula nun contrato) // publicar***insistencia***s.f. insistencia***insolvencia***s.f. insolvencia***inspección***s.f. inspección***inspector -a***adx. e s. inspector -a***instalación***s.f. instalación***instalar***v.t. e p. instalar(se)***instancia***s.f. instancia. A instancia de: por instancia de, a instancia de, a pedimento de, por iniciativa de. Jueza de primera instancia: xuíza de primeira instancia***instar***v.t. instar, solicitar***instigación***s.f. instigación***instituir***v.t. instituír, establecer (un decreto, unha norma, obriga). Instituir (por) heredero: nomear herdeiro, designar herdeiro, cumprir as dilixencias***intransmisible***adx. intransmisible***instrucción***s.f. instrución***instruir***v.t. e p. instruír(se). Instruir diligencias: tramitar as dilixencias, formalizar as dilixencias***insubordinación***s.f. insubordinación***integración***s.f. integración***integrar***v.t. integrar, compoñer, compor, formar***íntegro -a***adx. íntegro -a***inteligencia***s.f. intelixencia***intencionalidad***s.f. intencionalidade***intentar***v.t. intentar, tentar***interacción***s.f. interacción***intercalar***v.t. e p. intercalar(se)***intercambiar***v.t. intercambiar, trocar***interceder***v.i. interceder***intercesión***s.f. intercesión***intercesor -a***adx. e s. intercesor -a***interconexión***s.f. interconexión***interdependencia***s.f. interdependencia***interdicción***s.f. interdicción, prohibición***interdicto***s.m. interdicto***interesar***v.t. interesar (mostrar interese por algo) // solicitar // investir (cartos) // conter, dispoñer. Escrito interesando infor-*

mación: escrito no que se solicita información. Interesó mucho dinero en ese negocio: investiu moitos cartos nese negocio. El secretario emitirá un informe según lo interesado en el decreto de la Alcaldía: o secretario emitirá un informe segundo o contido no decreto da Alcaldía. Interésese del Registrador de la Propiedad una certificación: soliciteselle ao rexistrador da propiedade unha certificación

interferencia*s.f. interferencia***interferir***v.i., t. e p. interferir(se)***interino -a***adx. e s. interino -a***interlocutorio -a***adx. e s. interlocutorio -a***intermediario -a***adx. e s. intermediario -a***internar***v.t. e p. internar(se)***interpelación***s.f. interpelación***interpelar***v.t. interpelar, preguntar***interpolación***s.f. interpolación***interpolar***adx. interpolar. // v.t. interpolar, intercambiar***interponer***v.t. e p. interpoñer(se), interpor(se)***interpretar***v.t. interpretar***interprofesional***adx. interprofesional***interrogar***v.t. interrogar***interrogatorio***s.m. interrogatorio***interrumpir***v.t. interromper***interrupción***s.f. interrupción***intervalo***s.m. intervalo***intervención***s.f. intervención***intervenir***v.t. e i. intervenir***interventor -a***adx. e s. interventor -a***interés***s.m. interese // xuro (bancario).*

Intereses de demora: xuros de mora. **Interés líquido:** xuro líquido

intestado -a*adx. intestado -a***intimación***s.f. intimación***intimar***v.t. e i. intimar, cominar, ameazar***intimatorio -a***adx. intimatorio -a***intransferible***adx. intransferible, intransmisible***introducción***s.f. introdución***introducir***v.t. e p. introducir(se)***intromisión***s.f. intromisión***invalidación***s.f. invalidación***invalidar***v.t. invalidar, revogar***invalidez***s.f. invalidez, discapacidade*

inventario

s.m. inventario. **Beneficio de inventario:** beneficio do inventario

inversión

s.f. inversión (do sentido, da posición) // investimento (*m.*) (de cartos)

inviolabilidad

s.f. inviolabilidade

inviolable

adx. inviolable

irregular

adx. irregular

irrelevante

adx. irrelevante

irremisible

adx. irremisible, imperdoable

irreparable

adx. irreparable

irretroactividad

s.f. irretroactividade

irritar

v.t. e p. irritar(se)

irrito -a

adx. nulo -a, non válido -a

irrogación

s.f. irrogación

irrogar

v.t. irrogar

jefatura

s.f. xefatura

jefe -a

s. xefe -a

jerarquía

s.f. xerarquía

jerárquico -a

adx. xerárquico -a

jornada

s.f. xornada

jornal

s.m. xornal

judicatura

s.f. xudicatura

judicial

adx. xudicial

juez -a

s. xuíz -a. **Juez de instrucción:** xuíz de instrución. **Juez de vigilancia penitenciaria:** xuíz de vixilancia penal. **Juez decano:** xuíz decano. **Juez penal:** xuíz penal

juicio

s.m. xuízo. **A juicio de:** a xuízo de

jurado

s.m. xurado. **Xurado mixto:** xurado mixto. **Xurado puro:** xurado puro // *adx.* xurado -a. **Declaración jurada:** declaración xurada

juramento

s.m. xuramento. **Xuramento decisorio:** xuramento decisorio. **Xuramento indecisorio:** xuramento non decisorio

jurar

v.t. xurar

juratoria

adx. xuratoria

juricidad

s.f. xuricidade

juriconsulto -a

s. xurisconsulto -a, avogado -a

jurisdiccional

adx. xurisdiccional

jurisdicción

s.f. xurisdición

jurisperito -a

s. xurisperito -a, avogado -a

jurisprudencia

s.f. xurisprudencia

jurisprudente

s. xurisprudente

jurista

s. xurista

jurídico -a

adx. xurídico -a

justicia

s.f. xustiza

justiciable

adx. axuizable // *s.* interesado, suxeito xurídico, peticionario

justificante

s.m. xustificante

justificativo -a

adx. xustificativo -a

justipreciar

v.t. establecer o prezo xusto, avaliar, taxar, valorar

justiprecio

s.m. prezo xusto, prezo valorado, prezo taxado

justo -a

adx. xusto -a. **Justo precio:** prezo xusto

juzgado

s.m. xulgado. **Juzgado de familia:** xulgado de familia. **Juzgado de instrucción:** xulgado de instrución. **Juzgado de lo contencioso administrativo:** xulgado do contencioso administrativo. **Juzgado de lo penal:** xulgado do penal. **Juzgado de lo social:** xulgado do social. **Juzgado de vigilancia penitenciaria:** xulgado de vixilancia penal

juzgar

v.t. xulgar

laborable

adx. laborable

laudar

v.i. laudar

laudatorio -a

adx. laudatorio -a

laudemio

s.m. laudemio

legación

s.f. legación

legajo

s.m. cartapacio, cartafol, atado, mazo

legalidad

s.f. legalidade

legalización

s.f. legalización

legalizar

v.t. legalizar

legar

v.t. legar

legatario -a

s. legatario -a

legislación

s.f. lexislación

legislador -a

adx. e *s.* lexislador

legislar

v.i. lexislar

legislatura

s.f. lexislatura

legitimación

s.f. lexitimación

legitimador -a

adx. lexitimador -a

legitimar

v.t. lexitimar

legitimario -a

adx. e *s.* lexitimario -a // *lexítimo* -a, forzoso -a

legítima

s.f. lexitima

lesionar

v.t. lesionar

lesividad

s.f. lesividade

lesivo -a

adx. lesivo -a

leso -a

adx. leso -a

letrado -a

adx. e *s.* letrado -a

leva

s.f. leva, *m.* recrutamento

levantamiento

s.m. levantamento

levantar

v.t. e p. levantar, erguer. **Levantar acta:** redactar acta. **Levantar la sesión:** rematar a sesión

leve

adx. leve, lixeiro -a, livián -á, lene

ley

s.f. lei. **Ley adjetiva:** lei adxectiva. **Ley de bases:** lei de bases. **Ley fundamental:** lei fundamental. **Ley orgánica:** lei orgánica. **Ley particular:** lei particular

libelo

s.m. libelo

libertad

s.f. liberdade

librado -a

s. librado -a

librador -a

adx. librador -a

libramiento

s.m. libramento. **Libramiento de pago:** orde de pagamento, mandado de pagamento

libranza

s.f. libranza

librar

v.t., i. e p. librar(se) // librar, ceibar, expedir, dirixir

libre

adx. libre, ceibe. **Libre albedrío:** libre albedrío

licencia

s.f. licenza

licenciado -a

adx. e *s.* licenciado -a

licitación

s.f. licitación, poxa

licitador -a*adx.* e *s.* licitador -a**licitante***adx.* e *s.* licitante**licitar***v.t.* licitar, posar**lícito -a***adx.* lícito -a**limitar***v.t.* e *p.* limitar(se) // *v.i.* con-
finar, linder, testar, delimitar,
derregar, estreimar**lindante***adx.* lindeiro -a**lindar***v.i.* linder**linde***s.m.* linde**lindero***s.* lindeiro**liquidable***adx.* liquidable**liquidar***v.t.* liquidar**líquido -a***s.m.* líquido // *adx.* líquido -a.**Interés líquido:** xuro líquido**lista***s.f.* lista. **Lista de correos:**
oficina de correos. **Por orden
de lista:** por orde de lista**listado***s.f.* lista, listaxe // *adx.* listado
(de listas)**listín***s.m.* lista (*f.*). **Listín telefóni-
co:** lista de teléfonos**literal***adx.* literal. **Del tenor literal
siguiente:** que literamente di
o seguinte. **Prueba literal:**
proba de documento**litigante***adx.* e *s.* litigante, preiteante**litigar***v.t.* litigar, preitear**litigio***s.m.* litixio, preito**litigioso -a***adx.* litixioso -a**litis***s.f.* preito (*m.*), litixio (*m.*)**litisconsorcio***s.m.* litisconsorcio**litisconsorte***s.m.* litisconsorte**litisexpensas***s.f.* custas xudiciais**llamamiento***s.m.* chamamento, *f.* convoca-
toria, apelación**llenar***v.t.* encher**lleno -a***adx.* cheo -a**llevar***v.t.* levar. **Llevar a cabo:** levar
a cabo. **Llevar a efecto:** le-
var a efecto, efectuar, realizar.
Llevar a término: cumprir,
executar**locación***s.f.* locación, arrendamento
(*m.*)**lograr***v.t.* e *p.* lograr, conseguir, aca-
dar, obter**lonja***s.f.* lonxa**lote***s.m.* lote**lógico -a***adx.* lóxico -a // *s.f.* lóxica**lucrativo -a***adx.* lucrativo -a**lucro***s.m.* lucro, beneficio, proveito,
f. ganancia**lugar***s.m.* lugar. **En lugar de:** en
lugar de, no canto de, en tro-
ques de**lujo***s.m.* luxo, *f.* ostentación, pom-
pa**magistrado -a***s.* maxistrado -a. **Magistrado
ponente:** maxistrado rela-
tor. **Magistrado -a juez -a:**
maxistrado -a xuíz -a**magistratura***s.f.* maxistratura**malgastar***v.t.* malgastar, estragar, desper-
diciar**malversación***s.f.* malversación. **Malversa-
ción de caudales públicos:**
malversación de fondos pú-
blicos**malversador -a***adx.* e *s.* malversador -a**malversar***v.t.* malversar**mancomunado -a***adx.* conxunto -a, común. **Tes-
tamento mancomunado:**
testamento conxunto, testa-
mento mancomunado**mancomunar***v.t.* e *p.* unir(se), xuntar(se) //
mancomunar, unir, xuntarse**mancomunidad***s.f.* comunidade, mancomuni-
dade. **Mancomunidad de
municipios:** comunidade de
concellos**mancomún (de)***loc.* de común acordo. **Te-
rreo de mancomún:** aber-
tal. **Monte de mancomún:**
monte comunal, monte dos
veciños**manda***s.f.* manda, *m.* legado**mandamiento***s.m.* mandado. **Mandamien-
to de pago:** mandado de
pagamento. **Mandamiento
de ejecución:** mandado de
execución. **Mandamiento
judicial:** mandado xudicial,
orde xudicial**mandante***s.* mandante, mandador -a**mandatario -a***s.* mandatario -a**maneras (de todas las)***loc.* de todos os xeitos, de to-
das as maneiras, de todas as
formas**margen***s.m.* marxe (*f.*). **Al margen:** na
marxe**marginal***adx.* marxinal**masa***s.f.* masa. **Masa de la quie-
bra:** masa falida. **Masa de la
herencia:** masa hereditaria,
m. herdo**matasellos***s.m.* cuño, sinal (que deixa este
cuño), *f.* marca**materia***s.f.* materia. **En materia de:**
en materia de, sobre**matización***s.f.* matización**matizar***v.t.* matizar**matrimonial***adx.* matrimonial**matrimonio***s.m.* matrimonio, casamento.
Matrimonio por poderes:
casamento por procuración**matriz***adx.* e *s.f.* matriz**matrícula***s.f.* matrícula**máximo***adx.* máximo. **Como máxi-
mo:** como máximo**mayor***adx.* maior. **Al por mayor:**
por xunto. **Mayor de edad:**
maior de idade**mayoridad***s.f.* maioridade**mayorista***s.* almacenista, comerciante
por xunto**mayoría***s.f.* maioría. **Mayoría de
edad:** maioridade, maioría de
idade**mediación***s.f.* mediación**mediador -a***adx.* e *s.* mediador -a**mediados (a, de)***loc.* a mediados de**medianero -a***adx.* medianeiro -a. **Pared
medianera:** parede media-
neira, *m.* medianil**medianería***s.f.* medianil, medianería**mediar***v.t.* e *i.* mediar**mediatización***s.f.* mediatización**mediatizar***v.t.* mediatizar**medición***s.f.* medición**medida***s.f.* medida. **A medida que:** a
medida que**medio***adv.* e *s.m.* medio // *adx.* me-

dio -a. **Medio ambiente:** medio natural. **A medio de escrito:** por medio de escrito, por escrito

medir

v.t. medir

mejor

adx. mellor. **Mejor postor -a:** ofertante, mellor licitador -a. **Mejor proveer:** decidir mellor, resolver mellor, mellor resolver. **A lo mejor:** ao mellor, se cadra, quizais

mejora

s.f. mellora, manda (a que se lle fai en bens ou dereitos a un herdeiro), *m.* melloramento

mejorar

v.t. e i. mellorar, mandar

membrete

s.m. cabeceira (*f*)

mencionar

v.t. mencionar, citar

mención

s.f. mención

mengua

s.f. mingua

menguar

v.i. minguar

menor

adx. e s. menor. **Al por menor:** polo miúdo. **Menor de edad:** menor de idade

menos

s., prep. e adv. menos. **A menos que:** a menos que, salvo que, agás que, non sendo que, a non ser que, fóra de que. **Al menos:** polo menos, cando menos

menoscabar

v.t. menoscabar

menospreciar

v.t. menosprezar

menosprecio

s.m. menosprezo

mensualidad

s.f. mensuralidade

mercadería

s.f. mercadería

mercancía

s.f. mercancía, mercadería

mercantil

adx. mercantil

merced

s.f. mercé. **A merced de:** á mercé de, ao arbitrio de

merecer

v.t. merecer

mérito

s.m. mérito. **Hacer mérito de una cosa:** facer mención dela, mencionar. **En méritos de:** de acordo con, segundo

meritorio -a

adx. meritorio -a

merma

s.f. mingua, diminución

mermar

v.i. minguar, diminuír

mesa

s.f. mesa. **Mesa de contratación:** mesa de contratación

mientras

adv. e conx. mentres. **Mientras tanto:** mentres tanto, entrementes

ministerio

s.m. ministerio

mínimo

adx. mínimo

minoración

s.f. minoración, diminución

minorar

v.t. minorar

minoridad

s.f. minoridade. **Minoridad penal:** minoridade penal

minorista

s. minorista, retallista, vendedor polo miúdo

minoría

s.f. minoría. **Minoría de idade:** minoridade, minoría de idade

minuta

s.f. minuta, *m.* bosquexo, borrador // nota, conta (de gastos ou honorarios)

mira

s.f. mira. **Con miras a:** con vistas a, pensando en

misión

s.f. misión

mixto -a

adx. mixto -a

mobiliario -a

s.m. mobiliario, *f.* moblaxe // *adx.* mobiliario -a

moción

s.f. moción

moderador -a

adx. e s. moderador -a

moderar

v.t. moderar

modificación

s.f. modificación

modificar

v.t. modificar, alterar, cambiar

modo

s.m. modo, xeito, *f.* maneira. **A modo de:** como, á maneira de. **De modo que:** de modo, de xeito, de maneira que

modos (de todos)

loc. de todas as maneiras

mojonar

amolloar, poñer os marcos

mojón

s.m. marco, fito

momento (en su)

loc. no momento oportuno

moneda

s.f. moeda

monedero

s.m. moedeiro

monetario -a

adx. monetario -a

monetizar

v.t. monetizar, amoedar

monitorio -a

adx. monitorio -a

monopolio

s.m. monopolio

montante

s.f. contía, *m.* importe, montante

monte

s.m. monte

monto

s.m. importe, *f.* suma

mora

s.f. mora, moratoria

moratorio -a

s.f. moratoria // *adx.* moratorio -a

morosidad

s.f. morosidade

moroso -a

adx. moroso -a

mostrenco -a

adx. sen dono -a. **Bienes mostrencos:** bens xacentes, bens mostrencos

mota

s.f. mouta

motivar

v.t. motivar, causar

motivo

s.m. motivo. **Con motivo de:** con motivo de, por razón de

móvil

adx. e s.m. móbil

movilizar

v.t. mobilizar

mucho

indef. moito -a // *adv.* moito, moi. **Ni con mucho:** nin con moito. **Ni mucho menos:** nin moito menos

mueble

adx. e s.m. moble. **Bienes muebles:** bens mobles

muerte

s.f. morte. **Peligro de muerte:** perigo de morte

multa

s.f. multa. **Multa coercitiva:** multa coercitiva

multar

v.t. multar

mutual

adx. mutual, mutuo

mutualidad

s.f. mutualidade

mutualismo

s.m. mutualismo

mutuario -a

s. mutuuario -a

mutuo -a

adx. mutuo -a

nacer

v.i. nacer

nacimiento

s.m. nacemento, nacemento (*f*)

nacionalidad

s.f. nacionalidade

nacionalización

s.f. nacionalización

nacionalizar

v.t. nacionalizar

natal

adx. natal

nativo -a

adx. e s. nativo -a

nato -a

adx. nato -a, nacido -a, natural, inherente

natural

adx. natural

naturalización*s.f.* naturalización**naturalizar***v.t.* naturalizar**necesidad***s.f.* necesidade**negación***s.f.* negación**negar***v.t.* negar**negativo -a***adx.* e *s.* negativo -a**negligencia***s.f.* negligencia**negociable***adx.* negociable**negociación***s.f.* negociación**negociado***s.m.* negociado**negociante***adx.* e *s.* negociante**negociar***v.t.* negociar**negocio***s.m.* negocio. **Negocio jurídico-****co:** contrato, asunto xurídico**neto -a***adx.* neto -a, líquido -a. **Peso****neto:** peso neto**nivel***s.m.* nivel. **A nivel (de):** entre, no ámbito de, en, a nivel (de).**A nivel nacional:** en todo o país**noche***s.f.* noite. **Noche de autos:** noite dos feitos**nocivo -a***adx.* nocivo -a, danoso -a, prexudicial, daniño -a**nombramiento***s.m.* nomeamento**nombrar***v.t.* nomear**nombre***s.m.* nome. **Nombre de pila:** nome de pía. **En nombre y representación:** en (nome e) representación**nomenclatura***s.f.* nomenclatura**nómina***s.f.* nómina**nominal***adx.* nominal**nominativo -a***adx.* nominativo -a**nomografía***s.f.* nomografía**nomología***s.f.* nomoloxía**normativo -a***adx.* normativo -a**nota***s.f.* nota. **Nota de asume:** nota de conformidade. **Nota de reparo:** nota de obxección**notariado***s.m.* notariado**notarial***adx.* notarial**notario -a***s.* notario -a. **Ante notario:** perante notario, ante notario**notaría***s.f.* notaría**notificación***s.f.* notificación**notificar***v.t.* notificar, comunicar**notoriedad***s.f.* notoriedade**notorio -a***adx.* notorio -a**novación***s.f.* novación**novar***v.t.* facer novación**nulidad***s.f.* nulidade. **Nulidad de actuaciones:** nulidade de actuacións**nulo -a***adx.* nulo -a**numerario -a***adx.* numerario -a**numeroso -a***adx.* numeroso -a**nuncupación***s.f.* nuncupación**nuncupativo -a***adx.* nuncupativo -a**nupcias***s.f. pl.* nupcias**óbito***s.m.* óbito, pasamento, *f.* de-función**objección***s.f.* obxección**objetar***v.t.* obxectar**objeto***s.m.* obxecto. **Al objeto de:** co obxecto de, co fin de. **Con objeto de:** co obxecto de**obligacionista***s.* obrigacionista**obligación***s.f.* obriga, obrigación. **Obligación mancomunada:** obrigación conxunta, obriga mancomunada. **Obligación oro:** obrigación ouro. **Obligación al portador:** obrigación ao portador. **Obligación del tesoro:** obrigación do tesouro. **Tener obligación de:** ter a obriga de**obligar***v.t.* e *p.* obrigar(se)**obligatoriedad***s.f.* obrigatoriedade**obligatorio -a***adx.* obrigatorio -a**obranter***adx.* que consta en**obrar***v.i.* obrar, actuar // constar, estar en posesión ou en poder de. **Antecedentes que obran:** antecedentes que constan. **Obrar en autos:** figurar nos autos**obrepción***s.f.* obrepción**observación***s.f.* observación**observancia***s.f.* observancia**observar***v.t.* observar**obstante (no)***loc.* non obstante**obstrucción***s.f.* obstrución**obstruir***v.t.* obstruír**obtención***s.f.* obtención**obtener***v.t.* obter**obvención***s.f.* obvención, *m.* complemento**obviar***v.t.* obviar**ocasionar***v.t.* ocasionar**ocasión***s.f.* ocasión. **Con ocasión de:** con ocasión de, por**ocio***s.m.* ocio, lecer, vagar**ocular***adx.* ocular**ocultación***s.f.* ocultación**ocultar***v.t.* e *p.* ocultar(se), escon-der(se)**ocupación***s.f.* ocupación**ocupar***v.t.* e *p.* ocupar(se)**ocurrir***v.i.* ocorrer**ofensa***s.f.* ofensa**oferente***adx.* oferente**oferta***s.f.* oferta**ofertar***v.t.* ofertar**oficial***adx.* e *s.* oficial**oficializar***v.t.* oficializar**oficio***s.m.* oficio. **Oficio judicial:** oficio xudicial**ofimática***s.f.* ofimática**ofrecer***v.t.* e *p.* ofrecer(se)**oligopolio***s.m.* oligopolio**omisión***s.f.* omisión**omitir***v.t.* omitir**oneroso -a***adx.* oneroso -a**opcional***adx.* opcional**opción***s.f.* opción**operación***s.f.* operación**oponer***v.t.* e *p.* opoñer(se), opor(se)

oportunidad*s.f.* oportunidade**oportuno -a***adx.* oportuno -a**oposición***s.f.* oposición. **En oposición a:** en oposición a. **En oposición con:** en oposición con**opositor -a***adx.* e *s.* opositor -a**optar***v.i.* optar**orden***s.* orde (*f.*). **Orden de pago:** orde de pagamento. **Orden del día:** orde do día. **Orden público:** orde pública. **En orden a:** para, co fin de, verbo de, tocante a. **A las órdenes de:** ás ordes de**ordenación***s.f.* ordenación**ordenador -a***adx.* ordenador -a // *s.m.* ordenador, computador, *f.* computadora**ordenamiento***s.m.* ordenamento**ordenanza***s.f.* ordenanza**ordenar***v.t.* ordenar**ordinario -a***adx.* ordinario -a, corrente. **Recurso ordinario:** recurso ordinario**orfandad***s.f.* orfandade**organismo***s.m.* organismo**organización***s.f.* organización**organizar***v.t.* e *p.* organizar(se)**órgano***s.m.* órgano**origen***s.f.* orixe**original***adx.* e *s.* orixinal**oriundo -a***adx.* oriúndo -a**ostentar***v.t.* ostentar, alardear, presumir // ostentar, mostrar // ter, posuír, desempeñar (un cargo)**otorgamiento***s.m.* outorgamento**otorgar***v.t.* outorgar**otrosí***adv.* outrosí, tamén digo**pactar***v.i.* pactar**pacto***s.m.* pacto, convenio, acordo**padrón***s.m.* padrón (lista de habitantes) // padrón, modelo**paga***s.f.* paga**pagable***adx.* pagable**pagadero -a***adx.* pagadoiro -a**pagador -a***adx.* e *s.* pagador -a**pagar***v.t.* e *p.* pagar**pagaré***s.f.* obriga de pagamento, nota promisoría**pago***s.m.* pagamento, pago. **Mandamiento de pago:** mandado de pagamento. **Pago al contado:** pago ao contado. **En pago a:** en pagamento por**paradero***s.m.* paradoiro. **Paradero desconocido:** paradoiro descoñecido. **De ignorado paradero:** de paradoiro descoñecido**parado -a***adx.* e *s.* parado -a**parafernál***adx.* parafernál**parafiscal***adx.* parafiscal**parar***v.t.* e *i.* parar // recaer. **Parar el perjuicio:** recaer o prexuízo**parcial***adx.* e *s.* parcial**parcionero -a***adx.* partícipe**parecer***v.i.* parecer, semellar // *v.p.* parecerse, imitar(se), asemellar-se // *s.m.* parecer, *f.* opinión**pareja***s.f.* parella**parentesco***s.m.* parentesco**paridad***s.f.* paridade**pariente***adx.* e *s.* parente. **Parientes lejanos:** parentes remotos. **Parientes cercanos:** parentes próximos, achegados**paritario -a***adx.* paritario -a**parlamentario -a***adx.* parlamentario -a**párrafo***s.m.* parágrafo**parte***s.f.* parte // *s.m.* comunicación (*f.*), comunicado, informe. **Parte actora:** parte demandante**participación***s.f.* participación**participar***v.i.* participar, tomar parte // *v.t.* participar, comunicar**partición***s.f.* partición**partida***s.f.* partida. **Partida de nacimiento:** partida de nacimiento**partido***s.m.* partido. **Partido judicial:** distrito xudicial, partido xudicial**partidor -a***s.* partidador -a, repartidor -a**partir***v.t.*, *i.* e *p.* partir(se). **A partir de:** a partir de**partícipe***adx.* e *s.* partícipe**pasante***s.* axudante de abogado**pasantía***s.f.* clases particulares, pasantía**pasaporte***s.m.* pasaporte**pasivo -a***adx.* pasivo -a // *s.m.* pasivo. **Pasivo a corto o largo plazo:** pasivo a curto ou longo prazo**patentar***v.t.* patentar**patente***adx.* patente, claro -a, manifesto -a // *s.f.* patente**patrimonio***s.m.* patrimonio**patrio -a***adx.* patrio -a. **Patria potestad:** potestade paterna, patria potestade**peculado***s.m.* peculato**peculio***s.m.* peculio**pecuniario -a***adx.* pecuniario -a**pedido***s.m.* pedido, petición (*f.*), pedimento**peligro***s.m.* perigo**pena***s.f.* pena. **Bajo pena de:** baixo pena de, so pena de, coa pena de**penado -a***adx.* e *s.* penado -a**penal***adx.* e *s.m.* penal**penalización***s.f.* penalización**penalizar***v.t.* penalizar**penar***v.t.* e *i.* penar**pendiente***adx.* e *s.* pendiente**pensionista***s.* pensionista**percepción***s.f.* percepción**perceptor -a***adx.* e *s.* perceptor -a**percibir***v.t.* percibir**pérdida***s.f.* perda**perdón***s.m.* perdón**perención***s.f.* perención**perentorio -a***adx.* perentorio -a

perfeccionar*v.t. e p.* perfeccionar(se)**pericial***adx.* pericial**periodicidad***s.f.* periodicidade**período***s.m.* período**peritaje***s.m.* peritaxe (*f*)**peritar***v.t.* peritar**perito -a***adx. e s.* perito -a**perjudicar***v.t. e p.* prexudicar(se)**perjudicial***adx.* prexudicial**perjuicio***s.m.* prexuízo, dano, *f.* perda.**Daños y perjuicios:** danos e perdas. **Sin perjuicio de terceros:** sen prexuízo de terceiros**perjurar***v.t. e i.* perxurar**perjurio***s.m.* perxurio**permanecer***v.i.* permanecer**permanente***adx.* permanente**permisivo -a***adx.* permisivo -a**permisión***s.f.* permisión**permuta***s.f.* permuta, troca, *m.* troco**permutación***s.f.* permutación**permutar***v.t.* permutar, trocar**perquirir***v.t.* perquirir, pescudar**persona***s.f.* persoa. **Persona física:** persoa física. **Persona jurídica:** persoa xurídica. **Persona natural:** persoa natural**personal***adx. e s.m.* persoal. **A título personal:** a título persoal. **Personal eventual:** persoal eventual**personarse***v.p.* presentarse, comparecer (*v.i.*), acudir (*v.i.*). **Personarse en autos:** constituírse como parte nos autos, facerse parte dos autos**pertenencia***s.f.* pertenza**pertinencia***s.f.* pertinencia**pertinente***adx.* pertinente**pesar (a, de que)***loc.* a pesar de (que), malia**pesquisa***s.f.* pescuda, indagación**peticionario -a***adx. e s.* peticionario -a**petición***s.f.* petición, pedimento (*m.*). **A petición de:** a pedimento de. **A petición de:** por pedimento de**pieza***s.f.* peza. **Pieza separada:** peza separada**pignoración***s.f.* peñor (*m.*)**pignorar***v.t.* peñorar**plan***s.m.* plan, plano, proxecto, programa**planificación***s.f.* planificación**plano***s.m.* plano**planteamiento***s.m.* formulación (*f*), exposición (*f*), presentación (*f*)**plantear***v.t.* expoñer, expor, presentar, formular, suscitar, propoñer, propor, esbozar**plantilla***s.m.* cadro de persoal // modelo, padrón**plazo***s.m.* prazo. **A corto plazo:** a curto prazo. **A largo plazo:** a longo prazo**pleiteante***adx. e s.* preiteante**pleitear***v.i.* preitear, litigar**pleito***s.m.* preito, litixio. **Entablar un pleito:** poñer un preito**plenario -a***adx. e s.* plenario -a**plenipotenciario -a***adx. e s.* plenipotenciario -a**pleno -a***adx.* pleno -a, cheo -a, completo -a // *s.m.* pleno (reunión dunha corporación)**plica***s.f.* plica**pliego***s.m.* prego. **Pliego de condiciones:** prego de condicións. **Pliego de cargos:** prego de cargos. **Pliego de descargo:** prego de descarga**plurianual***adx.* plurianual**pluriempleo***s.m.* pluriempleo**plus***s.m.* gratificación (*f*), sobresol-

do, complemento

plusvalía*s.f.* plusvalía**poder***v.t. e i.* poder // *s.m.* poder. **Poder bastante:** poder cumprido. **Bastanteo de poderes:** verificación de poderes. **Por poderes:** por poderes**poderdante***s.* mandante, o que outorga o poder**poderhabiente***s.* mandatario -a, poderhabiente**policía***s.* policía**póliza***s.f.* póliza (documento). **Póliza de seguros:** póliza de seguros. **Póliza a todo riesgo:** póliza a todo risco // timbre fiscal, selo**ponencia***s.m.* relatorio, informe, *f.* exposición**porcentaje***s.f.* porcentaxe**porcentual***adx.* porcentual**pormenor***s.m.* pormenor, detalle**portador -a***adx. e s.* portador -a**porte***s.m.* porte**porvenir***s.m.* porvir**posdata***s.f.* posdata**poseedor -a***adx. e s.* posuidor -a**poseer***v.t.* posuír**posesión***s.f.* posesión**poseedor -a***adx. e s.* poseedor -a**posesorio -a***adx.* posesorio -a**posible***adx.* posible. **A ser posible:** a ser posible, se é posible, de ser posible, se pode ser**posicionarse***v.p.* tomar postura, situarse**postor -a***s.* ofertante, licitador -a. **Mejor postor:** mellor ofertante, mellor licitador**postulación***s.f.* postulación**postular***v.t.* postular**postura***s.f.* postura, posición // poxa, oferta**potestad***s.f.* potestade, autoridade, dominio. **Patria potestad:** potestade paterna**potestativo -a***adx.* potestativo -a**practicar***v.t. e i.* practicar. **Practicar diligencias:** levar a cabo, executar ou cumprir dilixencias**precario -a***adx.* precario -a, inestable, inseguro -a**precaución***s.f.* precaución**preceder***v.t.* preceder**preceptivo -a***adx.* preceptivo -a, obrigatorio -a**preceptuar***v.t.* preceptuar

precintar*v.t.* precintar**precinto***s.m.* precinto**precio***s.m.* prezo. **Justiprecio:** prezo xusto. **A baixo/alto precio:** por baixo ou alto prezo**precisar***v.t.* precisar, delimitar, especificar // precisar, necesitar. **Verse precisado a:** verse obrigado ou forzado a**precisión***s.f.* precisión, xusteza, exactitude**precontrato***s.m.* precontrato**predio***s.m.* predio, herdade (*f*), fazenda (*f*), terreo. **Predio sirviente:** predio servente**predisponer***v.t.* predispor, predispoñer**preeminencia***s.f.* preeminencia**preeminente***adx.* preeminente**preempción***s.f.* preempción. **Derecho de preempción:** dereito preferente de compra, dereito de retracto**preexistencia***s.f.* preexistencia**preferencia***s.f.* preferencia**prefijar***v.t.* prefixar**prejudicial***adx.* prexudicial**prejuicio***s.m.* prexuízo**prejuzgar***v.t.* prexulgar**prelación***s.f.* prelación, preferencia**preliminar***adx.* preliminar, previo, precedente // *s.* preliminar, limiar**premeditación***s.f.* premeditación**premorienza***s.f.* premorienza**prenda***s.f.* peñor (*m.*) (cousa que se deixa en garantía de algo).**Dar en prenda:** dar en peñor / peza (de vestir)**prescribir***v.t.* prescribir, ordenar // *v.i.* prescribir, caducar**prescripción***s.f.* prescrición**presencia***s.f.* presenza. **A mi presencia:** perante min**presente***adx.* e *s.* presente. **Por la presente:** por medio, a través deste escrito. **Hacer presente:** comunicar, informar**preso -a***adx.* e *s.* preso -a**prestación***s.f.* prestación**prestador -a***adx.* e *s.* prestador -a**prestamista***s.* prestamista**préstamo***s.m.* préstamo, empréstito.**Préstamo a la gruesa:** préstamo marítimo**prestar***v.t.* prestar, deixar (cartos) // prestar (servizos, atención, etc.)**prestatario -a***adx.* e *s.* prestameiro -a**presumir***v.t.* presumir, conxecturar, supoñer, supor**presunción***s.f.* presunción**presunto -a***adx.* presunto -a**presuponer***v.t.* presupor, presupoñer**presuposición***s.f.* presuposición**presupuestar***v.t.* facer o presuposto ou orzamento / presupostar, orzar**presupuestario -a***adx.* orzamentario -a**presupuesto***s.m.* presuposto, orzamento // presuposto, *f.* premisa, conxectura, suposición // *pt.* presuposto -a**preterición***s.f.* preterición, omisión, exclusión**preterintencionalidad***s.f.* preterintencionalidade**pretexto***s.m.* pretexto, escusa (*f*)**prevalecer***v.i.* prevalecer, impoñerse, imporse, triunfar**prevalencia***s.f.* prevalencia**prevaricación***s.f.* prevaricación**prevaricador -a***adx.* e *s.* prevaricador -a**prevención***s.f.* prevención, precaución, disposición / posto de policía. **Llevar a la prevención:** levar ao posto de policía**prevenir***v.t.* e *p.* previr(se), apercibir, eludir, precaver**preventivo -a***adx.* preventivo -a, precautorio -a**prever***v.t.* prever**previo -a***adx.* previo -a. **Previo informe:** tras o informe previo, despois do informe**previsión***s.f.* previsión**previsto -a***adx.* previsto -a. **Previsto en la ley:** segundo establece a lei**prima***s.f.* prima**primogénito -a***adx.* e *s.* primoxénito**principal***adx.* principal, esencial**principio***s.m.* principio, comezo, inicio // principio, base (*f*), fundamento**prisión***s.f.* prisión, cárcere (*m.*), cadea**privativo -a***adx.* privativo -a**privilegio***s.m.* privilexio**probar***v.t.* probar**probatorio -a***adx.* probatorio -a**proceder***v.i.* proceder. **Procede desestimar el recurso:** cômpre rexeitar o recurso // *s.m.* proceder, provir, vir, convir. **Cuando proceda:** cando proceda, cando sexa procedente, cando cumpira**procedimiento***s.m.* procedemento**procesal***adx.* procesual**procesar***v.t.* procesar**proceso***s.m.* proceso**proclamación***s.f.* proclamación**proclamar***v.t.* e *p.* proclamar(se)**procura***s.f.* procura**procuración***s.f.* procuración**procurador -a***s.* procurador -a**procuraduría***s.f.* procuraduría**procurar***v.t.* procurar**producir***v.t.* producir**profecticio -a***adx.* profecticio -a**prófugo -a***adx.* e *s.* prófugo -a**proforma***loc. lat.* pro forma**prohijamiento***s.m.* porfillamento**prohijar***v.t.* porfillar**proindivisión***s.f.* proindivisión**proindiviso -a***adx.* proindiviso -a**prolongación***s.f.* prolongación**prolongar***v.t.* e *p.* prolongar(se), alon-
gar(se)**promisorio -a***adx.* promisorio -a

promoción*s.f.* promoción**promotor -a***adx.* e *s.* promotor -a**promover***v.t.* promover, mover (un preito)**promulgación***s.f.* promulgación**promulgar***v.t.* promulgar**pronosticar***v.t.* pronosticar**pronto -a***adx.* pronto -a, disposto -a, preparado -a // *adv.* pronto, axiña, decontado. **Tan pronto como:** tan pronto como, axiña que, logo que, en canto. **Pronto pago:** pronto pagamento**pronunciamiento***s.m.* pronunciamiento (decisión xudicial) // *pronuncia* (*f*)**pronunciar***v.t.* e *p.* pronunciar(se). **Lo pronuncio, mando y firmo:** pronúncioo, mándoo e asínoo**pronóstico***s.m.* pronóstico**propiedad***s.f.* propiedade**propietario -a***s.* propietario -a, dono -a**proposición***s.f.* proposición**propuesta***s.f.* proposta. **A propuesta de:** por proposta de, a proposta de**propósito***s.m.* propósito, *f.* intención. **A propósito:** de propósito, á mantenta, adrede, a propósito**prorrata***s.f.* pro rata (*lat.*)**prorrato***s.m.* rateo. **Prorrato de foros:** rateo de foros**prorrogar***v.t.* prorrogar, alongar, prolongar**proscribir***v.t.* proscribir, desterrar, prohibir**proscripción***s.f.* proscripción**protección***s.f.* protección, *m.* amparo, abeiro**protectorado***s.m.* protectorado**proteger***v.t.* protexer, amparar, abeirar**protesta***s.f.* protesta**protesto***s.m.* protesto (dunha letra de cambio)**protocolización***s.f.* inclusión no protocolo**protocolizar***v.t.* protocolizar, incluír no protocolo**protocolo***s.m.* protocolo**protutor -a***s.* protitor -a**proveedor -a***s.* e *adx.* proveedor -a, fornecedor -a, subministrador -a**proveer***v.t.* e *p.* prover(se), abastecer, fornecer, subministrar. **Para mejor proveer:** para mellor resolver, para decidir mellor**providencia***s.f.* providencia, disposición.**Providencia de apremio:**

providencia de constrinximento

provisional*adx.* provisional, provisorio -a**provisión***s.f.* provisión**proyecto***s.m.* proxecto**prueba***s.m.* proba. **Prueba fehaciente:** proba fidedigna**publicar***v.t.* publicar**publicidad***s.f.* publicidade**público -a***adx.* público -a // *s.m.* público**puesta***s.f.* posta. **Puesta en marcha:** posta en marcha**puja***s.f.* poxa. **Puja a la llana:** poxa aberta**pujar***v.t.* poxar**punibilidad***s.f.* punibilidade**punible***adx.* punible**punición***s.f.* punición**punir***v.t.* punir, castigar**puntualidad***s.f.* puntualidade**puntualizar***v.t.* precisar, concretar**puño***s.m.* puño. **De su puño y letra:** da súa man**pupilage***s.m.* pupilaxe (*f*)**pupilar***adx.* pupilar**pupilo -a***s.* pupilo -a**purgar***v.t.* purgar**putativo -a***adx.* putativo -a**quebramiento***s.m.* quebrantamento, quebramento, *f.* creba, quebra**quebrantamiento***s.m.* quebrantamento, *f.* creba, quebra**quebrantar***v.t.* quebrantar, estragar, danar**quebranto***s.m.* quebranto**quebrar***v.t.* quebrar, crebar, herniarse**queja***s.f.* queixa**querella***s.f.* querela, *m.* preito**querellante***adx.* e *s.* querelante**querellar***v.p.* querelar(se)**quiebra***s.f.* creba, quebra (fortuíta, forzosa, fraudulenta, voluntaria)**quincenal***adx.* quincenal**quinquenal***adx.* quinquenal**quinquenio***s.m.* quinquenio, lustro**quirógrafo -a***adx.* quirógrafo -a // *s.m.* quirógrafo**quita***s.f.* quitación, perdón (*m.*) (dunha débeda ou parte dela).**Quita y espera:** quitación e espera**quito -a***adx.* quito -a, libre, exento -a**quórum***s.m.* quórum**radicar***v.i.* e *p.* radicar (*v.i.*)**ramo***s.m.* ramo**rango***s.m.* rango**rasgo***s.m.* trazo, risco, aspecto / *pl.* faccións, liñas, riscos (do rostro, da cara). **A grandes rasgos:** sen entrar en detalles, a grandes riscos, a grandes trazos, con poucas palabras, sucintamente**ratificación***s.f.* ratificación**ratio***s.m.* ratio**rato***s.m.* anaco, cacho, chisco (de tempo). **Al cabo de un rato:** de aquí (alí) a un pouco**razón***s.f.* razón. **A razón de:** a razón de. **Dar razón:** informar. **De su razón:** correspondente**raíz***s.f.* raíz. **Bienes raíces:** bens raíces. **A raíz de:** por mor de, debido a, a consecuencia de**realquilar***v.t.* subarrendar, subalugar**reanudación***s.f.* prosecución, continuación, *m.* proseguimento**reasegurar***v.t.* reasegurar**reaseguro***s.m.* reaseguro**rebaja***s.f.* rebaixa**rebajar***v.t.* rebaixar

rebaje*s.m.* rebaixe**rebasar***v.t.* exceder, sobrepasar, superar**recabar***v.t.* conseguir, obter. **Recabar fondos:** conseguir fondos.**Las actas no se han recabado por dicho centro:** as actas non foron reclamadas polo dito centro. **Recabó el informe:** solicitou o informe**recaer***v.i.* recaer. **Recaer sentencia:** recaer sentenza**recargo***s.m.* recarga (*f*)**recaudación***s.f.* recadación**recaudador -a***adx.* e *s.* recadador -a**recaudar***v.t.* recadar**recepción***s.f.* recepción**receptación***s.f.* receptación**receptador -a***s.* receptador -a**receptor -a***adx.* e *s.* receptor -a**recesión***s.f.* recesión**rechazar***v.t.* rexeitar, desbotar, refugar, repeler**rechazo***s.m.* rexeitamento, desbotamento**recibimiento***s.m.* recibimento. **Recibimiento a prueba:** abrir o período de proba**recibo***s.m.* recibo. **Acusar recibo:** acusar a recepción. **Acuse de recibo:** xustificante de recepción, recibo. **Aviso de recibo:** aviso de recibimento, notificación de recepción**recidiva***s.f.* recidiva**reciente***adx.* recente**reciprocidad***s.f.* reciprocidade**recién***adv.* recién, recentemente, hai pouco, pouco antes**reconciliación***s.f.* reconciliación**reconciliar***v.t.* e *p.* reconciliar(*se*)**reconducción***s.f.* reconducción**reconocer***v.t.* e *p.* recoñecer**reconocimiento***s.m.* recoñecemento**recontar***v.t.* recontar**reconvenir***v.t.* reconvir**recopilación***s.f.* compilación, colección**recopilar***v.t.* recompilar**recriminación***s.f.* recriminación**recriminar***v.t.* recriminar**rectificación***s.f.* rectificación**recuento***s.m.* reconto**recuperación***s.f.* recuperación**recuperar***v.t.* e *p.* recuperar(*se*)**recurrente***adx.* recorrente**recurrible***adx.* recorrible**recurrir***v.i.* recorrer contra, apelar //*v.t.* percorrer. **Recurrir la****sentencia:** recorrer contraa sentenza. **Recorrer una****distancia:** percorrer unha distancia**recurso***s.m.* recurso (contencioso administrativo, de amparo, de apelación, de casación, de nulidade, de reforma, de reposición, de revisión, de súplica, económico administrativo). **Recurso en ambos efectos:** recurso en ambos os dous efectos**recusable***adx.* recusable**recusación***s.f.* recusación**recusante***adx.* e *s.* recusante**recusar***v.t.* recusar**recíproco -a***adx.* recíproco -a. **A la recíproca:** da mesma maneira**redención***s.f.* redención**redescuento***s.m.* redescuento**rédito***s.m.* rédito**redhibición***s.f.* redhibición**redhibir***v.t.* redhibir**redhibitorio -a***adx.* redhibitorio -a**redimir***v.t.* redimir**redistribución***s.f.* redistribución**redistribuir***v.t.* redistribuír**redituar***v.t.* render, producir rédito**reducción***s.f.* reducción**reducir***v.t.* e *p.* reducir(*se*), minorar, minguar, diminuír, rebaixar**redundancia***s.f.* redundancia**reembolsable***adx.* reembolsable**reembolsar***v.t.* reembolsar**reembolso***s.m.* reembolso, reintegro, *f.* restitución**reemplazar***v.t.* substituír**reemplazo***s.f.* substitución // *m.* recrutamento anual, *f.* quinta**referente***adx.* referente**referir***v.t.* e *p.* referir(*se*)**reforma***s.f.* reforma**reformar***v.t.* reformar**refrendación***s.f.* referendo (*m.*)**refrendar***v.t.* referendar, autorizar, autenticar**refrendario -a***adx.* e *s.* referendario -a**refrendo***s.m.* referendo**refutar***v.t.* refutar, rebater**régimen***s.m.* réxime. **Régimen de bienes gananciales:** réxime de bens gananciais**regir***v.t.*, *i.* e *p.* rexer(*se*)**registrador***adx.* e *s.* rexistrador -a**registrar***v.t.* rexistrar**registro***s.m.* rexistro**regla***s.f.* regra**reglamentación***s.f.* regulamentación**reglamentar***v.t.* regulamentar**reglamento***s.m.* reglamento**reglar***v.t.* regrar**regresar***v.i.* regresar**regresión***s.f.* regresión**regulación***s.f.* regulación**regular***v.t.*, *i.* e *p.* regular, rexer(*se*) //*adx.* regular, uniforme, homoxéneo -a**regularización***s.f.* regularización**regularizar***v.t.* e *p.* regularizar(*se*)**rehabilitación***s.f.* rehabilitación**rehabilitar***v.t.* e *p.* rehabilitar(*se*)

rehusar

v.t. refusar, rexeitar, desbotar, denegar

reincidencia

s.f. reincidencia

reincidente

adx. reincidente

reincidir

v.i. reincidir

reintegrar

v.t. e p. reintegrar(se)

reintegro

s.m. reintegro

reinversión

s.f. reinvestimento (*m.*)

reiteración

s.f. reiteración

reiterar

v.t. reiterar, repetir, insistir, recalcar, teimar

reivindicación

s.f. reivindicación

reivindicar

v.t. reivindicar (reclamar ou recuperar un dereito) // responsabilizarse

relacionar

v.t. e p. relacionar(se)

relación

s.f. relación. **En relación con:** en relación con, respecto de, verbo de

relatoría

s.f. relatoría

relegar

v.t. relegar, desterrar, expatriar, marxinar, arredar, afastar, isolar

relevación

s.f. exención (dunha obriga)

relevar

v.t. relevar (dar relevo) // relevar (eximir dalgunha obriga)

relictio -a

adx. sucesorio -a. **Caudal re-**

lictio: patrimonio sucesorio

rellenar

v.t. cubrir, encher (un formulario, cuestionario, etc.)

remanente

adx. e s.m. remanente

remesa

s.f. remesa

remisión

s.f. remisión

remitir

v.t., i. e p. remitir(se), expedir

remoción

s.f. remoción

remover

v.t. remover

remuneración

s.f. remuneración

rendimiento

s.m. rendimento

rendir

v.t. e p. render(se)

renovación

s.f. renovación, anovamento

renovar

v.t. renovar, anovar

renta

s.f. renda. **A renta:** a renda

rentable

adx. rendible, rendoso -a, produtivo -a

reparto

s.m. repartimento, repartición

repasar

v.t. repasar

repaso

s.m. repaso

repercusión

s.f. repercusión

repercutir

v.i. repercutir

repetir

v.t. e p. repetir(se)

replanteo

s.m. trazado de planta, *f.* traza.

Replanteo de cimientos:

trazado para escavación

réplica

s.f. réplica

replicar

v.i. replicar

reponer

v.t. e p. repoñer(se), repor(se)

reposición

s.f. reposición

repregunta

s.f. repregunta

reprensión

s.f. reprensión

repudiación

s.f. repudiación

repudio

s.m. repudio

requerimiento

s.m. requirimento. **A requerimiento de:** por requirimento de, a requirimento de

requerir

v.t. requirir

requesta

s.f. requesta

requisa

s.f. requisa

requisitoria

s.f. requisitoria

requisitorio -a

adx. requisitorio -a // *s.f.* requisitoria

resaca

s.f. resaca

resaltar

v.i. resaltar

resarcimiento

s.m. resarcimento, *f.* indemnización

resarcir

v.t. e p. resarcir(se)

rescate

s.m. rescate

rescindir

v.t. rescindir

rescisión

s.f. rescisión

reserva

s.f. reserva. **A reserva de:** agás (de), salvo, excepto, fóra de

reseña

s.f. descripción breve // recensión (dunha publicación)

reseñar

v.t. indicar, sinalar, recensionar

resguardo

s.m. resguardo, abeiro // resgarado, recibo, xustificante

resolutorio -a

adx. resolutorio -a

resolver

v.t. resolver

respecto

s.m. respecto. **Con respecto a:** con respecto a, respecto de, verbo de, en relación con. **Respecto a/de:** con respecto a, verbo diso. **Al respecto:** con respecto a iso, verbo diso

respetar

v.t. respetar

respeto

s.m. respecto

responder

v.t. e i. responder

respuesta

s.f. resposta

restitución

s.f. restitución

restituir

v.t. restituír

restricción

s.f. restricción

resultando

s.m. resultando

resultante

adx. resultante

resultas (a, de)

loc. como consecuencia de, a resultas de, de resultas de

resumen

s.m. resumo

resumir

v.t. resumir

retención

s.f. retención

retener

v.t. reter

reticencia

s.f. reticencia

retirar

v.t. e p. retirar(se), arredar, xubilar(se)

retiro

s.m. retiro

retractación

s.f. retractación

retractar

v.t. e p. retractar(se)

retracto

s.m. retracto

retraer

v.t. e p. retraer(se)

retranquear

v.t. recuar

retranqueo

s.m. recuado

retrasar

v.t. e p. atrasar(se)

retraso

s.m. atraso

retribución

s.f. retribución

retribuir

v.t. retribuír

retroacción

s.f. retroacción

retroactivo -a

adx. retroactivo -a

retrocesión*s.f.* retrocesión**retrodonación***s.f.* retrodoazón**retrotraer***v.t.* retrotraer**retroventa***s.f.* retroventa**retén***s.m.* retén**reunir***v.t. e p.* reunir(se)**reunión***s.f.* reunión, xuntanza**revalorización***s.f.* revalorización**revalorizar***v.t.* revalorizar**revaluación***s.f.* revaluación**revaluar***v.t. e p.* revalorizar(se)**revendedor -a***s.* revendedor -a**reventa***s.f.* revenda**reversión***s.f.* reversión**reverso***s.m.* reverso**revertir***v.i.* reverter**revisar***v.t.* revisar**revisión***s.f.* revisión**revocable***adx.* revogable**revocación***s.f.* revogación**revocar***v.t.* revogar, anular // revocar, lucir**riesgo***s.m.* perigo, risco. **A riesgo y ventura:** a risco e ventura**rigor***s.m.* rigor**riguroso -a***adx.* rigoroso -a**rito***s.m.* rito**robar***v.t.* roubar**robo***s.m.* roubo**rogar***v.t. e i.* rogar, pregar**rogatorio -a***adx.* rogatorio -a**rollo***s.m.* rolo**rúbrica***s.f.* rúbrica**ruego***s.m.* rogo. **Ruegos y preguntas:** rolda aberta de intervencións, intervencións libres, rogos e preguntas. **A su ruego:** a pedimento seu**ruína***s.f.* ruína**ruinoso -a***adx.* ruinoso -a**ruptura***s.f.* ruptura**sabiendas (a, de)***loc.* a sabendas de, á mantenta, adrede, sabendo**saca***s.f.* saca. **Saca de autos:** pública forma**sala***s.f.* sala**salario***s.m.* salario**saldar***v.t.* saldar**saldo***s.m.* saldo**saliente***adx.* saínte, saliente, sobranceiro -a // *s.m.* saliente, saínte**salvaguardia***s.f.* salvagarda**salvar***v.t.* salvar**salvedad***s.f.* limitación, restricción, excepción // especificación, particularidade**salvo -a***adx.* salvo -a. **Sano y salvo:** san e salvo // *prep.* salvo, agás, excepto. **Salvo error u omisión:** salvo erro ou omisión. **Salvo buen fin:** salvo bo fin. **Salvo que:** salvo que, de non ser que, non sendo que, fóra de que, a menos que, excepto que**salvoconducto***s.m.* salvoconduto**sancionador -a***adx.* sancionador -a**sancionar***v.t.* sancionar**sanción***s.f.* sanción**saneamiento***s.m.* saneamento**sanear***v.t.* sanear**sano -a***adx.* san (f. sa). **Sano -a y salvo -a:** san e salvo**satisfacción***s.f.* satisfacción**sazón (a la)***loc.* daquela, naquel tempo, entón**sección***s.f.* sección**secretariado***s.m.* secretariado**secretario -a***s.* secretario -a. **Secretario judicial:** secretario xudicial**secretaría***s.f.* secretaría**secreto***adx.* secreto -a // *s.m.* segredo**sede***s.f.* sé (eclesiástica) // sede (domicilio dun organismo)**segregación***s.f.* segregación**seguida (en)***loc.* enseguida, deseguida, axiña**seguir***v.t. e t.* seguir**seguridad***s.f.* seguridade, seguranza, certeza**seguro***s.m.* seguro // *adx.* seguro -a**según***prep. e conx.* segundo. **Según lei:** segundo a lei. **Según lo dispuesto:** segundo o disposto, de acordo co que dispón**sellado -a***adx.* selado -a // *s.m.* seladura (f)**sellar***v.t.* selar**sello***s.m.* selo, cuño**semana***s.f.* semana**semanal***adx.* semanal**semoviente***adx.* semovente**sentar***v.t., i. e p.* sentar(se), acaer // asentar, inscribir, acaer**sentencia***s.f.* sentenza. **Dictar sentencia:** dar, pronunciar ou proferir sentenza**sentenciar***v.t. e i.* sentenciar**separación***s.f.* separación**ser (a no, que)***loc.* a non ser que, non sendo que**serie***s.f.* serie**servicio***s.m.* servizo**servidumbre***s.f.* servidume. **Servidumbre de paso:** pasantía, serventía**sesgar***v.t.* cortar diagonalmente // *fig.* torcer, derivar, nesgar**sesgo (al)***loc.* ao nesgo**sesión***s.f.* sesión**señal***s.m.* sinal**señalamiento***s.m.* sinalamento**señalar***v.t.* sinalar. **Señalar día y hora:** sinalar día e hora**señalizar***v.t.* sinalizar**si***conx.* se. **Si procede:** se procede, se corresponde. **Si se tercia:** se é o caso**siempre***adv.* sempre**signatario -a***adx e s.* signatario -a, asinante**signatura***s.f.* sinatura

significar
v.t. significar

signo
s.m. signo

siguiente
adx. seguinte

silencio
s.m. silencio

simulación
s.f. simulación

sin
prep. sen. **Sen ánimo de lucro:** sen finalidade de lucro. **Sin falta:** sen falta. **Sin más trámites:** sen máis trámites. **Sin menoscabo:** sen prexuízo. **Sin perjuicio de que:** sen prexuízo de que
sinalagmático -a
adx. sinalagmático -a

sindicación
s.f. sindicación

síndico
s. síndico

sinistrado -a
adx. sinistrado -a

sinistro
s.m. sinistro

síntesis
s.f. síntese

sirviente
adx. e *s.* servente

sistema
s.f. sistema

soberanía
s.f. soberanía

sobornar
v.t. sobornar

soborno
s.m. soborno

sobrecarga
s.f. sobrecarga

sobrecargo
s.m. sobrecarga (*f*)

sobreprecio
s.m. sobreprezo

sobreprima
s.f. sobreprima

sobreseer
v.t. sobreser

sobreseguro
s.m. sobreseuro

sobreseimiento
s.m. sobresemento

sobreseído -a
adx. sobresido -a

sobresueldo
s.m. sobresoldo

sociedad
s.f. sociedade. **Sociedad en comandita:** sociedade en comandita. **Sociedad de ganancias:** sociedade de ganancias

solar
s.m. soar, terreo, predio // *adx.* solar

solicitante
adx. e *s.* solicitante

solicitar
v.t. solicitar

solicitud
s.f. solicitude

solvencia
s.f. solvencia

solventar
v.t. resolver, solucionar / liquidar (unha débeda)

solvente
adx. solvente

someter
v.t. e *p.* someter(se)

soportar
v.t. soportar, sostener, aturar

sorteo
s.m. sorteo

soslayar
v.t. meter de través // evitar, esquivar, eludir

sospecha
s.f. sospeita

sospechar
v.t. sospeitar

subalterno -a
adx. e *s.* subalterno -a

subarrendador -a
adx. e *s.* subarrendador -a

subarrendamiento
s.m. subarrendamento

subarrendar
v.t. subarrendar

subarrendatario -a
adx. e *s.* subarrendatario -a

subasta
s.f. poxa, licitación

subastar
v.t. poxar, licitar

subcomisario -a
s.m. subcomisario -a

subdelegación
s.f. subdelegación

subenfiteusis
s.f. subenfiteuse

subida
s.f. subida, suba

subir
v.t., i. e *p.* subir

subordinado -a
adx. e *s.* subordinado -a

subrayar
v.t. subliñar

subrepción
s.f. subrepción

subrepticio -a
adx. subrepticio -a

subrogación
s.f. subrogación

subrogatorio -a
adx. subrogatorio -a

subsananable
v.t. emendable, reparable, corrixible, rectificable, resoluble, solucionable, saneable

subsananar

v.t. emendar, reparar, corrixir, rectificar, sanear

subscribir
v.t. subscribir

subscripción
s.f. subscrición

subsidiario -a
adx. subsidiario -a

subsidio
s.m. subsidio

substanciar
v.t. instruír, tramitar

substitución
s.f. substitución

substituir
v.t. substituír

substituto -a
adx. e *s.* substituto -a

substracción
s.f. subtracción

substraer
v.t. subtraer

subvencionar
v.t. subvencionar

subvención
s.m. subvención

suceder
v.t. suceder

sucesivo -a
adx. sucesivo -a

sucesión
s.f. sucesión

suceso
s.m. suceso

sucesor -a
adx. e *s.* sucesor -a, herdeiro -a

suelo
s.m. chan (superficie pola que se anda), solo (extensión, terreo onde se pode edificar)

suficiente
adx. suficiente, abondo

sufragio

s.m. sufraxio

sugerencia
s.f. suxestión

sugerir
v.t. suxerir

sujeción
s.f. suxeición

sujetar
v.t. e *p.* suxeitar(se)

sujeto
s.m. suxeito

suma
s.f. suma. **Suma y sigue:** suma e segue

sumario
adx. sumario -a // *s.m.* sumario

suministrador -a
adx. e *s.* subministrador -a

suministrar
v.t. subministrar -a, fornecer, prover, abastecer

suministro
s.m. subministración (*f*)

sumisión
s.f. sumisión

sumo -a
adx. sumo -a // *s.m.* sumo // *f.* suma, adición **A lo sumo:** como máximo, como moito

suntuuario -a
adx. suntuuario -a

supervisar
v.t. supervisar, controlar

superávit
s.m. superávit, excedente

suplantación
s.f. suplantación

suplementario -a
adx. suplementario -a

suplencia
s.f. suplencia

suplente
adx. e *s.* suplente

supletorio -a*adx.* supletorio -a**súplica***s.f.* súplica, rogo (*m.*)**suplicación***s.f.* suplicación**suplicar***v.t.* suplicar**supplicatorio -a***adx.* suplicatorio -a // *s.m.* suplicatorio**suplico***s.m.* solicitude (*f.*), petición (*f.*)**suplido***adx.* suplido, reposto**suponer***v.t.* supoñer, supor**suposición***s.f.* suposición**supresión***s.f.* supresión**suprimir***v.t.* suprimir**supuesto***adx.* suposto -a // *s.m.* suposto.**Por supuesto:** por suposto**suputar***v.t.* suputar**surgir***v.t.* xurdir**surtir***v.i.* prover, subministrar. **Surtir efectos:** producir efectos**suscribir***v.t.* subscribir**suscripción***s.f.* subscripción**suscriptor***adx.* e *s.* subscritor -a**suspender***v.t.* e *p.* suspender(se)**suspensivo -a***adx.* suspensivo -a**suspensión***s.f.* suspensión**suspenso -a***s.m.* suspenso // *adx.* suspenso -a**sustanciar***v.t.* instruír, tramitar**sustento***s.m.* sustento**sustitución***s.f.* substitución**sustituir***v.t.* substituír**sustituto -a***s.* e *adx.* substituto -a**sustracción***s.f.* subtracción**sustraer***v.t.* e *p.* subtraer(se)**tablón***s.m.* madeiro, táboa grande / taboleiro (de anuncios)**tacha***s.f.* tacha, falta, *m.* defecto. **Tacha de testigo:** rexeitamento de testemuña**tachadura***s.f.* riscadura, riscada**tachar***v.i.* tachar, acusar, cualificar // riscar, borrar**tácito -a***adx.* tácito -a**talonario***s.m.* talonario**talón***s.m.* talón. **Talón de ventanilla:** nota de ingreso na caixa**tamaño***adx.* tamaño -a // *s.m.* tamaño**tampón***s.m.* tampón**tantear***v.t.* tentear, tentar**tanteo***s.m.* tento, tanteo**tanto***adx.* tanto -a // *s.m.* punto // *adv.* tanto **Tanto por ciento:** tanto por cento. **Por tanto:** polo tanto, xa que logo // *s.m.* punto. **A tanto alzado:** a prezo fixado, a prezo acordado**tarifa***s.f.* tarifa**tasa***s.f.* taxa. **Tasa de interés:** taxa de xuro**tasación***s.f.* taxación. **Tasación de costas:** taxación de custas**tasador -a***adx.* e *s.* taxador -a**tasar***v.t.* taxar**técnico -a***adx.* técnico -a // *s.f.* técnica, especificidade**telefax***s.m.* telefax**tener***v.t.* ter**tenor***s.m.* teor // *loc.* **A tenor de:** a teor de, de acordo con, segundo o teor de. **Tenor literal:** teor literal**tentativa***s.f.* tentativa**tercerista***s.* terceiro**tercería***s.f.* tercería**término***s.m.* termo, marco / termo, remate, *f.* fin / prazo. **Término de tres días:** prazo de tres días. **Término municipal:** concello, termo municipal**terreno***s.m.* terreo, solo**territorialidad***s.f.* territorialidade**territorio***s.m.* territorio**tesis***s.f.* tese**tesorero -a***s.* tesoureiro -a**tesorería***s.f.* tesouraría, tesourería**tesoro***s.m.* tesouro**testado -a***adx.* testado -a**testador -a***s.* testador -a, testamenteiro -a**testamentario -a***adx.* testamentario -a. **Here-dero testamentario:** herdeiro testamentario // *s.* testamenteiro -a**testamentaría***s.f.* testamentaría**testamento***s.m.* testamento**testar***v.i.* e *t.* testar**testificación***s.f.* testificación**testificar***v.i.* testificar**testigo***s.* testemuña (*f.*)**testimoniar***v.i.* testemuñar**testimonio***s.m.* testemuño. **Testimonio rogado:** testemuño rogado**tiempo***s.m.* tempo. **En tiempo y forma:** no tempo e na forma que correspondan**timbre***s.m.* timbre**tipicidad***s.f.* tipicidade**tipificar***v.t.* tipificar**tipo***s.m.* tipo de cambio, tipo de desconto, tipo (de xuro) preferencial, tipo impositivo, tipo de redescuento**titulación***s.f.* titulación**titulado -a***adx.* e *s.* titulado -a**titular***adx.* e *s.* titular // *v.t.* titular**titularidad***s.f.* titularidade**título***s.m.* título (lucrativo, ao portador, xusto, oneroso)**tomador -a***s.* tomador -a**tomar***v.t.* tomar. **Tomar parte:** tomar parte, concorrer, participar**tomo***s.m.* tomo**total***adx.* e *s.m.* total**totalizar***v.t.* totalizar**traba***s.f.* traba. **Traba de embargo:** embargo**trabajo***s.m.* traballo. **Trabajo a destajo:** traballo ao axuste**trabar***v.t.* trabar. **Trabar embargo:** embargar. **Trabar los bienes:** embargar os bens

traducción*s.f.* tradución**traductor -a***adx.* e *s.* tradutor -a**traer***v.t.* traer. **Traer aparejada ejecución:** traer, levar aparellada execución. **Traer los autos a la vista:** traer os autos á vista**traición***s.f.* traizón**tramitación***s.f.* tramitación**tramitar***v.t.* tramitar**trance***s.m.* tronso. **Trance y remate:** tronso e remate**transacción***s.f.* transacción**transbordo***s.m.* transbordo**transcribir***v.t.* transcribir**transcripción***s.f.* transcrición**transcurrir***v.i.* transcorrer**transcurso***s.m.* transcurso**transeúnte***adx.* e *s.* transeúnte**transferencia***s.f.* transferencia**transferible***adx.* transferible**transferir***v.t.* transferir**transgredir***v.t.* transgredir, infrinxir**transgresión***s.f.* transgresión, infracción**transigir***v.i.* e *t.* transixir**transmisibile***adx.* transmisible**transmisión***s.f.* transmisión**transmitir***v.t.* transmitir**transponer***v.t.* transpoñer, transpor**trascendencia***s.f.* trascendencia**traslación***translación***trasladar***v.t.* e *p.* trasladar(se) // *v.t.* trasladar, atrasar, verter, comunicar**traslado***s.m.* traslado. **Traslado a la parte:** comunicarlle á parte, trasladarlle á parte**traspasar***v.t.* traspasar**trasunto***s.f.* copia (dun escrito) / *f.* imaxe, copia, reprodución, *m.* reflexo, traslado**tratamiento***s.m.* tratamento**tratar***v.t.*, *i.* e *p.* tratar(se)**través (a, de)***loc.* a través de**tribunal***s.m.* tribunal (eclesiástico, superior de xustiza, correccional, de apelación, de casación, de grande instancia, do criminal)**tributación***s.f.* tributación**tributar***v.t.* tributar**tributario -a***adx.* tributario -a**trienal***adx.* trienal**trimestral***adx.* trimestral**trueque***s.m.* troco, cambio**truncamiento***s.m.* truncamento**tráfico***s.m.* tráfico. **Tráfico de influencias:** tráfico de influencias**trámite***s.m.* trámite**tránsito***s.m.* tránsito**turnar***v.t.* e *p.* alternar(se), rotar(se), aquendar(se). **Turnar de oficio:** asignar de oficio, aquendar de oficio**turno***s.f.* vez, quenda, rolda**tutela***s.f.* tutela**tutelar***adx.* e *v.t.* tutelar**tutor -a***s.* titor -a**ubicación***s.f.* situación, posición, localización**ubicar***v.i.* localizarse, atoparse, encontrarse, estar situado, colocar, radicar**ultimar***v.t.* ultimar, rematar, acabar**unanimidad***s.f.* unanimidade**unidad***s.f.* unidade**unificar***v.t.* e *p.* unificar(se)**unilateral***adx.* unilateral**unir***v.t.* unir, agrupar, xuntar // *v.p.* engadirse, xuntarse**unitario -a***adx.* unitario -a**unión***s.f.* unión**unánime***adx.* unánime**urgencia***s.f.* urxencia**urgente***adx.* urxente**urgir***v.i.* urxir**usar***v.t.* e *i.* usar**uso***s.m.* uso. **Para uso y disfrute:** para uso e gozo**usucapir***v.t.* usucapir**usucapión***s.f.* usucapión**usufructar***v.t.* usufrutar**usufructo***s.m.* usufruto**usufructuario -a***adx.* e *s.* usufrutuario -a**usura***s.f.* usura**usurero -a***s.* usureiro -a**usurpación***s.f.* usurpación**usurpar***v.t.* usurpar**último -a***adx.* último -a// derradeiro -a(que non pode haber outro -a despois). **Disposición final:** disposición derradeira. **Última voluntad:** derradeira vontade**único -a***adx.* único -a**útil***adx.* útil**vacaciones***s.f.pl.* vacacións**vacancia***s.f.* vacancia**vacante***adx.* vacante**vacío -a***s.m.* baleiro, baldeiro // *adx.* baleiro -a, baldeiro -a**valedero -a***adx.* valedouro -a**valedor -a***s.* valedor -a**validación***s.f.* validación. **Validación de poder:** validación de poder**validar***v.t.* validar**validez***s.f.* validez**valija***s.f.* maleta, bolsa. **Valija diplomática:** carteira diplomática**valorativo -a***adx.* valorativo -a**valorización***s.f.* valorización**valorizar***v.t.* valorizar**valía***s.f.* valía**válido -a***adx.* válido -a**vecinal***adx.* veciñal

vecindad*s.f.* veciñanza**vecindario***s.m.* veciñanza (*f*)**vecino - a***adx.* e *s.* veciño -a**veda***s.f.* veda**vedado -a***adx.* vedado -a, prohibido -a.**Coto vedado:** coto vedado// *s.m.* coto, *f.* coutada. **Ve-****dado de caza ou de pesca:**

zona de caza ou de pesca prohibida

vedar*v.t.* vedar, prohibir, impedir**vehículo***s.m.* vehículo**vejación***s.f.* vexación, aldraxe**vejatorio -a***adx.* vexatorio -a**vejez***s.f.* vellez, ancianidade, senectude**velar***v.i.* e *p.* velar(se)**venal***adx.* venal**vencimiento***s.m.* vencemento. **Vencimiento del plazo:** vencemento do prazo**vender***v.t.* e *p.* vender(se)**vendible***adx.* vendible**vendí***s.m.* certificado de venda**venia***s.f.* venia. **Con la venia:** coa venia**venidero -a***adx.* vindeiro -a**venir***v.i.* e *p.* vir(se)**venta***s.f.* venda, transacción**ventaja***s.f.* vantaxe**ventajoso -a***adx.* vantaxoso -a**ver***v.t.* e *p.* ver(se)**verbal***adx.* verbal**verdadero -a***adx.* verdadeiro -a**veredicto***s.m.* veredicto**verificación***s.f.* verificación. **Verificación de poderes:** verificación de poderes**verificar***v.t.* e *p.* verificar(se)**versar***v.i.* versar**verídico -a***adx.* verídico -a**veto***s.m.* veto**vez***s.f.* vez. **A su vez:** á súa vez, cando lle corresponda, pola súa banda. **A la vez:** á vez, a un tempo, conxuntamente, asemade. **A veces:** ás veces, por veces. **De vez en cuando:** de cando en vez, de vez en cando, de cando en cando. **Toda vez que:** xa que, dado que, sendo así que**vía***s.f.* vía. **Vía de apremio:** vía de constrinximento ou vía executiva**viabilidad***s.f.* viabilidade**vicepresidencia***s.f.* vicepresidencia**vicio***s.m.* vicio**vidual***adx.* vidual**vigencia***s.f.* vixencia**vigor***s.* vigor**vinculación***s.f.* vinculación, *m.* vencello**vinculante***adx.* vinculante**vínculo***s.m.* vínculo, vencello**vincular***v.t.* e *p.* vincular(se)**vindicación***s.f.* vindicación**vindicar***v.t.* vindicar**violación***s.f.* violación**violar***v.t.* violar**violencia***s.f.* violencia**violentar***v.t.* violentar**virtud***s.f.* virtude. **En virtud de:** en virtude de, por razón de, segundo**visado -a***s.m.* visado // *adx.* visado -a**visar***v.t.* visar**visita***s.f.* visita. **Girar visita:** visitar**vista***s.f.* vista. **Vista de los locales:** vista (ou exame) dos locais // *s.m.* **Vista de aduanas:** con-trol de alfándegas, control de aduanas // **En vista a:** de cara a. **A la vista de:** á vista, en presenza de**visto -a***pt.* e *adx.* visto -a. **Visto bueno (v.º b.º):** visto e praxe (*v.* e *pr.*)**vitalicio -a***adx.* vitalicio -a**viudedad***s.f.* viuvez**viudez***s.f.* viuvez**viudo -a***adx.* e *s.* viúvo -a**vivienda***s.f.* vivenda**vivir***v.i.* vivir // *s.m.* vivir, vida**vocal***adx.* vocal (da voz, vocalista) // *s.* vogal (membro dun órgano, letra do alfabeto)**volumen***s.m.* volume**voluntad***s.f.* vontade**voluntario -a***adx.* voluntario -a**voluntariedad***s.f.* voluntariedade**votación***s.f.* votación**votar***v.t.* e *i.* votar**voto***s.m.* voto**voz***s.f.* voz. **Con voz y voto:** con voz e voto**vulnerar***v.t.* vulnerar, danar, infrinxir, quebrantar**ya que***loc.* xa que, posto que, dado que, tendo en conta que**yacente***adx.* xacente**yerno***s.* xenro, *f.* nora**yuxtaposición***s.f.* xustaposición**zanjar***v.* gabiari (abrir gabias) // *fig.* resolver (problemas, dificultades) // coutar, rematar (unha cuestión, un asunto)**zona***s.f.* zona**zonal***adx.* zonal

